

Belediye

“DERİN DEMOKRASİ, BÖLÜNmüş VE KUTUPLAŞMIŞ OLAN TOPLUMUN YENİDEN İNŞASINDA ETKİLİ”

“Derin Demokrasi”, süreç odaklı çalışır. Bu, çalışanların kendilerini savunmasız hissetmeleri ve kendilerini özgürce ifade edebilmeleri için güvenli bir iklim sürekli dikkat gösterilmesi anlamına gelir. Derin Demokrasi, ekiplerin ve departmanların herkesin bağlı olduğu kaliteli, kalıcı kararlar alabilmesi için söylenmesi gerekenleri söylemenin yolunu açar.

Bu şekilde, yüzeyin altında kararların revize edilmesine veya yok edilmesine yol açan daha sonraki bir aşamada genellikle tekrar baş gösteren bir muhalefet yoktur. “Derin Demokrasi”, aynı zamanda bir çatışma çözme yöntemidir: Bir grupta çok fazla gerilim varsa ve yüzeyin altında çok şey oluyorsa herhangi bir karar almak zor, hatta imkânsız olabilir. Sayfa.8

CIHAN KORAL
Por Muta ve Hasat Derneği
Kurucu ve Danışman

Röportaj

BELEDİYELER ÇALIŞIYOR

Sayfa.16

“SEMİH ESEN”

Antalya-Konyaaltı Belediye Başkanı

“İnsana dokunan projeler üretmeye devam edeceğiz”

“ÇETİN AKIN”

Manisa-Turgutlu Belediye Başkanı

“Turgutlu, bereketli topraklarıyla tanınan bir ilçe”

“METİN SEMERCİ”

Çanakkale-Çardak Belediye Başkanı

“Ekonomik zorluklara rağmen altyapı çalışmalarımız hız kesmeden devam ediyor”

SEYİT TORUN

CHP Yerel Yönetimler'den Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Ordu Milletvekili

GELECEĞİN TEMİNATI, KAPSAYICI DEMOKRASİ

Halkın kendi kendini yönetmesi olarak tanımlayabildiğimiz demokrasi, doğduğu topraklarda sancılı süreçlerden geçerken toplumun bu yönetim biçimini içselleştirdiği ve dönüştürdüğü bir tarihe de sahip oldu. Kısaca, temel hak ve özgürlüklerin güvencesinde olduğu bir çoğunluk yönetimidir. Sayfa.3

Röportaj

ALİ ÖZTUNÇ

CHP Çevre ve Doğa Hakları'ndan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Kahramanmaraş Milletvekili

“BİR AN EVVEL ‘SU KANUNU’ ÇIKARILMALI”

Türkiye maalesef su kıtlığı yaşıyor. Sadece Türkiye değil, dünya su kıtlığı yaşıyor. Dünyada sıkıntı var. Dünya Kaynaklar Enstitüsü'nün 2019 Ağustos raporu verilerine göre, su kıtlığı riskinin en fazla olduğu 17 ülkede tatlı su kaynaklarının %80'i tüketilmiş durumda. Sayfa.2

Röportaj

Prof. Dr. İLHANTEKELİ

Şehir ve Bölge Plancısı, Sosyal Bilimci

“İKTİDAR ELE GEÇİRİLEN DEĞİL, İNŞA EDİLEN YERDİR” Sayfa.4

Röportaj

Prof. Dr. NİLGÜN TOKER

Felsefeci / Siyaset ve Hukuk

“DEMOKRASİ ÇOĞUNLUĞUN AZINLIĞA TAHAKKÜMÜNÜ ENGELLEYEN BİR REJİMDİR” Sayfa.6

Röportaj

Dr. İTİR AKDOĞAN

TESEV Araştırma Direktörü

“KAPSAYICILIKTA ÇOK DEĞERLİ BİR REHBER” Sayfa.11

Röportaj

EGE ERİM

Kolaylaştırıcı & Çatışma Uzmanı

“CİLİZ ÇIKAN SESİ GÜRLEŞTİRMEK, SÖYLENEMEYENİ DUYMAK” Sayfa.12

“BİR AN EVVEL ‘SU KANUNU’ ÇIKARILMALI”

Türkiye'nin çevre karnesi oldukça zayıf. İmzası bulunan anlaşmalara da uymuyor. Paris Anlaşması hâlâ imzalanmadı. Avrupa'nın yeni önlem programlarına da uzak duruyor.

ALİ ÖZTUNÇ: Türkiye çevre konusunda maalesef -Cumhuriyet tarihi, hatta Osmanlı tarihi dahil- en kötü sürecini yaşıyor. 2002'den beri ülkeyi yöneten AKP hükümeti çevre konusunda ciddi anlamda duyarsız. “Dostlar bizi alışverişe görsün” mantığıyla çevre konusunda adım atmaya çalışıyorlar. Parmaklarının ucuyla tutuyorlar çevre meselesini. İşin özüne asla inmiyorlar.

Bunun en güzel göstergesi de Cumhurbaşkanlığı'ndan yapılan açıklama. Cumhurbaşkanlığı “Yabancı yatırımcılar Türkiye'ye gelin, maden için size teşvik veriz. İş gücü zaten Türkiye'de çok ucuz” diyor. Bu bile Türkiye'de AKP hükümetinin çevre konusunda ne kadar sıkıntılı olduğunu ve çevreyi asla düşünmediğinin bir göstergesi. 2020 yılı en kötü yıl oldu diyebilirim. Bir yandan artan HES sayıları, hidroelektrik santralleri. Bir yandan altın madeni ve bakır madeni için ruhsatların ve aramaları için izin verilmeye başlanması. Biliyorsunuz bu da siyanürün kullanılması anlamına geliyor. Bir yandan doğal afetlerle sarsıldık. Deprem, sel, orman yangınları... Hepsi 2020 yılında had safhaya ulaştı.

Bakin Avanos, Kapadokya bölgesi. Peribacalarının, tarihi kentlerin, yeraltı şehirlerinin olduğu bir yer. Bizim de turizm açısından çok ciddi gelir elde ettiğimiz, çok sayıda turist geldiği bir bölge. Avanos Kapadokya'ya dahi altın bulunması için ruhsat verildi. Sondaj yapılıyor Öz Konak'ta. Yani artık o kadar umursamazlar ve o kadar çığırından çıktık ki iş. Avanos gibi bir yerde, Kapadokya'da altın bulsan ne olur? O dağın tamamı külçe altın olsa ne yazar? Bir daha bulamazsın ki Kapadokya'yı, bir daha böyle bir şey yaratılmaz ki, bir daha böyle bir şey olmaz ki. Maalesef iyice çığırından çıkmış durumdadır.

Türkiye'yi Avrupa'nın atık çöplüğü hâline getirdiler. Avrupa'daki çöpler Türkiye'ye gelmeye başladı. Ne için? Yakıt içinmiş. Elektrik ve enerji üretimi için. Bizim Türkiye'deki atıkları yaksak aynı hesap. Türkiye kendi içindeki atıkları kullanmıyor, Avrupa'dan alıyoruz. İthal çöp alıyoruz. Hollanda'da bir vatandaş akşam evine, evinin önüne çöpünü çıkartıp koyuyor, o koyduğu çöp poşeti Adana'da çıkıyor biliyor musunuz? Yol kenarında bir çöp torbası içinde Hollanda'da Den Haag şehrindeki bir pastanenin ambalajı. Bu akıl almaz bir şey. Bir yandan çöplük hâline getiriyorlar Türkiye'yi. Bir yandan siyanür cenneti yapıyorlar.

Siyanür haritasını çıkarttık. Kuzeyden güneye, doğudan batıya her yerden siyanürle altın ayrıştırma işine girmişler. Siyanürle bakır ayrıştırma işine girmişler. Bu, Türkiye'de yeraltı sularına, yeraltı kaynaklarına ciddi anlamda zarar demek. Toprağı bitiriyor. Siyanür toprağı da bitirir. O topraktan bir daha ürün ve fayda almanız, yeşil ot bitmesi imkânsız hâle geliyor. Kısacası AKP hükümeti iktidara geldiği günden bu yana çevreyi hiç düşünmedi.

Son bir yıldır her şey daha da kötü hâl aldı. Belli ki önümüzdeki yıl içerisinde de devam edecek, çünkü 1.100 tane yeni maden ruhsatı verdiler. Türkiye delik deşik edilecek, her yerde maden aranacak.

Belli ki 2021'de de bunu umursamayacaklar. Çünkü gidiyorlar. Gittiklerini görüyorlar. Giderayak ne kadar kaldırırsak, ne kadar yandaşımızı zengin edersek, bu ülkenin yeraltı zenginliklerini ne kadar çalarsak diye hesap ediyorlar.

Türkiye 2021'e de ciddi kuraklık problemiyle girdi. Uzun yıllardır Türkiye'de gerçek bir su yönetimi yapılmıyor. CHP'nin suyun yönetimine ilişkin önerileri nedir?

ALİ ÖZTUNÇ: Evet, Türkiye maalesef su kıtlığı yaşıyor. Sadece Türkiye değil, dünya su kıtlığı yaşıyor. Dünyada sıkıntı var. Dünya Kaynaklar Enstitüsü'nün 2019 Ağustos raporu verilerine göre, su kıtlığı riskinin en fazla olduğu 17 ülkede tatlı su kaynaklarının %80'i tüketilmiş durumda. Türkiye su kıtlığı riski listesinde 164 ülke arasında 32. sırada yer alıyor. Nüfus bu şekilde artarsa 2040 yılında Türkiye'de çok ciddi su kıtlığı yaşayacağız. Peki, sebep ne? Pek çok sebep var. Nedir? Mesela iklim krizi. İklim değişikliğinden kaynaklı artan dengesizlik, yağışların olmamasına neden oluyor. Yağış neden yok, ormanlar kesiliyor Türkiye'de. Ne için? Altın madenleri için. Kaz Dağları'nda katliam yapıyorlar. Ağaçlar kesiliyor. Ağaçların kesilmesi suyu yok etmek anlamına gelir. Vatandaşın da su tasarrufu yapmaması önemli bir konu. Hepsi bir araya gelince su kıtlığı yaşıyoruz. Ne yapmak gerekiyor bu kuraklıktan çıkmak için? Hemen birkaç madde hâlinde söyleyeyim. Ayrım gözetmeksizin tüm vatandaşların ücretsiz ve güvenilir içme suyuna erişebilmeleri sağlanmalı. Kişi başına kullanılabilir su oranındaki eşitsizlikler giderilmeli. Niye bunu söylüyoruz? İnsanlar ücretsiz ve kullanılabilir suya ulaşırca burada bir tasarruf oluyor. Bu, dünyada ispatlanmış bir yöntem. Dünya bunu başarmış, Avrupa ülkeleri özellikle. İki, su politikası şeffaf olmalı kesinlikle. Güncel verilere dayanarak olmalı. Yani “Bizim barajlarımız %80 dolu” diyerek değil. %20 iken %80 dersin olmaz. Vatandaş daha rahat harcar. Üç, sulak alanlar mutlaka korumaya alınmalı. Ormanları kesmekten vazgeçilmeli. Dört, bir an evvel su kanunu çıkartılmalı. Türkiye'de su kanunu yok. Dünya'da her ülkede var. Su kanunuyla ilgili çalışmamızı sürdürüyoruz. Bu ayın sonuna doğru su kanuna ilişkin kanun teklifimizi ileticeğiz. Dünya kıtlık yaşayacak, yaşıyor. Sıkıntı var. Şu anda Ocak ayının ortasındayız. Geçtiğimiz yıl bu zamanlarda her yer kardı, ama şu anda bakıyoruz güllük güllü. Kuraklık had safhada. Ankara'da %20, İstanbul'da %19 barajlardaki su oranı. Şu anki hâli büyük sıkıntı. Taşıma suyuyla da değirmen dönmez. Yani şehirlere başka yerden su aktarmakla olmaz.

Su kaynaklarını mutlaka canlandırmak gerekiyor. Onun için de toprağı siyanür vermemek, ormanları kesmemek, su yataklarını bozmamak ve suyu korumak lazım.

Avrupa çok uzun yıllardır kullanılan suyu tekrar kullanıyor. Hatta deyim yerindeyse üç kere kullanmak, beş kere kullanmak diye bakıyorlar. Türkiye henüz bütün kaynakları çok bol kullanan bir ülke. Bu alanda acil alınması gereken tedbirleri nasıl görüyorsunuz?

ALİ ÖZTUNÇ: Vatandaşta su tasarrufunu mutlaka öğretmemiz gerekiyor. Vatandaşın bunu yapması gerekiyor. Avrupa nasıl yapıyor? Vatandaş yaptığı için yapıyor, ama devlet vatandaşa bu konuda telkinlerde bulunuyor ve vatandaşı ikna ediyor. Pek çok yöntemi var. Bize lazım olan su zaten geliyor, ama fazlası boşa gidiyor. Arabistan bile bizden daha başarılı bu konuda. Okyanus suyuyla çeşme suyu elde ediyorlar. Bizim bunları yapmamız lazım. Su bombası atmak gerekiyorsa atalım.

Tarım, suyun %75'ini kullanıyor diye biliyorum. Burada alınması gereken önlemler nelerdir?

ALİ ÖZTUNÇ: Evet, tarım %75'ini kullanıyor, ama burada elverişli tarım bölgelerini planlayarak değerlendirmek gerekiyor. Sulak ve kıraç araziler var biliyorsunuz. Bakıyorsunuz sulak arazide ekin yok, kurak arazide ekin var. Devlet teşviklerle ve kota uygulamalarıyla bunu sağlamalı. Bu alanda da yine yanlış kota uygulamaları yapıyor, yanlış yerlere veriyorlar.

Diğer önemli konu, nehir yatakları. Nehir yatakları tahrip edildi. Ne için? HES'ler için. Hidroelektrikler için. Nehir yataklarına bu kadar çok HES yaparsan, o nehir yataklarındaki suya bile HES'le göz dikersen tarım arazilerini sularken sıkıntı yaşarsın. O sıkıntıyı yaşadığınız zaman da üretici bulunduğu anda daha fazlasını kullanır. O yüzden HES programı, HES planlaması yeniden yapılmalı. Daha fazla HES'e izin verilmemeli, bazıları iptal edilmeli. Giresun'da ufak bir çay üzerinde 6 tane HES var. Olmaz, mantığa aykırı.

Röportaj

“ALİ ÖZTUNÇ”

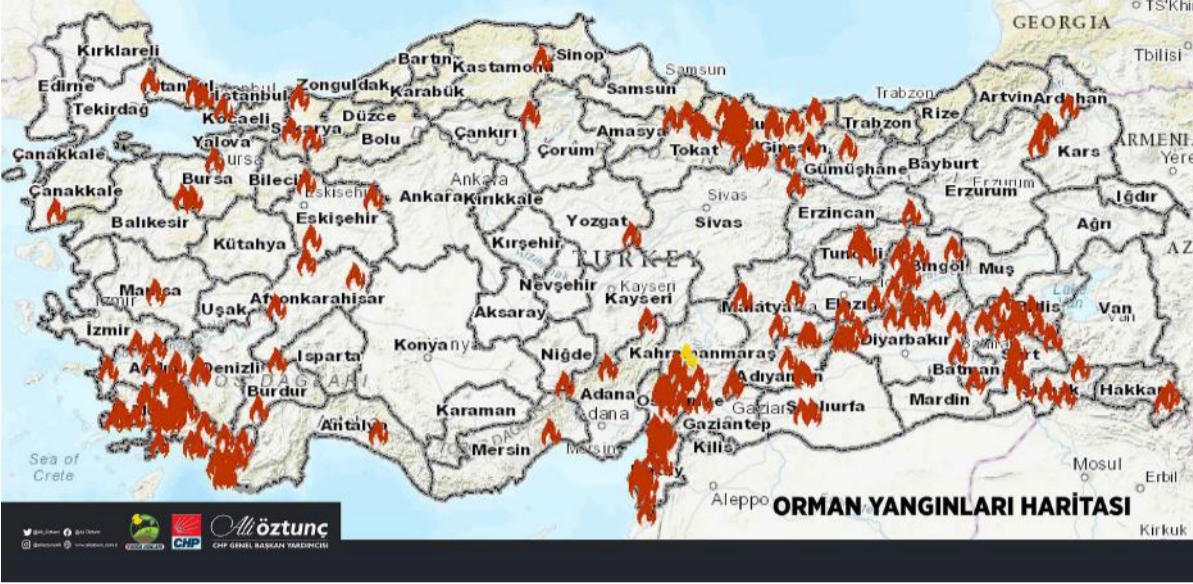
CHP Çevre ve Doğa Hakları'ndan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Kahramanmaraş Milletvekili

Yapan adam da para kazanmıyor. O yaparken “ne vurgun yaparım” diye bakıyor, onun için yapıyor. Yani teşvik almak için. Yoksa oradan gelen sudan para kazanma derdinde değil. Tamamen çırpma ve çalma derdinde. Bunları iyi planlamak gerekiyor.

CHP'nin çevre politikalarının yerelin sorumluluk alanlarında hayata geçmesi için nasıl bir çalışma yapıyorsunuz?

ALİ ÖZTUNÇ: Aslında bunların büyük kısmı merkezi hükümetin görevi. Ama merkezi hükümet bu görevini iyi yapmadığı için biz CHP'li belediyeler ve yerel yönetimler üzerinden bu görevimizi yapmaya çalışıyoruz. Ne yapıyoruz? Mesela deprem Türkiye gerçeği mi? Evet, Türkiye gerçeği. Türkiye bir deprem ülkesi. Deprem oluyor, yaşıyor bitiyor, üç gün, beş gün, on gün konuşuluyor medyada. On beşinci gün konu kapanıyor, yeni bir deprem olana kadar. Biz bunu böyle yapmamaya çalışıyoruz. CHP'li belediyeler deprem daire başkanlıkları, müdürlükleri kuruyor. Bizim hükümete de önerimiz Deprem Bakanlığı kurmaktır, ama orali dahi olmuyorlar.

Bir başka konu, su. Belediyelere hem tasarrufu sağlamaları hem yeni kaynak nasıl yaratabiliriz üzerine çalışmaları konusunda destek olmaya çalışıyoruz. Acil durum var, su bombası atmamak gerekiyorsa yapacağız. Onun dışında ne yapmak gerekiyorsa. Şebeke sularının kullanıldığı yerlerdeki -iki üç gündür İstanbul'da görüyorsunuz- sular çekilince kirlilik ortaya çıktı. Şimdi temizleniyor. Buna özen göstermek gerekiyor. Onun dışında belediyelere ağaç dikimi konusunda destek oluyoruz ve teşvik ediyoruz. Ormanları yeniden oluşturmak gerekiyor. Ayrıca kent meydanlarında, kent içerisinde büyük parkların oluşumunu sağlamaya çalışıyoruz. Parktan kasit, çocuk kaydıracağı değil. Avrupa'da, Londra'nın, Berlin'in merkezindeki gibi yeşil alanın olduğu parkları yapmamız gerekiyor. Aynı zamanda belediyelerimizin şehir merkezleri dışındaki kendi alanlarında ormanlaşmayı öneriyoruz ve bunun için de çaba harcıyoruz.

Pek çok konu var. Örneğin, çöpten elektrik üretimi. Müthiş bir şey. Yenilenebilir enerji. Çöpten elektrik üretirseniz, başka bir yerden elektrik üretmenin önüne geçmiş olursunuz. Nereden? Termik santralden mesela. O zaman da termik santralin havayı kirletmesini engellemiş olursunuz. Onu önlediğiniz zaman da iklim krizinin önüne geçmiş olursunuz. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ciddi bir geri dönüşüm ağı kurdu. Ankara'da var zaten. Özellikle geri dönüşüme çok önem veriyoruz. Plastik, kâğıt, poşet, demir, tıbbi malzeme gibi. Bunların hepsinin ayrıştırılması önemli. Belediyelerle bu konu hakkında ciddi çalışmalar yapıyoruz.

Yerel yönetimlerden sorumlu genel başkan yardımcımızla birlikte bu konuda belediyelere konferanslar veriyoruz, toplantılar yapıyoruz. İlgili birimlerine gerekli lojistik desteği sağlıyoruz.

Ankara'dan bilgi desteğidir, hoca desteğidir bunları sağlamaya çalışıyoruz ve teşvik ediyoruz.

Yerel yönetimlerde "iklim müdürlükleri" kuruluyor. Biliyorsunuz çeşitli belediyeler kurdu ve kurmaya devam ediyorlar. Hocalardan, yabancı uzmanlardan bu konuda destek alınıyor. Bunlar vesilesiyle de kredi teşvike başvuruluyor.

Ama burada sıkıntı şu: Belediyelerin çoğu borçlu. AKP bize borçlu devretti. Böyle durumlarda teşvik ve kredi alamıyorsunuz. Kendi yağımızla kavrukları iklim kriziyle mücadele etmeye çalışıyoruz.

Yine sizin alanınızda olan konu: Hayvan hakları. Hayvan haklarına yönelik yasanın çıkarılması için meclise getirdiğiniz bir öneri var. Bu konuda CHP'nin yaklaşımı nedir?

ALİ ÖZTUNÇ: Hayvan hakları da benim başkanlığımızdaki bir alan. Hayvan haklarıyla ilgili Türkiye hiçbir adım atmadı. Her gün yüzlerce, binlerce hayvan katlediliyor, öldürülüyor. Gözümüzün önünde görüyoruz.

O da can. Nasıl yaparsın? Nasıl kıyarsın? Yapıyorlar. Ne yapmak gerekiyor? Sert önlemler almak gerekiyor.

Avrupa nasıl çözdüyse bizim de öyle çözmemiz gerekiyor. Yasa için her yıl söz veriliyor. "Getireceğiz, şu olacak." En son birkaç sene önce meclis başkanı Mustafa Şentop yasanın bütün partilerin ortak imzasıyla getirilmesi için bir adım attı. Biz hazırız, bekliyoruz. AKP Grup Başkanvekili Özlem Zengin bu konuda çalıştığını söyledi. Önümüzdeki günlerde meclis açılınca bu konuda adım atacağını söylüyor. Biz de getirecekleri kanun teklifini oturup beraber değerlendiririz, katkı da sunarız.

Hep birlikte, bütün partilerin imzasıyla -ki bizim de imzamızla- bunu meclis başkanına verir, kanunlaştırırız. Çok daha önce kanunlaşması gerekiyordu. Sayın Cumhurbaşkanı birkaç gün önce evinden çıkarken eşi hanımefendi köpekleriyle birlikte uğurlandı. Köpeğin ismi de Leblebiymiş bunu öğrendik.

Diğer hayvanların hatırı yoksa bari Leblebi'nin hatırına bunu çıkartalım artık.

SEYİT TORUN

CHP Yerel Yönetimler'den Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Ordu Milletvekili

GELECEĞİN TEMİNATI, KAPSAYICI DEMOKRASİ

Halkın kendi kendini yönetmesi olarak tanımlayabildiğimiz demokrasi, doğduğu topraklarda sancılı süreçlerden geçerken toplumun bu yönetim biçimini içselleştirdiği ve dönüştürdüğü bir tarihte de sahip oldu.

Kısaca, temel hak ve özgürlüklerin güvencede olduğu bir çoğunluk yönetimidir. Demokrasi kavramının özellikle Sanayi Devrimi sonrasında temel hak ve özgürlükler anlayışı temelinde bir kültür ürünü olarak şekillendiğini görüyoruz. Dolayısıyla endüstrileşmelerini tamamlamamış ülkelerde demokrasi kültürüne ilişkin sorunlar daha yaygın olarak görülüyor.

Gelişmekte olan ülke demokrasilerinde bu kültür yeterince içselleştirilmediğinde ve kurumsallaşmadığında çok önemli tehlikeleri işaret ediyor.

Temel hak ve özgürlüklere saygılı, azınlıkta kalan düşüncelerin de kendini geliştirmesine alan tanımayı öngören anlayış göz ardı edildiğinde rejimin bir çoğunluk tahakkümüne/diktatörlüğüne dönüşme tehlikesi vardır. Bu nedenle bireylerin düşüncelerini ifade etmesinin garanti altına alınması, demokrasilerin en belirleyici özelliğidir demek yanlış olmaz. Demokrasi, insanın "akıllı" bir varlık olduğundan, kendisi için iyi olanla kötü olanı ayırt edebileceği inancından kaynaklanan, insana saygıya dayalı, iyimser bir dünya görüşünün evrimi ve sadece çoğunluğun yönetimi biçiminde değil, aynı zamanda çoğulcu bir yönetim şekli olarak tanımlanıyor.

Çağdaş liberal demokrasilerde siyasal demokrasi, çoğunluğun yönettiği, azınlıkta olanların yönetimin keyfiliklerine karşı korunduğu bir rejim anlayışıyla kendini gösteriyor. Bunun teminatı da elbette bağımsız bir yargı denetimidir. İktidar üzerindeki yargı denetimi azınlıkta olanların korunmasını, bireysel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınmasını sağlıyor. Özgürlüğün ve yargı güvencesinin olmadığı bir seçim demokrasiyi değil, bugün ülkemizin içinde sıkışmış olduğu gibi "çoğunluk diktası" yaratır.

Spinoza'dan beri vurgulanan bir gerçek var: Bir karar organının yapısının demokratik olması kadar -hatta ondan da çok- yaptıklarının demokratik olması önemlidir. Çoğunluğun oylarına dayalı bir sistem bugün için azınlıkta kalan ve yarı çoğunluk hâline gelebilecek olanların haklarına saygı göstermiyorsa bu, demokratik bir sistem olmaktan ziyade bir çoğunluk diktasıdır. Demokraside adaletin ve özgürlüğün gereklerinin yerine getirilmesi, yöneticilerin keyfine ya da sağduyularına bırakılamaz. Adaletin ve özgürlüğün gerekleri kurumsal güvencelere bağlanmak zorundadır.

Demokrasinin işleyebilmesi için toplumda farklı çıkarılara ve dolayısıyla farklı görüşlere sahip bulunanların örgütlenebilmeleri ve görüşlerini barışçı yollardan rahatlıkla savunabilmeleri gerekir. Farklı çıkarlar arasında barışçı bir denge ancak bu çerçevede kurulabilir. Toplumsal barışın ve rejimin istikrarı bu dengenin kurulabilmesine bağlıdır.

Demokrasi, farklılıkların birlikte yaşama biçimidir. Çoğulculuk, farklılıktan kaynaklanır. Bu nedenle çok sayıda partinin varlığı gerçek bir demokrasi anlamına gelmeyebilir.

Demokrasinin amacı, farklılıkları yok etmek değil, uzlaştırmaktır. Demokrasi, zıtların bir arada bulunması zorunluluğundan kaynaklanır. Karşıtların birbirlerini yok etmeleri değil, tamamlamaları gerekir. Demokrasi, uzlaşmayı zorunlu kılar.

Çoğulculuk anlayışının çoğunluğun tahakkümüne dönüşmesi riskinin liberal demokrasilerin kapsayıcılığını giderek tartışılır hâle getirdiğini görüyoruz.

Dezavantajlıların, düşünceleri azınlıkta kalanların, yani arka sıradakilerin de görüşlerini ifade ettikleri, katılımlarının sağlandığı kapsayıcı demokrasi bugün gelişmiş ülke demokrasilerinin odağındaki en önemli konulardan. "Derin Demokrasi" kavramı da bu anlayışı ifade eden yöntemlerden.

AKP iktidarının 18 yılda bir çoğunluk diktasına, oradan da tek adam diktasına evrilmesinin ağır sonuçlarını toplumumuzun her kesiminde -kendisine oy vermiş kesimlerin bir kısmı da dahil- giderek daha çok hissettiğimiz günlerden geçiyoruz. Ülkemiz demokrasi krizi yaşıyor. Demokrasi krizi, ekonomik krizle daha da derinleşiyor. Tek adam yönetiminin yargının bağımsızlığını yok ettiği koşullarda her farklı görüş hainlik damgası yiyor.

Hepimizin gördüğü ve yaşadığı gibi CHP'li yerel yönetimler bu baskı ve dışlamadan çok fazla etkileniyor. Raporajında da okuyacağınız üzere Sayın İlhan Tekeli, "İktidar ele geçirilmez inşa edilir. Bu insanın en önemli alanları da kentlerdir" diyor. İşte, CHP'nin gücü burada. Ülkenin %49'una tekabül eden kentlerimizde kapsayıcı demokrasinin en arkadakilerin de sesini duyurduğu, dinlediği ve katılımlarını sağladığı demokratik yönetimlerin en iyi örneklerini hayata geçirmek sorumluluğumuz. İktidarımızın inşasını kentlerimizden başlatıyoruz. Bu nedenle ülkemizde demokrasinin gerilemesine yönelik girişimlere sadece karşı durmayacak, buna engel olmak için en gelişmiş yöntemleri de kullanacağız. 1923'te çıktığımız yolda geriye dönüp olmayacağını göstermek CHP'nin tarihsel sorumluluğudur.

CHP, katılımcı ve kapsayıcı demokrasinin teminatı, sesi az duyulanların sesidir.

“İKTİDAR ELE GEÇİRİLEN DEĞİL, İNŞA EDİLEN YERDİR”

Biz henüz demokrasinin en temel konularını içselleştirmede sorun yaşıyoruz. Dünya artık “derin demokrasi” konuşuyor. Önce bugün demokrasinin nereye evrildiğini konuşalım. Sizce demokrasi nasıl evrildi?

İLHAN TEKELİ: Ben derin kavramını kullanmıyorum genellikle. Çünkü biliyorsunuz derin kavramı Türkiye’de devletle beraber kullanıldığı için bana antipatik geliyor. Yani derin kelimesiyle problemim var, demokrasi kelimesiyle değil. 1960’larda bana “demokrasi nedir” diye sorsaydı birisi hemen anlatırdım. Seçimler, halkın kendisi... Ama bugün “demokrasi nedir” dediğimizde öyle hemen anlatılacak bir şey yok. Bugün demokrasi her an bilinen bir şey değil. Her an yeniden üretilerek, yeniden icat edilerek, yeniliklerle sürekli geliştirilecek bir kavram. Türkiye’de demokrasi dediğimizde bütün tartışmalar ve meşruiyet tartışmaları temsili demokrasi üstünden yürüyor. Hâlbuki temsili demokrasi mükemmel bir demokrasi değil. Kolayca saptırılan, kötüye kullanılan bir demokrasi.

Benim genellikle savunduğum: Katılımcı demokrasi. Yani birinci sınıf bir demokrasi demek, insanların kendi kaderlerini etkileyecek kararlara katılma yolunun açık olması. Bunun da devamlı olarak yeni icatlarla ve yeniliklerle geliştirilmesi gerekiyor. Bugün şöyle bir durum var. Bir ülkede yerel demokrasiler zayıf tutuluyorsa orada hiç demokrasi yok demektir. Demokrasi ancak yerelden başlayarak kurulabilir. Tepeden demokrasi inşa edilemez. Türkiye’de yaşadığımız bir durum bu. Son anayasa değişikliği dolayısıyla kurulan cumhurbaşkanlığı sistemi çok merkezi bir sistem. Böyle bir merkezi sistem içinde verilen bütün kararlar sürekli olarak demokrasi açığı yaratır. Demokrasi açığının yaratılmaması için katılımcı demokrasinin güçlenmesi, yerel demokrasilerin etkinlik alanlarının genişletilmesi gerekir. Bizim demokrasi standardında bulunduğumuz yer çok parlak değil. Ben şöyle düşünüyorum: Demokrasi meselesi söz konusu olduğunda genellikle insan onuruna yakışan bir yaşam bekliyorsam yönetilmekten çok hoşlanmıyorum. Yönetilmek bana hoş gelmiyor. Bir topluluk olarak kaderimizi beraber belirleyeceksek herkesin katılımına açık karar süreçleri insan onuruna yakışan bir yöntem. Mesela şöyle şeyler yapılıyor biliyorsunuz, birisi diyor ki: “Bak bunu ben herkesten iyi yaparım.” O bile belki yapabilir, ama birisi iyi yapacak diye kendi verme hakkından vazgeçmek istemiyorum. Bu, bir çeşit onurlu yaşam hakkının parçası gibi görünmüyor bana. İnsanların kendi kaderlerini etkileyecek konularda kendilerinin karar verebilme genişliği olmalı.

Gizli kapılar arkasında yapılan “senin iyiliğin için ben gizli kapılar arkasında karar veriyorum” mantığı günümüz dünyasına yakışmıyor diye düşünüyorum. Bugün Türkiye’nin birçok krizinden bahsediyoruz. Çevre krizi var, ekonomik kriz var, koronavirüsün getirdiği kriz var. Ama bütün bunların yanında en büyük krizin demokrasi krizi olduğunu düşünüyorum.

“1960’lı yıllarda demokrasiyi tanımlasaydık başka şeyler söylüyorduk” dediniz. Demokrasi, organik ve gelişen bir şey. Bugünlerde demokrasinin içerisinde en az konuşan ve görüşü en az duyulanların da duyulması ve derinlerden bu seslerin de yüzeye çıkarılması gerektiği konuşuluyor. Demokrasinin bugün evrildiği hâlini nasıl görüyorsunuz? Siz sevmiyorsunuz ama buna derin demokrasi diyorlar. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

İLHAN TEKELİ: Türkiye’de siyasi partiler insanların kendilerini takım gibi tutmasını istiyor. Yani biraz körü körüne, yapılanları sorgulamadan, bizim taraf böyledir diye bir bakış açısıyla oy almak istiyorlar. Performans üstünden oy almak değil, duygusal bir sadakat üstünden oy almak istiyorlar. Bu, demokrasi değildir. Bu, cemaat toplumlarının bağlılık problemidir. Hâlbuki demokratik toplumlarda fikirlerin birlikte geliştirildiği, üretildiği ve değer yargılarının birbirleriyle yarıştığı bir kamu alanı olur. Kamu içinde demokrasi ve toplumun bütünlüğü üretilir. Şimdi bu çatışmacı süreç Türkiye’yi nereye getirdi? Demokrasiyi ve siyasal karar verme konularının hiçbir sorununu çözemez hâle getirdi. Şöyle bir olay yaşıyoruz. İki grup var. Bu iki grup sürekli olarak birbirini ötekileştiriyor. Şöyle bir durum ortaya çıkıyor. Diyelim ki bir grup bir sorunun çözümü için bir çözüm üretiyor. Otomatikman kendisine eşit büyüklükte bir grup buna “hayır” diyor ve sürekli olarak sorunun çözemeyen ve biriktiren bir toplum söz konusu oluyor. Bunun adı demokrasi olamaz. Sorunlarını çözemeyen, çözümün müzakeresini yapamayan, kamu alanını bu zenginlikte, yumuşaklıkta iletişime açık olarak kuramayan bir toplumda demokrasi var diyemeyiz. Belgelerde ismi “demokrasi” diye yazsa bile işleyiş ve pratiği sorunları çözemeyen bir sistem şeklinde görünür. Bir sistem sorunlarını çözemiyorsa demokrasi değildir.

Biz niçin demokrasi dersinden hep sınıfta kalıyoruz? Bu, kültürel bir durum mu? Çatışmayı, yaratıcı bir müzakereye neden çeviremiyoruz ve neden kutuplaşıyoruz?

İLHAN TEKELİ: 1980’li yıllardan sonra Habermas’ın katkılarıyla dünya müzakereci demokrasi kavramıyla tanıştı. Bugün müzakereci demokrasinin olabilmesi için de işleyen bir kamu alanının bulunması gerekiyor. İşleyen bir kamu alanını birbirine insanları düşman etmek için kullanıyorsanız bunu yapana başarılı siyasetçi diyemezsiniz. Toplumunu sürekli olarak döverek ve konuları müzakere edilmez hâle getirerek demokrasi sürdürülemez. Demokrasinin performansı negatife gider. Negatife giden bir rejim de sürdürülebilir başarısından söz edilen bir rejim hâline gelemez.

Röportaj

“Prof. Dr. İLHAN TEKELİ”

Şehir ve Bölge Plancısı,
Sosyal Bilimci

Prof. Dr. İLHAN TEKELİ

1960 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü’nü bitirdi. 1964’te Ortaoğu Teknik Üniversitesi’nde, 1966’da Pennsylvania Üniversitesi’nde Şehir ve Bölge Planlama Ana Bilim Dalı’nda yüksek lisansını, 1968’de ise İTÜ’de yine Şehir ve Bölge Planlama Ana Bilim Dalı’nda doktorasını tamamladı.

1970 yılından emekli olana kadar Ortaoğu Teknik Üniversitesi’nde öğretim üyeliği yaptı. Tarih Vakfı’nın kurucularından ve ilk başkanıdır. 2004-2008 yılları arasında YÖK Genel Kurul üyeliği yaptı. 1996 yılında Türkiye Bilimler Akademisi yönetim kurulu üyeliğine seçildi. 2011 yılında hükümetin üyelik seçimlerine müdahale etmesi üzerine istifa etti, Bilimler Akademisi’nin kurucuları arasında yer aldı.

Başta Selim İlkin olmak üzere Yiğit Gülöksüz, Erdoğan Soral, Tarık Okyay, Gencay Şaylan, Raşit Gökçeli ile birlikte ve yalnız kaleme aldığı 110’u aşkın kitabı bulunmaktadır. Bilimsel yazıları Tarih Vakfı tarafından 26 cilt hâlinde yayımlanmıştır. Şehir planlama, bölge planlama, sosyal sistemler, makro-coğrafya, yerel yönetimler, iktisadi politikalar, iktisat tarihi, şehir tarihi, belediye tarihi, eğitim planlaması, bilim felsefesi ve tarih yazıcılığı konularında 660’ı aşkın bilimsel yazı ve bildirisi bulunmaktadır.

Aldığı ödüllerin yanı sıra birçok yerel yönetim (İstanbul, Ankara, İzmir, İzmit, Belediyeler Birliği vb.) ve farklı ölçekteki kurumlarda danışmanlıkları da bulunmaktadır.

Türkiye'de son yerel seçimlerde büyük kentlerin belediye seçimlerini muhalefet kazandı. Şimdi herkes görüyor ki, merkezi iktidar yerel yönetimlerin başarılı olmaması için meclis mekanizmasını kullanarak engelliyor, dıştan kaynak bulmasına ve iş yapmasına mâni oluyor. Bu, kabul edilebilir bir siyasi ahlak değildir. Benim esas sorguladığım nokta şu: Türk halkı niye birbirini işlemez, çalışmaz hâle getiren siyasal tutumları cezalandırmıyor? Türkiye'de demokrasi sorgulanacaksa -siyasi iktidar sahiplerinin bunda payı çoktur- siyasi kültürün karşı tarafın halk yararına olacak performansını engellemesi bir büyük ahlak normu olarak demokrasinin tepesinde duruyor. Ben siyasi parti üyesi değilim. Ben neye bakıyorum? Türkiye yararına performansı nedir diye bakıyorum. Bir siyasi parti Türkiye yararına olacak bir performansı engelliyorsa onun siyasi olarak seçimlerde maliyetini ödemesi lazım. Hâlbuki birbirini engellemek, bizim siyasi kültürümüzde siyasi başarı olarak görüldü. İşte, bunlar demokrasi krizi.

Yerel yönetimlerde demokrasi kültürü nasıl geliştirilebilir? Çok seslilik ve azınlık olanın sesinin de duyulması nasıl sağlanabilir?

İLHAN TEKELİ: Yerel yönetim ve belediye meclisi konuları önemli. Ben 1960'lı yıllarda Vedat Dalokay'ın danışmanıydım. Belediye meclislerinin bir çalışmasını yaptık. O zaman epey yazdık, çizdik, uğraşıldı ve bir fikir gelişti. Sonra Birleşmiş Milletler'e gitti, sonra kent konseylerine gelindi. Aslında Türkiye'de kent konseylerinin kurulması, belediye meclislerinin yapısının demokratik olmamasıyla ilgiliydi.

Siyaset mekanizması içinde belediye meclisleri demokratikleştirilemediği için çıkarla ilgili kararların alınmadığı, toplumdaki bireylerin kendi taleplerini dile getireceği, kentte o konuda çalışan bilim insanlarının çalışmalarının değerlendirileceği demokratik bir platform. Aslında belediye meclisiyle kent konseyini birbirini denetleyen iki mekanizma olarak görmek, belediye meclislerinin demokratik çalışması için önemli. Bugün ne görüyoruz? Belediye meclislerini eskiden olduğu yapısından -mesela pazarcılar kendi çıkarlarını, dolmuşçular kendi çıkarlarını savunduğu- çıkarıyor. Merkezde yürütülen siyasi iktidar kavgasının yerele yansıdığı bir mekanizma olarak kullanılıyor. Bunu Türk halkı sorgulasın. Demokrasi krizi burada.

Demokrasi kültürü içselleşmiş mi? Hayır. Tabii parti sadakati diye bir şey var, ama siyasi parti üyelerinin esas büyük sadakati neye karşı olmalıdır? Demokrasiye karşı olmalıdır. Siyasi parti sadakati, büyük demokrasi sadakatini aşarsa o zaman demokrasi krizinden çıkamayız. Demokrasi yerleşemez. Çok partili rejime geçtiğimiz 1945'lerden itibaren şu mesele var. Bir demokrasi projesi yok. Getirilen seçim sistemini iktidara gelmek için bir araç olarak kullanan bir düşünce var. Partilere bu egemen. Partilere bu egemen olunca demokrasi projesi yok. Kolayca iktidara gelmek için bir yol var. O yol demokrasi yoluysa, ismine ters düşecek yöntemlerle yolu kullanıyorlar. Ben genellikle demokrasi üzerine konuştuğumda her zaman şunu söylerim: İktidar ister yerel ister merkezi olsun hatta hangi düzeyde olursa olsun ele geçirilen bir yer değildir. İktidar, inşa edilen bir yerdir. Halkla ilişkilerle inşa edilen bir yerdir ve o iktidar inşa edilmişse kötüye kullanılmaz. Yani siz iktidarınızı inşa ettiyseniz o iktidarı kötüye kullanamazsınız. Çünkü o inşa biçimi sizin kötüye kullanmanızın yolunu tıkar.

Çok uzun süredir belediye başkanlarına danışmanlık yapıyorum. Kimisine resmi, kimisine gayri resmi. Geliyorlar, konuşuyoruz. Bugünlerde önerdiğim şu: Diyelim ki halkın bazı ihtiyaçları var. Su var, kanalizasyon var, belediye kanununda yapılması gereken işler var. Pazarı doğru dürüst yönetmek, yeşil alanlar vs. Bir belediye başkanı bunları yapararak demokratik olamaz. Bunlar zaten yapılacak. Sen farklı olarak ne yapacaksın ki senin yaptığın o kente damgasına vuracak. O kentin kimliğini oluşturacak.

Bir belediye başkanı olmak, belediye kanununda yazan işlerin ötesinde bazı şeyler yapabilmek demektir. Çünkü o bir profesyonel yönetici değildir. O, kentin bir parçası ve yaşamla beraber o kentin kimliğinin inşa edilmesini sağlayan kişidir. Senin o kimliğin inşası için bir vizyonun yoksa tek tek onları veya bunları yaparak bir yere varamazsın. Onun da yolu özel alandan geçmez. Tabii evin içinde su akmalıdır, elektrik gelmelidir, herkese yeterli ev olmalıdır, ama kentin yaşamının kalitesi, yaşamının diğer kentlere benzememesi, kamu alanlarının inşası, fiziki bir şey değildir yalnız.

Oradaki yaşam çeşitliliğinin ve zenginliğinin halkla beraber gerçekleştirilmesidir. O zaman bir kentin kimliği inşa edilmiştir. Bu da demokrat ve vizyoner olmayı gerektirir. Halkla her an temasta olmayı zorunlu kılar. Gerekliğinde halkın popülizmine direnmeye de yol açar. Çünkü kent, çıkarların dağıtıldığı bir alan. O çıkarların popülist kullanılması kenti tahrip edebilir. Sevilmeyen yahut bir karardan rahatsız olunan belediye başkanını iki sene sonra halk kapıya koyar. Kenti yönetmenin bilgisi kitapta yazan bilgi değildir. Kentte, kentlilerle yaşayarak karşılıklı öğrenmenin ortaya çıktığı bilgidir. Bu bilginin üretilmesi lazım. Bu bilgi kamu alanında üretilir.

Kamu alanı, yollar, meydanlar, yeşil alanlar vs. Ama fiziki olarak değil. İnsanların kullanılmasıyla, insanların orada birbiriyle etkileşime girmesiyle. Bir sokak, bir meydan... Mesela Kızılay Meydanı'na bakın. Nasıl bir meydan? İnsanların aceleyle koşup geçmeye çalıştığı bir meydan. Tasarlanmış bütün fiziki öğeler insanların o güzergâhlarda koşmalarını sağlamak için yapılmış, onları kanalizasyon eden yerler. İnsanlar birbirini görmeden geçerler. Hâlbuki o meydan insanların birlikte yaşayabildikleri ve birbirleriyle etkileşime girdikleri bir yer olabilir.

1960'larda Ankara'ya geldiğimde Kızılay piyasa yapılan bir yerdi. Orada insanlar bir yerden bir yere gitmek için değil, o mekânda birlikte olmak için bulunurlardı. İzmir'de müthiş bir kamusal alan var. Körfezin etrafını çeviren, birçok faaliyetin gerçekleştiği bir alan. Kentin bütün kimliği ve insanların birbirine tahammülü orada üretiliyor. Bir söz vardır: "İzmir'in kızı güzeldir" derler. İzmir'in kızları da öteki şehirlerin kızları gibidir, ama onlar kamu alanına çıkarken bakımlıdır. Çünkü o kamu alanına sadece geçmek için çıkmamaktadır. Orada bir arada bulunmak, birbirine selam vermek için de bulunurlar. Bir kentin kamu alanları, işe gitmek veya acele geçmek yerine böyle bir özenle çıkılmış, insanların birbirlerinin varlığından duygulandıkları alanlardır. Geçen gün burada bir arkadaşla konuşuyordum, dedi ki: "Yahu bizim apartman çok iyi oldu, bir İzmirli geldi." Ne, dedim. "Sabahleyin kapıyı açınca günaydın diyor herkese" dedi. İşte, yerel yönetim böyle bir şey. Yerel yönetimin performansı insanların sabahleyin birbirine merhaba deyip demediğiyle ölçülüyor.

Belediye başkanı olmak bence çok büyük bir ayrıcalık. Vedat Dalokay benim arkadaşımı aynı zamanda. Tabii benden büyük bir ağabeyimiz. O, belediye başkanını kentin anası olarak görürdü. Seçim kampanyası için bastırıldığı broşürde "Ben, kentin anasıyım" derdi. Kentte en önemli mesele tek yönlü iletişim mi, bakacaksınız. Bir tanesi çok mu konuşuyor? Dinlemeyi biliyor mu? Çok konuşuyorsa iyi bir belediye başkanı değildir. O, kendi derdini insanlara anlatacak. Hâlbuki belediye başkanı az konuşan, çok dinleyen bir adam. O, kentin duyargaları. Kentin bütün olaylarını alacak. Birinci nokta bu.

İkinci nokta, demokrasi bağlamında. Belediye başkanları "biz demokratız" der. Ben de onlara imtihan yaparım. Kolay bir imtihan. Hayatınızda bir defa kendi doğru bildiğinizden farklı olarak toplumda insanların bildikleri başka doğruyu uyguladınız mı? Onlar demokrasiyi kendi doğrularını diğerlerini ikna etmek olarak anlıyorlar.

Üçüncü nokta ise şu: Kentin yaşamının bir parçası olmak. Belediye başkanı kentin her yerinde fark edilmez bir zamanda olur ve her olayın içinde bulunur bir anlamda. Bir belediye başkanı kendisini yaşamdan kopuk, bazı hizmetleri teknik olarak hesap edip parasını bulup yapan bir insan olarak görüyorsa o henüz belediye başkanı olmamıştır. Hayatın bir parçası hâline gelebilmesi lazım. Hayatın bir parçası nasıl olunur? Basit bir test yaparsınız: Uzun süre belediye seçimlerini kazanan belediye başkanlarına bakarsanız bu belediye başkanları kendi partilerinden oldukça yüksek oy almaktadır. Çünkü onlar hayatın bir parçası olmuşlardır. Artık onlar sadece parti sadakatiyle seçilmez. Hayatın bir parçası olmak, bir belediye başkanının performansının esas ölçüldüğü yerdir. Yaptığı işler mi? Tabii ki yapılacak işleri, ama o işleri nasıl yapıyorsunuz? Bazı belediye başkanları bir iş yaparlar o işi elli kere söylerler ki insanlara gına gelir. Hâlbuki bazı belediye başkanları vardır konuşturamazsın, ama en çok oyu o alır.

Yani kentin yaşamının bir parçası hâline gelmek... Belediye başkanı bir yaptığını beş satıyorsa bunu sanmayın ki insanlar görmez. En çabuk orada yaşayanlar görür.

Belediye başkanı olmak, merkezi hükümette siyasetçi olmaktan farklı bir kategori. Yaşamın tam içi. Yani şöyle bir şey. Kentli hakları, insan hakları deniliyor. İnsan hakları nerede? Birleşmiş Milletler'in İnsan Hakları Deklarasyonu'nda yazıyor. Orada yazmasının hiçbir anlamı yok. Kentin içinde hayata geçtiği zaman anlamlıdır. İnsan hakkı kâğıt üstünde kaldığında hiçbir anlamı yoktur. Nerede hayata geçer? Kentte hayata geçer. İnsan hakkının hayata geçtiği yer ne demektir? Demokrasinin gerçekleştiği yer demektir aslında. Bir belediye hizmeti yarışması olarak görüyorsanız belediyeyle ilgili hiçbir şey anlamamışsınız demektir. Belediye başka bir yarış. Bir çeşit kentli olma yarış. Kentin parçası olma yarış. Kentliyle beraber hareket edebilme yarış ve çoğu kez kendi parti iktidarlarına yahut merkezi hükümet iktidarlarına karşı olma yarış.

Şimdi şöyle bir soru sorabilirsiniz: "Bugün belediye yasalarımız nasıl bir yerel yönetim olmasına olanak veriyor?" İki bakımdan çok kötü yasalarımız. Bir, merkezi hükümeti gelip kente istediği yerde müdahale ediyor, bina yapıyor, imar hakkı veriyor vs. Böyle yerel yönetim olmaz. İki, iki kademeli sistemimizde merkezi belediyeyle ilçe belediyeleri tamamen kopuk. Bir ilçe belediyesi ana kent belediye başkanıyla konuşmadan bir dönemini bitirebilir. Hatta şimdi gördüğümüz gibi, birbiriyle çatışarak bitirebilir. Böyle yerel yönetim olamaz. Böyle yasalar mantıklı olamaz. 3030 sayılı büyük kent yasası ilk çıktığında çok önemli bir devrim yaptı Türkiye yerel yönetimlerinde. Türkiye'de parasız ve kaynaksız yerel yönetimden kaynaklı bir yerel yönetime geçildi, ama zaman içinde bunun yapısı bozuldu. Merkezin kontrolü baskın hâle geldi. Bir toprak var. Düşünün bu toprağı iki kişi yönetiyor. Bir ilçe belediyesi ve bir anakent belediyesi yönetiyor aynı toprağı. Bir araya geldikleri, konuştukları bir platform yok yasadaki. Hakikaten akıl almaz bir şey.

“DEMOKRASİ ÇOĞUNLUĞUN AZINLIĞA TAHAKKÜMÜNÜ ENGELLEYEN BİR REJİMDİR”

Biz hep çoğunluğun kararlarının geçerli olmasına yönelik bir demokrasi anlayışıyla yetiştirildik, kitaplarda öyle öğretildi. “Derin Demokrasi” anlayışı ise başka bir şey öneriyor. Ne diyor sizce? Nasıl bir yöntem öneriyor? “Derin Demokrasi”nin bir topluma sağlayacağı fayda nedir? Bunun siyasete taşınması mümkün müdür? Yerel yönetimlerin bu anlayışı ve yöntemi içselleştirmesinin ne gibi faydaları olur?

NİLGÜN TOKER: Derin Demokrasi, Güney Afrika’da doğan ve Lewis’la başlayan bir yöntem. Tabii ki arkasında önemli bir zemini ve derin demokrasi denmesinin de bir nedeni var, önce o zemini tarif edelim. Demokrasi dediğimiz o kadar statik bir kavram değil, Antik Yunan’da tarif edildiği gibi kalmış da değil. İnsanlığın kendi toplumsal farklılaşmalarına göre yeniden biçim almış bir şey demokrasi ve yüzyılımızın demokrasiyi kavramsallaştırmak için kullandığı iki temel kavramı var.

Birisi, azınlıklar -tam sizin söylediğiniz gibi, meselesi var-; birisi de demokrasinin statik olamayacağını kabulüyle her kuşağın kendi ihtiyaçlarıyla fark kavramını merkeze alan, eşitlikle özgürlük kavrayışını sürekli dinamik tutması gerektiği tezi. Aslında arkasında basit bir şey bulunuyordu. Çok eski bir tezdır: Demokrasi bir çoğunluk rejimi değildir, tam tersine “çoğunluğun azınlığa tahakkümünü engelleyen bir rejimdir” kabulüyle başlayan çağımızın demokrasi anlayışı söz konusu. Ancak 19. yüzyılın sonunda dünya siyasal arenası önemli bir handicap yaşadı. Çoğunluğun tahakkümüyle çoğunluk tiranlığı dediğimiz başka bir mesele oluştu. Çoğunluk tiranlığının getirdiği şeyler Nazizm’e kadar vardı biliyorsunuz. Sonuçta Hitler de seçilerek iş başına gelmiş bir adamdır. Yani seçim dediğiniz şey, demokrasiyi garanti etmiyor. O yüzden, “demokrasiyi nasıl garanti edebiliriz” dediler ve iki tane kavrama ihtiyaç duydular: Demokrasi yurttaşlar arasındaki herkesin özgür olmak bakımından eşitlik ilişkisini nasıl koruyabilir ve devletin bu eşitliğe ve özgürlüğe saygısını sürdürmesini nasıl sağlayabiliriz? Bütün meselemiz bu aslında. Çoğunluk, bir tür yönetsel güce sahip olsa bile demokrasi esasen bir ilke rejimidir, bir seçim rejimi değildir. Bu, çok önemli bir kabul. Bir kere “Derin Demokrasi” kavramının arkasında bunlar var.

Yani demokrasi bir seçim rejimine indirgenemez, sadece seçimler olması onun demokrasi olduğu anlamına da gelmez. Demokrasi, bir rejimin ve bir yönetim tarzının uyması gereken ilkeleri belirler. İlkeler de bugün çok iyi bildiğimiz gibi haklar diskurunun kabul edilmesine, yani her bir yurttaşın özgür ve yurttaşlar arasında eşit olduğu tezinin kabulüne dayanır. Devletin, dolayısıyla yönetimin görevi insanların özgürlüğünü açığa çıkaracak bir imkân alanı yaratmaktır. Her siyasal tanım hangi türden bir kamusal alan içerisinde kendisini açıkça gösterir? Kamusal alan dediğimiz anda kamusal alana girebilenlerle giremeyenler meselesi ortaya çıkıyor. Lewis’in önerdiği yer, buradan başlatır tartışmayı. Dezavantajlı gruplar, azınlıklar, dışlanmışlar toplumsal olarak var olan grupların, o toplumun temel kimliğinden farklı olduğu tarif edilenlerin kamusal alana girişinde bir sorun var bir kere. Yani “tanıma meselesi” diyoruz buna. Tanındıklarında bile bunlarla çoğunluk arasındaki ilişki hiyerarşik bir ilişki oluyor.

Örneğin, kadınlar ya da engelliler varsayalım ki tanındılar. Yasal olarak tanıyabilirsiniz, ama çoğunluğun bunlarla ilişkisi bir hiyerarşik ilişki oluyor. “Derin Demokrasi” tam burada sihirli bir kavram olarak korundu. Çoğunlukla farklı olanlar, yani birbirinden farklı olanlar ve azınlık olanlar, kamusal alana girme gücü bakımından diğerleriyle eşit güce sahip olmayanlar (burada azınlık derken kastettiğimiz illa niceliksel bir azınlık olması gerekmiyor). Yani “Derin Demokrasi” bir tür toplumsal alışkanlıkları değiştirme projesidir. O yüzden de sosyal psikolojik yöntemlerle çalışır. Kavramın kendisinin sosyal psikolojik olup olmaması önemli değil. Toplumsal davranış hem birey birey ilişkisinin hem yurttaş yurttaş ilişkisinin hem devlet yurttaş ilişkisinin hem de kamusal müzakere ortamındaki ilişkilerinin azınlıklar azınlık olarak kalmaya mahkûm etmeyecek bir denkleştirici ortam sağlanabilir mi sorusuna eklenir. İletişimsel kamusal alan arayışının sonucu diyebiliriz. Bana göre demokrasi görünür olduğu, siyaset daha görünür alanda olduğu için “derin” kavramı biraz rahatsız edici. Kavramı bu yüzden sevmiyorum, yoksa teoriyle değil meselem.

Her kelimenin tarihsel ilki vardır: Türkiye’de “derin” dediğinizde saklı, gizli, görünmeyendir. Demokrasinin görünmeyeni bana lazım değil gibi geliyor. Ama sanırım kelimenin bizdeki algısından. Buradaki önemli konu, yurttaşlar arasındaki eşitlik ilişkisini, farklılar arasındaki eşitlik ilişkisini kabul etmek. Bu, gerekli. Yani yurttaşların aynı olmadığını, farklı olduğunu kabul etmeniz gerekiyor. Birinci ilke bu. Ünlü tezi: Farklı ama eşit nasıl yaparız? Farklılar arasında eşitliği nasıl sağlarız? İkincisi, farklılıklarından dolayı siyasal alanın ya da karar verme mekanizmalarının dışında bırakılanların yani bir tür dışlanmışların ya da dışarıda kalanların karar verme süreçlerine katılımı nasıl sağlanır? İkinci sihirli ilke, katılımın en geniş anlamda topluma yayılması meselesi

Katılım, demokrasinin olmazsa olmaz kavramıdır. Demokrasiyi bir kelimeyle anlatacaksak “katılım” kavramıyla anlatmamız lazım. Yani herkesin karar verme süreçlerine katılımı. İşte, özgürlük ve eşitlik de burada anlamlıdır. O yüzden söz söylemede ve karar vermede eşitliğe, söz söyleme özgürlüğüne dayanır demokrasi. Bugünkü terimlerimizle söylersek, ifade özgürlüğü, kendi eylemine karar verme ya da ortak müzakere sürecine katılma özgürlüğü. Gerçekten önemli olan şey, katılım süreçlerinde kimsenin dışlanmayacağı bir müzakere ortamının nasıl sağlanacağıdır. Esas meselesi budur, bence günümüzde özellikle de çoğunluk sistemlerinin giderek tiranlığa yol açtığı bir dönemde bunu yeniden tartışmak zorundayız. Dünya yeniden bir çoğunluk tiranlığı meselesiyle karşı karşıya. Üstelik, seçim sistemlerinin, medyanın ya da iletişim ağlarının bir tür hakikat ve yalan ilişkisini ters çevirebilecek kadar kolay kullanılabilirliği bir çağda çoğunluk meselesi iyice sorunlu bir şey hâline dönüşüyor. O yüzden çağdaş demokrasinin en temel ilkesini nasıl hayata geçiririz? Demokrasi çoğunluğun azınlığa tahakkümü değil, azınlığın haklarını koruma rejimidir. Bunu “nasıl hayata geçiririz”e yanıt verme çabasıdır. Bunun nasıl hayata geçirileceği meselesi tüm toplumsal yaşam alanlarını ilgilendiren bir şey. Devletin yönetme politikalarını, aynı zamanda bir arada yaşam alanlarını doğrudan ilgilendiren bir şey.

Bir arada yaşam alanları dediğimizde ilk aklımıza gelen tabii ki kentler. Toplumun bütünü de bir arada yaşamdır, ama daha alt birimlerde kentler başka türden bir aradadır. Hemşerilik bağı, bir yaşamı ve ortak bir mekânı, belki bir kültürü de -kentler de kültürel olarak da farklılaşabilirler- paylaşmak dediğimiz bir şey. Kentler bence demokrasi için her zaman çok önemliydi. Kent meselesinin yeniden demokrasinin merkezine yerleşmesi gerektiği kanaatindeyim.

Çok uzun süredir, endüstri devrimiyle, kentlerin endüstriyel hareket merkezi olarak tarifiyle kentlerin siyasal öneminin kaybedildiği sürece tanık olduk. Bu da demokrasideki erozyona yol açtı. Kent siyasetinin ve politikalarının demokratik işlevini de unutmamıza yol açtı. Sanki kenti yönetmek bir tür endüstriyel mekân organizasyonu yapmak, bir şirket yönetmek gibi algılanmaya başladı ve kente dayalı siyasetin demokrasi dışındaki işlevi otoriteryan hatta totaliteryan sistemleri güçlendiren bir şey oldu. Ben yeni dönemde CHP’li belediyelerin kentin bu kentlilik meselesinden hareketle demokratik işlevini hatırlamada önemli bir şey yapmaya çalıştıklarının farkındayım. Dünyada da böyle çabalar var. Bizim de gerçekten bunu düşünmemiz lazım. Demokrasi bir arada yaşamın adil bir inşası meselesiyse en temel birimle yani kentlerle bunu düşünmemiz lazım. Sadece kolay ve pratik olduğu için değil.

Kentin, kentliliğin, hemşerilik bağının, Antik Yunanlıların demokrasi için olmazsa olmaz dedikleri “echos” için yani ortak yaşam ilkelerini de gerçekleştirme kabiliyetinin daha güçlü olması bakımından, ortak ahlak, ortak davranış modeli, alışkanlıklar sistemi açısından. Mesela İzmir’de oturduğum için söyleyebilirim, “İzmirlilik”in bir ayrıcalık olarak değil ama bir kültür biçiminde taşınmasından bahsediyorum. Hemşerilik bağı önemli. Çünkü kentler aslında içine doğduğumuz yerler değildir, yaşamayı seçtiğimiz yerlerdir. Bu, son derece kıymetli. Toplumun tümünü düşündüğümüzde içine doğduğumuz yerlerdir, yani ben istesem de istemesem de Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde doğdum. Bir ailede doğdum. Ama İzmir’de yaşamayı seçtim. Doğduğum yerde yaşamayı ya da başka bir yerde yaşamayı da seçebildim, İzmir’de yaşamayı seçtim. Şu ya da bu nedenle, belki ekmek parası için seçtim, ama sonuçta iradi kararlar geldiğiniz bir yer. Kentleri demokratik bir aradlığın merkezi yapan şey bu. Yani yaşamının seçildiği yerler olması. Yerel yöneticilerin bunun altını çok kalın harflerle çizmesi gerektiğini düşünüyorum. İstanbul’da ya da Ankara’da yaşamayı seçmek, mutlaka bir irade var devrede.

Röportaj

“Prof. Dr. NİLGÜN TOKER”

Felsefeci /
Siyaset ve Hukuk

Prof. Dr. NİLGÜN TOKER

ODTÜ Matematik Bölümü’nde başladığı üniversite öğrenimini Ege Üniversitesi Felsefe Bölümü’nde tamamladı. Aynı bölümde yüksek lisans (Doğal Hukuk Geleneğinde Locke’un “Yönetim Üzerine İki İnceleme”sinin Yeri), Paris VIII Saint-Denis Üniversitesi’nde doktora (Arendt ve Habermas’ta İktidar ve Meşruyet ilişkisi) yaptı. Ege Üniversitesi Felsefe Bölümü’nde öğretim üyesi iken Ocak 2017 KHK’sıyla ihraç edilen akademisyenlerden oldu. Siyaset ve Hukuk Felsefesi ve İnsan Hakları alanında çalışmaları, Politika ve Sorumluluk adlı bir kitabı var. Hâlen İzmir Dayanışma Akademisi, THV-Akademi üyesi. Türkiye İnsan Hakları Vakfı etik kurul üyesi, Toplum ve Bilim Dergisi eş-editörü.

Benim burada yaşamaya gösterdiğim irade aynı zamanda buradaki yaşamın organizasyonuna katılımın iradesi olarak açığa çıkmalı ki, ben o zaman buranın hemşerisi olabileyim.

Tam şimdi burada derin demokrasi ve kent politikasını bağlayabiliriz. Bu şehre gelen herkesi -neyle gelip gelmediği önemli değil- bu şehirde yaşamayı seçmiş insan olarak görmek iki şeyi kabul etmeyi gerektirir. Seçebilme kapasitesi, o kişinin özgür olduğunu gösterir. Her bir kişiyi özgür kabul etmek, onun otonom varlık olduğunu kabul etmektir. Otonom varlık kabul ettiğiniz her bir kişinin aynı zamanda karar verme gücüne sahip olduğunu, yani kendi ilgisinin farkında olduğunu, bir adalet ilkesinin ve müzakereye katılabilir olduğunu fark etmektir. Otonom olarak kabul ettiğiniz her bir kişinin de karar verme süreçlerine nasıl katılacağını mesele ettiğinizde kent demokratik işlevini yerine getirebilir.

Türkiye’de yurttaş ortadan kalkmış durumda. Devlet-toplum ilişkisinde demokrasi, devletin toplumla muhataplık ilişkisini yurttaşı tarif ederek kurar. Yurttaş dediğimiz nedir? Hak sahibi, hak taşıyıcısı, kendi haklarının ve ilkelerinin korunması için devleti tesis etmiş ve kendisini kendi müştereklik içerisinde yönetme gücüne sahip olan kişi. Oysa yeni rejimde yurttaşın tüm yönetme gücü elinden alınmış, iradesizleştirilmiş bulunuyor. Daha doğrusu yurttaş kavramı ortadan kaldırılmış, devlet toplum ilişkisinde bir tür sadakat ve biat ilişkisi kurulmuş durumda. Bu, aslında neredeyse en sıradan insanın bile göreceği kadar apaçık bir gerçek. Oysa yurttaş dediğimiz kişi çok önemlidir. Kendisini bütün toplum içerisinde, bir arada yaşadığı herkesle ortaklık bağı dahilinde düşünen kişi demektir. Bir toplum bu kadar yarıldıysa her bir grup kendisini hiç kimseyle ortaklık bağı içerisinde düşünmüyorsa zaten toplum olma vasfını yitirmiştir, yurttaş da ortadan kalkmıştır. Bu tür faşizan diktatörlükleri mümkün kılan da bu yapıdır zaten ve şu an da böyle. Böyle bir rejimi nereden ittirebiliriz ve geriletebiliriz diye sorduğumda da aklıma kent geliyor. Çünkü bizi yurttaş olmaktan çıkaran bir büyük rejime karşı, bir kentin yurttaşı olmak bakımından, yurttaşlık vasfımızı kazanarak direnebiliriz. Yurttaş olmaktan ısrar edebilmemizi mümkün kılan bir siyasal ortama ihtiyacımız var. Bu siyasal ortamı katılım ve bir kentin kamusalılığı diye düşündüğümüzde olağanüstü bir direnme ve diktanın yerleşmesini engelleyen bir şey hâline dönüşür. Dünyanın birçok yerinde kentlerin yeniden bu kadar önem kazanmasının bir nedeni, otoriteryan ya da diktatöryan rejimleri geriletecek bir tür yurttaşlık alanını yeniden inşa edebileceğimiz yerler olarak görülmesi.

“Derin Demokrasi”, bir yöntem olarak kıymetli: Azınlıklar arasındaki azınlık ve çoğunluk hiyerarşisini nasıl değiştiririz meselesi. Ülkede hiçbir şey kendi içeriğiyle tartışılmadığı için kavram başka bir şeye işaret eder hâle geliyor. Ben galati meşru lugatı fasihten evladır tezini savunabilen bir insanım. Bir kelimenin anlamı akıldışı yerlerden kurulduysa ondan uzak duralım, kendimize yeni kavramlar bulabiliriz. Oradaki İngilizce “deep”in bizdeki derinle hiç alakası yok. Orada anlatılan yüzeyle çıkamayanı nasıl açığa çıkartırız meselesi. Ama bizde derin deyince saklanan, derin devlet aklınıza geliyor. Biraz da o yüzden belki. Böyle anlattığımızda çok anlamlı. Yüzeyle çıkamayanın, kendisini görünür kılamayanın kendini görünür kılama yollarını nasıl mümkün kılacağı sorusunu muhatap alan bir şey olarak demokrasi yüzeyle çıkarma işidir. Kent siyasetinden beklediğim şey de esasen saklananı, itileni ve görülmeyeni açığa çıkarmaktır. Onları görmektir ve aramaktır. Çoğu grup öyle. O hâlde bizim demokrasi için onları görme kapasitemizi genişletmemiz, onların kendilerini açığa vurabilme kapasitelerini genişletecek birtakım güçlendirme projelerine sahip olmamız ve onların kendilerini bu katılım süreçlerine katacak bazı yollara sahip olmamız lazım. O zaman derin demokrasi yöntemleri çok kıymetli.

Farkı görmek demek, bir ileriye ittireceğim bu da derin demokrasi demek değil, o kadar da basit bir şey değil. Farkı gördüm, onları tanıyorum demek iyi, ama aynı zamanda farklar arasındaki her türlü hiyerarşiyi de engellemiz gerekiyor. Yani hiyerarşik tutumu. Çünkü değiştirmek zorunda olduğunuz toplumsal alışkanlıklar var. Çoğunluğun azınlığa ilişkin bir değersizleştirme ve ayrımcılık kültürü söz konusu. Ayrımcılık sadece bir ideoloji değildir, bir alışkanlıklar yapısıdır, dildir vs. Bunu kullananlara reaksiyon vermek ve bunun bir nefret suçu olduğunu söylemektir. Onu da görebilmek lazım. Sadece oradaki farkı, azınlığı ya da görülmeyeni görmek değil, onu değersizleştireni de görmek. Sadece hak ve hak sahipliği bakımından dışta bırakılmışı görmek yetmez. Hak ihlallerini de görmek lazım. Böyle bir kapasite genişlemesini talep ediyoruz aslında demokrasinin dinamizmini yakalamak derken.

Sizce yerel yönetimler kendi sorumluluk alanlarında bunun için somut nasıl adımlar atabilir?

NİLGÜN TOKER: Benim çok somut fikirlerim vardı daha eskiden, hâlâ söyleyebilirim tabii, ama önce şunu kabul edelim, “bizim toplumumuz fikirlerini ve duygularını niye ifade etmiyor” meselesi hep vurgulanır. Bu, ancak ifadenin muhatapı olacağını düşündüğünde mümkündür. Ciddiye alınmayacağını ve muhatap kabul edilmeyeceğini hatta konuşmanın anlamsız olduğunu düşünüyorsanız konuşmazsınız. Bence çok uzun yılların diktatöryal tiranlık geleneklerinden Doğu’nun böyle bir öğrenme çıkarması kadar normal bir şey yok. Yani sizin sözünüzün kıymetinin olmadığı bir şey. Batı da sözünün kıymeti olduğunu başka bir mücadele sonucunda öğrendi. Devrimler süreciyle öğrendi. O yüzden bu muhataplık ilişkisini topluma ve kentlere göstermek lazım.

Büyük harfli toplumdan bahsetmiyoruz şimdi. Ben çok basit şeyler düşünmüştüm, muhtemelen yapıyor. Haberlerde duydum. Taksim Meydanı’nın nasıl olacağına karar vermek üzere sandık konuş-

Sandık konulmasına hiç itirazım yok. Ama neden Hydepark’taki gibi insanlar bir meydanda tartışmıyorlar? Çünkü demokrasi aynı zamanda bir tür çatışmayı da kabul eden bir rejimdir. Yani farklılıklar arasındaki uzlaşma ancak çatışmalar arasında bir tür ortak karara varmakla mümkündür. Müzakere ancak öyle olur. Aynı fikirler arasında müzakere olmaz ki zaten. O gerilime ihtiyacınız vardır. Farklılıklar arası çatışmada insanlar kendi pozisyonlarından çıkıp başka pozisyonları dinlemeyi ancak böyle öğrenir. O farkı görecek. Üstelik, ikna etme gücünü de oradan kazanacak. Antik Yunanlılar agorada herkes aynı fikirde olduğu için mutlu mesut tartışıyorlardı. Çatışma, kendi sözünü daha güçlü, rasyonel ve ikna edici kurma arzusunu yaratır. Böylece söz söyleme sanatı gelişir. Kanıtlarla konuşmaya başlarsınız. Bilgiye ihtiyaç duyarsınız. Bunun kadar kıymetli bir şey yok. Türkiye toplumu, bilgisiz kanaatler toplumu. Kimse bilgiye ihtiyaç duymuyor, ama kanaat sahibi. Buna kanaat de denmez. Kanaat dediğimiz şey, bilgiyle ilişkilidir. İşte, bütün bunlardan önce bir konuşma serbesti sağlamak lazım.

Diyelim belediye Tepecik’in bir mahallesine bir şey yapmayı planlıyor. Mahallenin ortak yaşamı hakkında karar vermesi gerekenler o mahallede yaşayanlardır, kadınlardır, çocuklardır. Toplarım hepsini parka ve rastgele fikirlerini sorarım. Önce uzak duranlar, konuşmanın sonucunu aldıklarında ancak konuşmayı öğrenirler. Bir kere sonuç alsınlar, bir kere kendi sözlerinin bir muhatap olduğunu düşünsünler. O sözü söylemeyi de öğrenirler. Yani insan hak taşıyıcısı ancak böyle oluyor, ben hak sahibiyim diye soyut soyut olmuyorsunuz. Ancak icra ettiğinizde hak sahibisinizdir. Bu insanların ifade özgürlüğünün icra edileceği alanlar yaratılması lazım. Kent konseyleri temsili mekanizmalar, faydalı ama yeterli olmaz.

Belediyelerin hak taşıyıcısı olmaktan çıkartılmış ve uyruklaştırılmış insanlara yeniden yurttaş olma becerisi kazandırma sorumluluğu da var. Bu beceriyi kazandırmanız için de onların sözlerinin ve birtakım kararlarının muhatap alındığını, bir arada müzakereyle tartışarak, anlaşamayı başladıkları tartışmalardan anlaşmak zorunda olduklarını hissetmeleri gerekir, bu sayede anlaşılır. Habermas şöyle der, ki çok haklıdır, anlaşmak için başlanılan tartışmadan anlaşmakla çıkılır. Zor olduğunu biliyorum, çok mesai gerekiyor. İki, üç, dört milyonluk kentlerde zor olabilir. Ama küçük birimlerde hiç olmazsa denenebilir. Hiyerarşi içerisinde birbiriyle konuşmayan yan yana iki mahalle var İzmir’de. Bornova’da Mevlana’yla o villalar yan yana, onlar bir araya gelip konuşsalar. Çünkü orada inanılmaz bir şey olmuştu, hâlâ da sürüyor. Villalar Mevlana Mahallesi’ni görmek istemediği için Ege Üniversitesi’ne duvar çektirttiler, orada hâlâ duvar var. Bu, nasıl kabul edilebilir? Keşke bunlar tartışılseydi. Orada bir arada yaşayacaklar, yan yana iki mahalleler, yapacak bir şey yok. İkisi de orayı seçmiş, ikisi de orayı seçtiğine göre bir arada yaşamanın yollarını bulmaları gerekiyor. Bir arada yaşamanın yollarını bulmamız için farklılıkları bir araya getirdiğimizde birbirlerini tanıma süreci sancılı olabilir. Çok kolay değil, ama bunun sorumluluğumuz olduğunu düşünüyorum bu kentte yaşayan biri olarak. O sorumluluğu taşıyan kişilerden biri olduğumu düşünüyorum. Ben kendimi muaf tutarak konuşmuyorum. Onu söyleyeyim. Kent siyasetinin aktif bir aktörü olup olmamam önemli değil, ama bu aktif siyasete katılabilecek kapasitede birisi olarak bunun farkındayım tabii ki. Birbirleriyle konuşurken derken belediye başkanlarının onların dertlerini dinlemesinden bahsetmiyorum. Onların birlikte karar vermesini sağlamayı kastediyorum.

Müzakere ortamının kolaylaştırıcılarının olması lazım, ki bunu belediye yapabilir. Haklarımızı icra etme de öğrenilir bir şey, öyle doğmuyoruz. Yani biz biyolojik bir varlık olarak doğuyoruz. Bir biyolojik varlığın toplumsal varlık, siyasal varlık, kültürel varlık hâline gelmesi bir öğrenme süreci. Bu öğrenme süreçlerine nasıl müdahale ettiğimize bağlı. Bakın, sonuçta mevcut rejim tüm bu öğrenme süreçlerini bozdu ve bir öğrenme süreci yarattı kendi rejimi için. Şimdi CHP’nin en büyük taktir ettiğim icraatı, bu ötelemeyi aşacak yol araması. Kendisinden taviz vererek. Başka konulardaki siyasetlerini her zaman doğru bulmayabilirim, ama bu çabayı çok anlamlı buluyorum. Şu anda bundan daha acil bir meselemiz yok. O yüzden cümleler önemli. Çünkü oradaki bir kimliği kökleştiriyor. Ona vereceğiniz reaksiyon da bir başka öğretiler kendi kitlenize. Siyaset, siyasal olan hangi kelimeleri öğrettiğimize ve hangi kelimelerle konuştuğumuza bağlı bir şeydir. Bunu toplumsal formasyona müdahale etmek bakımından söylüyorum. Demokratik siyasetin bir işi de bu. Bizim şu andaki formasyonu değiştirmemiz gerekiyor. Bu sebeple eşitlik ve denklik denen şeyleri yeniden gündeme taşımamız lazım.

Ortak yaşam ilkesini savunmalıyız. Sadece acıma duygusuna da işaret etmeden. O, hiyerarşiyi sürdüren bir şey. Acıma değil, bir sorumluluk duygusu hatırlatmamız lazım. İzmir’in depremden sonra gösterdiği reaksiyon bu anlamda çok değerliydi. Bu sorumlulukla olur, acımayla olması gerekmez. Yardım çağrısı yaparken “İzmirli olanın sorumluluğudur” dense başka bir kelime öğretilmiş olurdu. Benim Erzincan’dakini de aç ve açıkta bırakmama sorumluluğum var. Kelimeler önemli. Bunu CHP şu bakımdan çok iyi biliyor. Bundan on yıl önce CHP seçmeninin Kürt siyasetine tavrıyla bugünkü arasındaki büyük fark, kelimelerin değişmesidir. Yoksa öyle birbirimizle karşılaştık, birbirimizi çok sevdiğimizdir. Bu kelimeleri değiştiren de Kılıçdaroğlu ve Demirtaş gibi siyasi figürlerdir ya da belediye başkanlarının olmasıdır. Siyasi aktörler önemli. Siyasi aktörler tam da sizin sorduğunuz sorudaki gibi kolaylaştırıcı, aynı zamanda öğretmendir bir açıdan. Öğretmenlik de kötü bir şey değildir, epey yılın öğretmeni olarak söyleyeyim. Öğretmenlik onu yönetmek değildir. Ama ona yeni kavramlar öğretme görevimiz var. Beni hayatta en mutlu eden şey oydu. Bir kelime öğretmek dünyayı değiştirebilirsiniz.

“DERİN DEMOKRASİ, BÖLÜNmüş VE KUTUPLAŞMIŞ OLAN TOPLUMUN YENİDEN İNŞASINDA ETKİLİ”

Lewis Derin Demokrasi'nin çıkış hikayesi neydi, dünyada nasıl bir yer buluyor, ne tür örnek uygulamalar var?

CİHAN KORAL: Dünyada ilk kez yerel ve ulusal anlamda kullanıldığı yer, Güney Afrika. Bundan önce ünlü psikiyatrist ve analitik psikolojinin kurucusu Carl Jung'un çalışmalarında altyapı olarak kullanıldığını görüyoruz. Carl Jung, güçlü sesler, o kadar güçlü olmayan sesler, farklı roller üzerine daha önce çalışmış. Onun çalışmalarını Amerika'lı fizikçi Mindell, birleştiriyor. Lewis yönteminin kökeni psikoterapist ve kuantum fizikçisi Arnold Mindell'in teorilerine dayanmaktadır.

Arnold Mindell tarafından eğitilen Myrna ve Greg Lewis, bu düşünceyi psikolojik geçmişi olmayan profesyoneller tarafından kullanılabilir hâle getirdiler. Teoriyi yapılandırdılar, uygulanabilir bir model geliştirdiler ve kullanmaları için pratik araçlar eklediler. Myrna Lewis, Güney Afrika'da Lewis Derin Demokrasi'yi pratik, güncel hayatta uygulanmasını ortaya koyan kişi olarak ikiye bölünmüş ve kutuplaşmış olan toplumun yeniden inşasında kullanıyor.

Lewis Derin Demokrasi, insanların karar alabilmelerini sağlamak, bazılarının sesi bazılarının kulağı olmak için bir yöntem ortaya koyuyor. Her fikrin duyulduğu, kabul edildiği ve sayıldığı kapsayıcı karar verme için pratik ve güçlü bir karar verme yöntemidir. Bu süreç, alternatif bakış açıları tanır, kabul eder ve içerir. “Derin Demokrasi”, aynı zamanda anlaşmazlıkları çözmeye yardımcı olan bir çatışma çözme yöntemidir.

Gördüğüm şu: Aslında insanlar sıkıntıları ve yaşadıkları sorunu biliyorlar, ama bu sorunu yapıcı bir şekilde anlatacak mekanizmaları yok. Yapıcı diye sunulan şeyler aşırı pozitif havada olmayı zorunlu kıldığından kullanılmıyor. “Derin Demokrasi”nin artısı, sıkıntıların gerçek ve meşru olduğunu kabul edip onlara eğilmesi.

“Derdimiz var, hep birlikte taşın altına elimizi koyalım, yapalım” diyor. Bu, çok büyük ulusal travmalar da olabilir, sadece belli bir kurum içindeki bölümlerin daha etkin çalışabilmesi için de kullanılabilir. Lewis Derin Demokrasi, yöneticiler, sosyal hizmet uzmanları, öğretim görevlileri, arabulucular, sanatçılar ve politikayla hiçbir ilgisi olmamasına rağmen yerel ve ulusal politikacılar tarafından 35 ülkede başarıyla kullanılmaktadır. “Derin Demokrasi” çatışma çözme yönteminin (Hakikat Komisyonu gibi destekleyici koşullarla birlikte) on yıllardır süren ayrımcılık, ırkçılık ve baskıya rağmen büyük ölçekli silahlı çatışmaların çıkmasını engellediği çeşitli örnekler vardır.

Sierra Leone, Güney Afrika ve Kolombiya bunun örnekleridir. “Derin Demokrasi”, Kenya gibi kabile savaşlarının baş gösterdiği birçok yerde de kullanıldı. “Derin Demokrasi”yi değişim süreçlerinde, özyönetimde, takım koçluğunda, katılımcı liderlikte, çatışmaları çözerken ve iletişimi geliştirmek için bir yöntem olarak kullanıyorum. Bu yöntemle çalışan ekip ve kuruluşlar daha etkilidir.

İrkçilik davalarında kullanılabilirdiği gibi sadece bir kapsayıcılık çalışması için de kullanılabilir ya da bir yerel yönetimin kendi içerisindeki insanlarıyla da kapsayıcılık için kullanılabilir. Her şeye “evet”i duymaktansa, “evet, hayır, belki”leri nasıl duyabiliriz? “Hayır”ın içindeki bilgeliği nasıl çıkarırız? Bütün çalışmalarda ortak akıl canlandırılınca en sağduyulu, yaratıcı ve mantıklı karar çıkıyor.

Ama yeter ki o sağduyuyu çalıştırmak için mekanizmalarımız olsun. Tam da “galiba biraz öyle düşünmüyorum” diyen başına ne geleceğini bilsin. Başımıza ne geleceğini bilmediğimiz zaman geri çekiliyoruz ve o zaman da bazı direniş hareketleri gösteriyoruz. Şaka, bir yol olabilir mesela. Laf çarpıtma, dedikodu, zarar verme, iş yavaşlatma, iletişim kopukluğu... Yani farklı farklı direnişlerde aslında durumumuzu belli ediyoruz, ama görülmeye çalışıyoruz.

Röportaj

“CİHAN KORAL”

Por Muta ve Hasat Derneği
Kurucu ve Danışman

CİHAN KORAL

Boğaziçi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Siyaset Bilimi Bölümü'nden mezun olduktan sonra Jean Monnet bursuyla Katolieke Universitet Leuven'de Sosyal Güvenlik Politikaları ve Vrije Universitet Brusel'de Sosyal Entegrasyon yüksek lisans derecelerini aldı. Avrupa Birliği Komisyonu Sosyal Politikalar Bölümü'nde Azınlıklar masasında uzman olarak yer aldıktan sonra Eczacıbaşı Holding'de 39 kuruluş için sürdürülebilirlik anlayışı, sistemi, prensipleri ve hedefleri çalışmalarını gerçekleştirdi. Çalışmaları, Çevre İçin Avrupa İş Ödülleri-Avrupa Birliği birinciliği de dahil olmak üzere birçok ödül kazandı.

Şu anda Por Muta kurucusu olarak kırsal kalkınma, tedarik zincirinde insan hakları, kapsayıcılık ve çeşitlilik, toplumsal cinsiyet, sendikalaşma, çocuk işçiliği, sivil toplumda kapasite geliştirilmesi, karar alma mekanizmaları, çatışma yönetimi konularında uluslararası danışman ve kolaylaştırıcı olarak çalışmaktadır. Lewis Derin Demokrasi Eğitmeni ve uygulayıcısı ve ILO Katılımcı Toplumsal Cinsiyet Denetçisi'dir. Çalışmalarında Sosyokrasi, U Teorisi, Art of Hosting, Sokratik Diyalog ve Lewis Derin Demokrasi'yi benimser.

Aynı zamanda Hasat Derneği'nin başkanı ve kurucularındandır. Hasat, toplumsal sorunlar için katılım ve etkileşim anlayışı getirerek etki yaratan projeleri yaygınlaştırmaya odaklanır.

Bence özellikle yerel yönetimler gibi başkalarını etkileyecek kararlardan mesul olan yerler için çok gerekli. Çünkü kendi adınıza iki üç kişiyle bir sıkıntı yaşarsanız o sizin yaşamınızdır, ama başkalarından mesul olduğunuz bir yerde bunun etkisi çok uç noktalarda hissedilecek şekilde olacaktır. O yüzden bu mesuliyeti, temsiliyeti olan yerlerde farklı görüşleri kişisel almadan değer olarak görebilmek daha da etkili.

Kullanılan karar verme metodolojisi çok çeşitli gruplar için çalışmak üzere tasarlanmıştır. Vizyon, kaliteli ve kalıcı kararların alındığı kapsayıcı karar vermeyi amaçlamaktadır. Bu yöntemin temel fikri şudur: Farklı bakış açılarına özellikle dikkat ederek önceden birçok farklı bakış açısı toplayın. Bu bakış açıları değerlidir, genellikle bir parça doğruluk içerir. Günlük toplantılar sırasında genellikle tamamen farklı fikirler getiren birini dinlemeyi unuturuz. Onları mantıksız, çılgın veya garip görüyoruz. Bazen hızlı bir karar vermek istediğimiz için dinlemek istemeyiz. Karşıt görüşlere bu şekilde davranmak, karar verme sürecimizi zayıflatır. "Derin Demokrasi"yle farklı görüşler kabul edilir, dinlenir, diyaloglar ve karar alma süreçlerinde özetlenir. İnsanların fikirlerini belirtebilmeleri için belirli bir güvenlik seviyesi gereklidir.

"Derin Demokrasi", süreç odaklı çalışır. Bu, çalışanların kendilerini savunmasız hissetmeleri ve kendilerini özgürce ifade edebilmeleri için güvenli bir iklime sürekli dikkat gösterilmesi anlamına gelir. Derin Demokrasi, ekiplerin ve departmanların herkesine bağlı olduğu kaliteli, kalıcı kararlar alabilmesi için söylenmesi gerekenleri söylemenin yolunu açar. Bu şekilde, yüzeyin altında kararların revize edilmesine veya yok edilmesine yol açan daha sonraki bir aşamada genellikle tekrar baş gösteren bir muhalefet yoktur.

"Derin Demokrasi", aynı zamanda bir çatışma çözme yöntemidir: Bir grupta çok fazla gerilim varsa ve yüzeyin altında çok şey oluyorsa herhangi bir karar almak zor, hatta imkânsız olabilir. Çoğunlukla neyin yanlış olduğunu tam olarak bilmiyoruz, ancak konuşulmayan sorunlar olduğunu hissediyoruz.

"Derin Demokrasi" bize bu zor ve çoğu zaman soyut materyalle çalışmamız için araçlar sağlar. "Derin Demokrasi", zor konuların yapıcı bir şekilde tartışılabilmesi, birlikte çözülebilmesi için konuşma modelleri ve araçları geliştirmiştir. Grupların söylenmesi gerekenleri söylemeyi kolaylaştırarak karşılaştıkları sorunlara kendi çözümlerini bulabileceklerini varsayar. Grupla herhangi bir çatışma önlenmeden karşıt ve çelişkili görüşler araştırılır. Bu, personelin esnek olma ve diyalektik düşünme yeteneklerini uygulamasına olanak tanır. Aktif şekilde empatiyle dinleyerek ve söylenenleri yansıtarak grup daha derin bir dinleme seviyesine ulaşabilir.

Düzenli olarak bu şekilde konuşan takımlar saygı, takdir ve güven geliştirir, liderliği nasıl paylaşacaklarını öğrenirler. Çatışma ve gerilimler çözülür çözülmez ekip yeniden etkili bir şekilde çalışabilecek ve karar verme süreci bir kez daha kendini kanıtlayacaktır. Bu, havayı temizleyen canlı bir fırtına gibi çalışır. Çatışmaları işlevsel bir bilgi alma sürecine nasıl dönüştürebiliriz? "Derin Demokrasi" farklı görüşleri bir değer olarak görüyor. Hatta diyor ki, herkesle anlaşan insanlar var.

Mesela dedik ki: "Şuraya bu parkı yapalım mı?" %51'i evet diyor, %49'u hayır diyor. Şimdi ne yapıyoruz? Normalde, %51'e "siz kazandınız" diyoruz. %49'a da kaybettiniz, bir dahaki sefere diyoruz. O grup aslında makinevari şekilde yoluna devam etmiyor. Duyulmama ve hakkının teslim edilmemesi hâli başka şeylerle üst üste birikiyor ve farklı yerlerden kendini gösteriyor. İnsan rasyoneldir diyoruz, ama değiliz, duygusalız, o %49 üç kere, dört kere olduğunda birikiyor bizde. Biz de diyoruz ki, %51'in kararı kabul olsun, tamam. Çünkü öyle karar verdik toplum olarak.

Dedik ki basit çoğulcu demokrasiyle %51 kazanacak. Bizim katabileceğimiz şu: %49'un görüşlerini kabul ettiğimiz görüşe nasıl katabiliriz ki, o %49'un da bilgeliğinden yararlanalım. Onların görüşlerini katalım. Öncelikle bu ortak kararı da daha iyi hâle getirecek. O kesin. İkincisi, kaybettiğimiz bir grup insan olmayacak. Üçüncüsü, aslında hepimizin içindeki sağduyuyu, yaratıcılığı ve başka özellikleri canlı tutmaya başlayacağız. Zamanla küskünleşen, yok olan, keskinleşen insan gruplarının yerine onların görüşlerini alacağız. "Derin Demokrasi"nin yaptığı bu.

Çoğulcu demokrasi olsun, ama o çoğulcu demokrasiye kaybettiğimiz insanların bilgeliğini de nasıl çoğunluk karara ekleyebiliriz? Azınlığa dönüp şöyle diyoruz: Senin de görüşünü ve ihtiyaçlarını kabul edilebilecek şekilde belli yöntemlerle anlatmak senin sorumluluğun, dinlemeye ve o fikirlerden yararlanmaya söz veriyorum. Senin sorumluluğun, her şeye rağmen burada durmaya çalışmak. Bu, verimsiz bir şeye dönüşmesin diye. Onlara da bu şekilde yöntemlerle temas ediyoruz.

Dolayısıyla bizim aldığımız "buraya park yapalım" kararı belki "altına otopark yapalım" olan bir karara dönüşüyor. Yani kararımız daha kaliteli, herkes için daha yararlı bir hâle geliyor. "Derin Demokrasi"nin grup anlamında söyleyebileceğim etkisi ve yararı bunlar olur.

Dünyadan örnekler vermek mümkün. Mesela İsviçre'de bir belediyede bütün çalışanları derin demokrasi eğitiminden geçirdiler. Çünkü İsviçre'de çoğunluğun genellikle alınan kararı hiç sorgulamadan kabul ettiğini ve bunun zamanla kararları çok donuk bir hâle getirdiğini, sıradanlaştığını ve hakikaten etkili karar çıkmadığını fark etmişler.

Bunun üzerine seçilmiş politikacıların danışmanlarını eğitiyorlar. Çünkü orada özellikle danışmanlar politikacılarla gezerken sadece destek ve pozitif sözleri duymak değil amaç, "hayır diyen görüş ne" diye dinleyebilsinler isteniyor. Politikacı direkt çıkıp da "benimle anlaşmayan kimler var" diye soramayacağı için danışmanları üzerinden bunu yapmaya çalışıyorlar.

İkinci örneği Vancouver'dan verebilirim. Vancouver Belediyesi şehir planlamadan gelen bir kadrosunu, derin demokrasi uzmanı olarak konumlamış. Bunu yapmalarının nedeni, şehir planlarken karar almak, karar alırken görüş farklılığını duyabilmek. Orada da biliyorsunuz yerel halk meselesi var. O görüşlere sadece destekleyen ya da görüşü uyan insanların değil, farklı bir şey söyleyen insanların da ne katacağına bakmayı hedefliyorlar.

Benim kişisel görüşüm, sizinle anlaşmayan insanlar da düşüncelerini kendilerine göre bir mantık silsilesinden geçiriyor. Orada da bir mantık var, o ne, bir onu duyalım.

Romanya'da, Bükreş'te belediyenin üç ayrı yerleşkesinde halkla çok temas eden bölümlerini seçtik.

Halkla temasın yüksek olduğu bölümlere derin demokrasi bağlamında başka görüşleri nasıl duyarsınız, başka görüşleri siz kendi lehinize nasıl kullanırsınız, kararlarınızı, planlarınızı nasıl birleştirirsiniz diye eğitim verdim, çalışmalar yaptık ondan sonra. Strateji dokümanlarına aldıklarını biliyorum. Ayrıca Hollanda ve Almanya'da bazı belediyelerde çalışanlara eğitimler tamamlandı. Sierra Leone, Güney Afrika, Kolombiya gibi ülkelerde de toplumsal travma sonrası hakikat komisyonlarıyla beraber kullanıldı.

“Derin Demokrasi” eğitimi yapmakla çalışmasını yapmak biraz farklı. Eğitimde “nasıl kullanırsınız” diye sorguluyoruz, çalışmada direkt o insanlarla beraber “hadi gelin şu sorunu ele alalım” diyoruz.

Biz karşı çıkışlarda acaba beni zenginleştirecek ne farklılık var diye bakarız. O “hayır”ı duymak diyoruz. Normalde bizim doğal hâlimiz “hayır”dan ve çatışmadan kaçmak, anlaşılmadığımız insan varsa sessizce yok olmaktır.

Biz diyoruz ki, orada çatışmada bir hikmet var, git oraya, oraya yaslan, iyice içine gir, çünkü orası tam da gelişeceğin nokta demek ki. Tam orada derin demokrasi, insanları orada tutmaya çalışıyor. O yüzden biz, bu çalışmayı yapan uygulayıcılar, alanı çok geniş tutuyoruz başka görüşler olabilsin diye. Özellikle ulusal veya yerel ölçekte de çok farklı insanlar olduğu için alan geniş tutulmalı, insanlara görüşlerinin neden alındığının ifade edilmesi lazım. Sadece görüş toplamak da sonradan “ben söylemişim niye olmadı”ya varır. Karar alma, güç ilişkisi gibi konularda çalışabiliyoruz.

Şu anda güncel olaylarla ilgili bakacak olursak, Amerika'daki ve aslında dünyadaki ırkçılıkla ilgili “privilege” imtiyaz konusu çok önde. Beyaz imtiyazı diye bir şey var. Sen imtiyazlısın, ben değilim. Sosyal, ekonomik, psikolojik, fiziksel imtiyaz diye farklı farklı rütbelere ve imtiyazlar var. “Derin Demokrasi”, bu rütbe ve imtiyaz meselesini en başından beri konu olarak işler. ırkçılık da şuna geldik: ırkçı olmamanın esas yolu, dezavantajlı gruptan değilsen kendi imtiyazlarını kabul etmek. Ben, beyazım ve imtiyazlıyım, bunu kabul ediyorum. Bu, benim suçum veya artım değil. Bu, Türkiye'de başka özelliklerde daha çok göze çarpıyor. İmtiyazlarını kabul etmesi ve dezavantajlısının sesini oradan kabul etmesi. Çünkü benim görüşüme göre, imtiyazlı birinin imtiyazını kabul etmemesi dezavantajlıya hakaret. “Ben seni anlıyorum” demek, çok büyük bir gaf. Biz ancak olduğumuz yeri kabul ederek oradan ilerleyebiliriz.

“Derin Demokrasi”, dile getirilmesi zor ve gizli kalmış bütün görüşler dahil bütün seslerin duyulmasının yollarını arar, imkânsız görünen sorunların çözülmesini mümkün kılar. (Grup içi kararlar, grup derken bölümler, büyük kitleler arası kararlar.) Eğitim alanında da kullanılmaya başlandı. Güney Afrika ve Avustralya'da bu büyük bir alan. Çocuklar daha büyürken sadece %51'e “tamam biz kazandık” deyip gitmek değil. Peki, %49'un görüşü neydi ki böyle söyledi? Acaba biz %51 olarak görüşümüzü bu görüşle geliştirebilir miyiz? Bunu öğreniyorlar. İkincisi, karar alırken gerçekten dinlemeyi.

Yerel yöneticiler için bu çok iyi olabilir, zamanla bunu uyguladıkça gruplarda çeşitli örüntüler görmeye başlıyorsunuz. Aslında yerel yöneticiler bunu doğal olarak yapıyor. Çok fazla insanla görüştükleri için zamanla içlerinde bazı grup tanımları oluşuyor. Kafalarında resimler oluşuyor. Ona bir de derin demokrasi araçları eklediğimiz zaman farklılıkları duyabiliyorsunuz. Bu grup hep böyleydi, ama şu anda böyle bir tema da yükseliyor burada, demek ki söylenen değil, söylenenin ötesi doğuyor. Söylenmek istenende şöyle bir tema yükseliyor, ben buna bir dikkat edeyim dediğiniz zaman aslında o yerel yönetici bence diğer gruplarda da çıkabilecek olası huzursuzlukları baştan öngörmüş oluyor. Yöntem, çatışmaları çözmekten ziyade önlemeyi, baştan farklarımızı ortaya koyarsak bunu önleriz varsayımını benimser. Pazarlık, münazara, orta yolu bulmak ve uzlaşa değil. Hepimizin kararını zenginleştiriyoruz, ortak akılla. Çünkü ortak akıl çalışıyor ve bizim ötemizde hiç beklenmedik derecede rafine, kaliteli ve gruba yararlı fikirler çıkıyor. Önemsiz görünen öfkelerin ve suskunlukların büyük patlamalara yol açmalarını engeller. İşbirliğine dönüştürebilirsiniz. Çatışmaları işlevsel bir bilgi alma sürecine dönüştürüyor, ortadaki gerginliği, tansiyonu veya çatışmayı işlevsel bir bilgi alma sürecine dönüştürüyoruz. Bir yerel yönetici olsam bu çok işime yarardı.

Tabii bazı önyargıları da aşmak gerekiyor: “Uzlaşa, çok zaman alır.” Bu, bizim sıklıkla duyduğumuz bir önyargıdır. Toplantılara girilir, bir karar alınır, ama o karar uygulanmaz, çünkü bütün kararlar tam alınmamış, bütün görüşler, direnişler duyulmamıştır. Katılımcılar “evet” der, sonra o karar gerçekleşmez. Bence bu daha uzun bir süreç ve maliyetli. Çünkü geri dönüp tekrar karar alacağız, en baştan yapılıyor zannetmişiz, bir bakıyoruz tam ihtiyacımız olduğunda yapılmamış. Tekrar geri dönüp kararı kontrol etmekten kurtuluruz.

Amaçlar ve hedefler için bu kullanılabilir mi, sadece bir toplantı yöntemi midir? Tamamen amaçlar, hedefler, gayet somut şeyler için de kullanılabilir. Yani bütçe konuşmaları için de kullanılabilir, sadece sosyal alanlar olmak zorunda değil.

Üst siyaset biraz daha kutuplardan besleniyor sanırım. Oy potansiyeline dönüşecek şekilde bir toptancılık gerekiyor çoğunlukla. Yerelde de özellikle meclislere baktığımızda üst siyasetin yansımaları görüyoruz. Bu durum yerelde nasıl aşılar?

ÇİHAN KORAL: “Derin Demokrasi”nin varsayımlarından birini siz söylediniz. Dediniz ki, üst siyasette ne varsa aslında oranın yansımaları. LDD, “sistemde ne varsa küçük sisteme yansır, küçük sistemde ne varsa da büyüğe yansır” der. Örüntüdür bu, birbirini takip eder. O yüzden biz bir karar verici, güç sahibi, nispeten o grubun içinde söz sahibiysek bir yerinden başlarız. Bir yerinden başlarız, zamanla insanlar başka görüşler söylediklerinde katılıyorlarsa veya katılmıyorlarsa da çatışma yaşanabildiğini fark ederler. Sorun olmadığını gördükçe o grubun enerjisi, çalışma biçimi, kültürü değişiyor. Bunun için birilerinin bu niyetle yaklaşması gerekiyor. Kapıyı açıp “arkadaşlar bugünden itibaren derin demokrasi uyguluyoruz” demek zaten yöntemine uygun değil. Çünkü o da çok otokratik oluyor. “Bizim başka bir şey ihtiyacımız var mı” diye tartışmayı başlatırız biz. “Hâlimizden memnun muyuz?”

“Derin Demokrasi”, katılımcı liderlik konusunda bir vizyon sunar. Bu felsefe, her kişinin önemli olduğunun söylendiği kapsayıcı bir kültürü teşvik eder. Güçlü liderliği, üyeleriyle ve organize istişareyle bağlantılı olarak görmektedir. Hızla değişen dünyada karmaşık liderlik sorularını yanıtlamak, bir organizasyon olarak çevik kalmanız gerektiği anlamına gelir. “Derin Demokrasi”, sizin bir yönetici olarak bilinmesi gereken her şeyi asla bilemeyeceğiniz basit bir nedenden ötürü her bir kişinin çalışma potansiyelini ve bilgeliğini mümkün olduğunca ortaya koymayı amaçlamaktadır. Kendi kişisel görüşünüz kaçınılmaz olarak sınırlıdır ve profesyoneller işlerinde gittikçe daha iyi hâle gelmektedir. “Derin Demokrasi”, gruptaki birleşik bilgiden en iyi şekilde yararlanmanızı sağlar.

“KAPSAYICILIKTA ÇOK DEĞERLİ BİR REHBER”

“Derin Demokrasi”, çatışma yönetimi yöntemlerini kullanarak -ama tatlı tatlı çatışan, yani kavga etmeyen- derinde kalan sorunları su yüzüne çıkarmaya yardımcı olan ve ortaya çıkaran bir yöntem sunuyor. Somut bir konu temelinde en az iki tarafa ayrılan grupların çatışma üzerinden barışçıl bir şekilde tartıştığı, fikirlerini öne sürdükleri bir yöntem kabaca söyleyecek olursak. Ama öyle bir tekniği var ki, duymaya ve görmeye alışık olduğumuz konuların dışında yeni konuları ortaya çıkartabilecek kadar kişilerin derinlerine inebiliyor.

TESEV 2016'da “Sürdürülebilir Kentleri Desteklemek” adlı bir program başlattı. Friedrich Naumann Vakfı'nın desteğiyle yürüyen program her yıl sürdürülebilir kentle ilgili farklı bir kavrama odaklanıyor. 2017 projesinde kadınların ekonomik, siyasal ve sosyal hayata katılımına odaklanacaktık. Bu alanlarda kadınlar hangi sorunlarla karşılaşılıyor, bunları kentte yerel yönetimler nasıl çözebilir, bunu anlamaya çalıştığımız bir projeydi. Tam onu tasarlarırken Derin Demokrasi uzmanı Ege Erim'le tanıştık ve bize Derin Demokrasi yöntemini anlattı. Biz bu yöntemi acaba uygulayabilir miyiz, diye düşündük. Hiç bilmediğimiz bir yöntem olduğu için ilk çalışmaya biz de ofisten arkadaşlarımızla katıldık. Gerçekten çok ilginç oldu, kadının üç alanda -siyasal, sosyal ve ekonomik- katılımının önündeki engeller konusunda o âna kadar hiç dillendirmedığımız bazı şeyleri dillendirdik.

Dolayısıyla ilginç geldi ve devam ettik. Ancak bu, derinlemesine ve bireysel bir teknikti. Her defasında farklı işlenmek zorundaydı. Dinamik bir yöntem de olduğundan sistematik veri toplamaya elverişli değildi. Dolayısıyla biz düşünce kuruluşu olduğumuz için çok ilginç bulmamıza rağmen bu yöntemle devam edemedik. Ama bu yöntem kapsayıcılıkta çok değerli bir rehber.

Yani hiç konuşmayanları katarak onların da seslerini duymak için önemli. Mesela belediyelerin bu yöntemle komşularına ve hemşerilerine ulaşmalarını tavsiye ederim. Çünkü bir yandan en arkada olan, kapsanmayan, dışlanmış, istemeden bile olsa dışlanmış grupların var olduklarını bir yandan da ana akım grupların daha önce hiç fark etmediğimiz sorunlarını fark etmeye yarayan yöntem. O yüzden kapsayıcı belediyecilikle ilgili yenilikçi politikalar geliştirmek isteyen belediyelerin uygulamasına değecek bir yöntem.

Ege Erim, projenin sonunda saha notlarını “Demokrasinin Halleri” başlıklı yazısında bizim için kaleme aldı, ilgilenenler sitemizden okuyabilir.

<https://www.tesev.org.tr/tr/research/demokrasinin-halleri/>

Sizin bu kapsamda başlayıp sonra farklı yöntemle çalıştığınız “Derin Demokrasi” anlayışı dahilinde olan program nasıl devam etti?

ITIR AKDOĞAN: “Sürdürülebilir Kentleri Destekleme Programı” dediğim gibi her sene farklı bir kavrama odaklanıyor. O yıl “kadın katılımı”na odaklanıldı. Söylediğim gibi bu yöntem çok ilginç olmakla beraber bizim ihtiyacımız olan bir veri toplama yöntemini karşılamadığını görünce siyasal, sosyal ve ekonomik alanda çalışan uzmanlara değerlendirme notları yazdırmıştık.

Mesela bir CHP belediyesinin o dönem eşitlik biriminde çalışan bir uzman, kadınların sosyal hayata katılımıyla ilgili bir değerlendirme notu yazmıştı. Bir ekonomist, ekonomik hayata katılımı, sivil toplum ve akademide iki tarafta da çalışan bir başka uzman da siyasal katılımı ele almıştı. Böylelikle üç uzmandan da değerlendirme notu almış olduk. Ege Erim'den saha notlarını yazmasını rica ettik. Tüm yayınlarımıza www.tesev.org.tr'den erişebilirsiniz.

Son dönemde TESEV kent yönetimine ve kentteki sürdürülebilirliğe odaklanıyor. Toplumsal cinsiyet eşitliği de yine öne çıkan çalışma alanlarından biri. Dolayısıyla toplumsal cinsiyet eşitliği çalışmasına hep yerelden devam ettik. Örneğin, bir sonraki sene İsveç İstanbul Başkonsolosluğu'nun desteğiyle “belediyelerde seçilmiş kadınların sayısının artmasının kadına yönelik hizmetlere etkisi nedir” sorusunu soran bir araştırma yaptık. Tüm büyükşehir belediyeleriyle masa başında, içlerinden seçilen beş büyükşehir belediyesiyle saha çalışmasıyla “Belediyelerde Kadın, Kadın için Belediye” başlıklı bir raporumuz çıktı.

<https://www.tesev.org.tr/tr/research/belediyelerde-kadin-kadinlar-icin-belediye/>

“Kadınlar karar alıcı oldukları için otomatik olarak o kentteki kadınların hayatlarını iyileştirecek politikalar demek oluyor mu olmuyor mu?” Bütün bunları tartıştığımız bir rapordur. Onu izleyen bir başka projede yine İsveç İstanbul Başkonsolosluğu'nun desteğiyle bu defa sadece yerel yönetimlerde değil, Türkiye'de kadınların farklı alanlarda üst düzey karar almaya yönelik katılımlarıyla ilgili bütün sektörleri bir arada kıyaslayabilecek şekilde araştırılmalı, aynı zamanda tarihsel bakış açısıyla Avrupa Birliği ve Türkiye arasındaki kıyaslamayı da yapan bir rapor hazırlayalım dedik. “Üst Düzey Karar Almada Kadın Katılımı” başlıklı bir rapor hazırladık.

<https://www.tesev.org.tr/tr/research/ust-duzey-karar-almada-kadin-katilimi/>

Avrupa'da Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü (EIGE) adlı kuruluşun verisiyle öncelikle siyaset, kamu yönetimi, yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri, sendikalar, iş dünyası, medya, yargı ve eğitim/bilim/araştırma alanlarında üst düzey kadın karar alıcı oranlarını tarihsel dönüşüm ve Türkiye-Avrupa Birliği kıyaslamalı inceledik. Ardından bu sektörlerde üst düzey karar alıcı kadınlarla, yoksa erkeklerle görüşmeler yapıp kadın katılımı üzerine onların hikâyelerinden niteliksel analiz yaptık. En sonunda yine onlardan gelen çözüm önerilerini derledik. Bunu çok fazla karar alıcıyı ilgilendirdiği için uzun uzun anlattım. Bu rapor, Küresel Düşünce Kuruluşları Endeksi'nin geçen sene ilk defa lanse ettiği Uluslararası En İyi Politika Raporları listesine girdi. Gerçekten kapsamlı bir rapor oldu.

Daha sonra 2020'de yine yerele indik. Bu defa belediye-sivil toplum işbirliğinde “kadın örgütlerinin belediyelerle işbirliklerini kolaylaştırıcı ne yapabiliriz” diye bir proje tasarladık. Belediyelerin stratejik planlarının toplumsal cinsiyet eşitliğine ne kadar duyarlı olduğunu ölçen ve kadın örgütlerinin bu konuda bilinçlenmesini sağlayan bir proje. Model web sitesi üzerinden o bilgiyi edindikten sonra kendi belediyelerinin toplumsal cinsiyete ne kadar duyarlı olduğunu test etmeleri, değilse yine oradan fikirlerini sunmaları ya da duyarlı bir belediye ise planladığı etkinlikleri birlikte yapmak için işbirlikleri önerebilecekleri çeşitli eğitimler verdik. Bu eğitimlerde aslında dört kente odaklanmıştık, ama 2020 yılı dijital olunca kırk kentten katılımcı geldi, hedef grubumuz 10'a katladı. Eğitimlerin yanı sıra webinar ve söyleşiler de yapıldı. Yakında podcastler de yayınlanacak, yine beş tane uzmanla bu konuda görüşmeler yapıldı, değerlendirme notları çıkacak. En önemlisi de bir el kitabı hazırlıyoruz. Sıkça sorulan soruları topladık.

Belediyeler stratejik planlarını toplumsal cinsiyete duyarlı yapsalar bile bazen o kadın örgütleriyle aralarındaki en temel ilişki bile eksik kalıyor. Yani bir kadın örgütü belediyeye gittiğinde kiminle konuşacağını bilemeyebiliyor. “Tamam, belediyeye gideyim de kiminle konuşacağım” ya da “dijitalse kime e-mail atacağım” bilemeyebiliyor ya da ihtisas komisyonlarını bilmiyor. Belediyenin karar alma mekanizmalarıyla ilgili bilgisiz olabiliyor, takip edemiyor ya da kadın belediye meclis üyelerinin hangi komisyonlara girdiklerini takip edemeyebiliyor.

Bu projeyi de İsveç İstanbul Başkonsolosluğu destekledi. Son olarak Ankara Büyükşehir Belediyesi, “Mor Haritam” adında interaktif sosyal risk haritası açtı. Yerel eşitlik eylem planlarının bir parçası bu proje. UNWOMEN, TESEV, Ankara Büyükşehir Belediyesi ve İsveç Kalkınma Ajansı ortaklığında gerçekleşti. Ankara'da hem kadın temsili hem eğitim yaş vb. demografik bilgileri de içeren bir risk haritası. Böylelikle belediye, bu konuda veriye dayalı karar alabilecek.

İlginç bir özelliği de kadınlar da ya da Ankaralılar da hangi bölgeyi, hangi noktayı riskli görüyorlarsa nedeniyle beraber o noktayı ve veriyi girebilecek. İnteraktif bir web sitesi olacak. Bence Ankara Büyükşehir Belediyesi gerçekten ilginç bir proje tasarlamıştı. Birlikte gerçekleştirebildiğimiz için çok mutluyuz.

<https://www.tesev.org.tr/tr/research/mor-haritam/>

2021'de yine İsveç İstanbul Başkonsolosluğu'nun desteğiyle İstanbul'da, İstanbul'un mahalle mahalle farklı toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri haritasını hazırlayacağız. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği dediğimiz zaman aklımıza birkaç kalem bir şey geliyor. Ama yine başa dönersek, sizin en başta sorduğunuz soruya, veri hem aklımıza gelmeyen ama var olan eşitsizlikleri bize söyleyebiliyor hem de mahalle bazlı farklılıkların farkında olmazsak o bildiğimiz alışageldiğimiz birkaç kalem sorun üzerinden belediyeler çözüm üretmeye çalışıyor.

Röportaj

“Dr. ITIR AKDOĞAN”

TESEV
Araştırma Direktörü

Dr. ITIR AKDOĞAN

Notre Dame De Sion Fransız Lisesi'nin ardından Galatasaray Üniversitesi'nde iletişim lisansı, Université Libre de Bruxelles'de (ULB) uluslararası politika yüksek lisansı ve Helsinki Üniversitesi'nde sosyal bilimler doktorası yaptı. Finlandiya Adalet Bakanlığı'yla Kuzey Avrupa, Almanya Uluslararası İşbirliği Kurumu GIZ ile Afrika'daki projelerle uluslararası e-demokrasi danışmanıdır. 2015'den bu yana Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı'nın (TESEV) Araştırma Direktörüdür. Dijital Politik Fanteziler kitabının yazarıdır. Akademik çalışmalarını e-demokrasi alanında devam ettirmektedir. “Üst Düzey Karar Almada Kadın Katılımı” TESEV raporu 2019 Global Go To Think Tank Index'inde dünyada en iyi politika raporları arasına girmiştir.

O zaman da “o kadar iş yaptık, o kadar para harcadık, o kadar faaliyet yaptık hâlâ eşitsiz” denmesinin nedeni bu. Yerel yönetimler kendi yerelinin, mahallesinin ve ilçesinin sorununu bilmediği için geliştirdikleri politikalarla, çözümlerle, genel sorunlarla bütün Türkiye'yi belki bütün gezegeni ilgilendiren bir konu üzerinden gidebiliyor. Ama kendisinin spesifik sorununu farkında olursa çok daha isabetli politikalar geliştirebilecek.

2021'de planımızda yine o verileri haritalandırdıktan sonra sivil toplum örgütlerini, yani kadın örgütlenmelerini ya da toplumsal cinsiyete duyarlı çalışan örgütleri ve belediyeleri bir araya getiren veriye dayalı, birlikte karar alabilecekleri daha isabetli politikalar üretebilecekleri çalışmalar var.

Friedrich Ebert Vakfı desteğiyle yayınladığımız TESEV Değerlendirme Notları'nın da yine bu yıl bir kısmı toplumsal cinsiyet eşitliği üzerine olacak.

“CILIZ ÇIKAN SESİ GÜRLEŞTİRMEK, SÖYLENEMEYENİ DUYMAK”

“Derin Demokrasi” son yıllarda giderek daha çok duyduğumuz bir kavram. Biz hep çoğunluğun sözünün geçtiği demokrasileri biliriz. “Derin Demokrasi” bize ne söylüyor? Hayata nasıl bir bakış açısı getiriyor?

EGE ERİM: Derin Demokrasi, temelde bizleri azınlığın bilgeliğini duymaya davet eden bir yöntem. Hepimizin bildiği klasik demokraside durum nedir? Bir konu çoğunluğun görüşüne sunulur. Mesela on kişi buluşacaktır. “Kadıköy’de mi buluşalım, Beşiktaş’ta mı buluşalım” diye karar vermeye çalışırlar. Altı kişi Kadıköy demişse diğer dördünün de buna uyması beklenir. Çoğu zaman o dört kişi de bu karara razı gelir.

Ama bazen de şöyle bir durum yaşanır: Belki dokuz kişi birden Kadıköy’de buluşalım dedi, ama onuncu kişi Beşiktaş’ta ısrarcı! İnatla “ben uyduramam, gelemem, yapamam, olmaz” diyorsa artık orada sorun, o insanın kendini karara uyduramamasından öte grubun dinamikleriyle ilgili bir sıkıntıdır. O insanın daha önceden grup içinde belli ihtiyaçları görülmemiştir, duyulmamıştır.

Bunun bir sonucu olarak da o kişinin (kimi durumlarda grup içindeki grubun) tavrı artık bir ayak diremeye dönüşmüştür ki, biz buna “Derin Demokrasi”de direnç çizgisi davranışı deriz. Aslında bu davranışlar hepimiz için son derece tanıdık. Şaka, alay ve dedikodu gibi daha hafif bir tonda başlar. Biz duygularımızı ve gerçeğimizi bastırdıkça ertelemeye, işi geciktirmeye, yavaşlatmaya, geç kalmaya, bahaneler bulmaya, nihayetinde greve, kopuşa ve savaşa kadar varabilecek ağır ve karanlık bir tonda devam edebilir.

İşte, “Derin Demokrasi” der ki, “Neden buralara geliyoruz? Gelmeyelim. İlişkilerimiz kopma noktasına gelmeden çözüm arayalım ya da buralara geldiğimizde bütün bu direnç davranışlarını ‘beni dinlemedi, itiraz etti, gruba uymadı’ deyip etiketlemek yerine iyi iletişim ve iyi bir grup dinamiği ihtiyacının habercileri gibi bakalım bunlara.”

Herkesin sesini duymaya açık olduğumuzda sadece çoğunluğu oluşturanların değil, geri kalan kitlenin de -çünkü onların da mutlaka konuyla ilgili bir fikri var- sesini tartışmaya ve karar alma sürecine dahil etmiş oluruz. Bu, herkesin duyulması demektir. Son karar ne olursa olsun bize o süreçte kendimiz olma alanı tanındığında hepimiz kendimizi grubun gerçek bir parçası gibi hissederiz.

Bir bütünü oluşturan her parça, o bütünün gerçeğinin bir yüzünü temsil eder. Birlikte iş yaptığınız, kararlar aldığınız bir grupta bir kişinin bile belli konuda endişe duyması veya emin olmaması demek, aslında o grupta mutlaka aynı duyguyu farklı düzeylerde de olsa paylaşan başkaları da var demektir. Sandığımız aksine, bir konuda hepimizin aynı fikirde(ymiş) gibi olması, uzun vadede sağlıklı bir durum değil.

“Derin Demokrasi”nin vazgeçilmez araçlarından biri, bir konuda çoğunluğun fikrini paylaşmayan azınlığa yöneltilen “bizimle devam etmek için neye ihtiyacın var” sorusu. Çünkü bir karar alınırken sorun temelde çoğunluğun seçtiği yöne gitmekten değil, azınlığın itirazını duymamaktan, alternatif yolları yok saymaktan kaynaklanıyor.

Azınlığı temsil eden kişilere uzlaşma, onlar için önemli ve değerli olan şeyleri koruyabilme fırsatı verilmiyor. Bazen ille de Beşiktaş’ta buluşmak isteyen kişinin tek derdi kimseye söyleyemediği bir doktor randevusu, eşiyile arasında sorun olan hassas bir mesele veya bir iş arkadaşının onun fikirlerini sürekli yok sayması olabilir.

Burada çok basit bir örnekten gittik, okuyanlar “keşke bizim çatıştığımız konular da bu kadar basit olsa” diyebilir. Aslına bakarsanız çatışma dediğimiz şey son derece basit. Her an çok basit bir konuda çatışabiliriz.

Bir grupta gerilim varsa, aylarca yıllarca söylenmemiş, içe atılmış duygular, meseleler bulunuyorsa, ögle yemeğinde kuru fasulyenin yanında pilav mı yiyelim turşu mu sorusuyla da çanak çömlek patlayabilir.

“Derin Demokrasi” yönteminde en sevdiğim şey, konu hiçbir şey olmak zorunda değil. Herhangi bir konu seçilebilir, yine de sonunda grupta bastırılmış olan ne varsa ortaya çıkacaktır.

Çatışma genellikle insanları biraz iten bir şey ve antipatik geliyor. O zaman çatışma denen kısmı aslında çatışma değil, galiba “birbirini duyma” kısmı, doğru mu anlıyorum?

EGE ERİM: Çatışmadan hepimiz genel olarak kaçıyoruz, değil mi? İstiyoruz ki “aman ağızımızın tadı kaçmasın.” Ama maalesef o nezih, medeni duruşla da hiçbir çatışma çözülüyor. Çünkü çatışma ortaya çıkamıyor! “Şimdi bu iş çok uzar, ben laf etmeyeyim” veya “itiraz edersem adım çıkar” veya “şimdi şunu dersem ortam gerilir.”

“Derin Demokrasi”, tam da içimize sinmeyen ne varsa söylemeyi teşvik eden bir yöntem. Tabii ki şiddet, kabalık, küfür ya da birbirine hakaret etmeye izin veren bir yöntem değil. Zaten bir kolaylaştırıcının sürece eşlik etmesi ve olan bitene alan tutması, iletişim termostatını ayarlamak demek.

En çok istediğimiz şey, insanların gerçek düşünceleri neyse onu söyleyebilmeleri. Hatta kolaylaştırıcılık süreci içinde bunu teşvik ettiğimiz özel bir aşama var. “Derin Demokrasi” her şeyden önce bütün katılımcıların seçilen konu her ne ise, o konudaki fikirlerini duymayı hedefliyor. Diğer katılımcılar için ne kadar aykırı veya saçma olursa olsun. Kolaylaştırıcı, herkesin mikrofonu. Ciliz çıkan sesi gürleştirmek, söylenemeyeni duymak, yalnız kalan fikre destek vermek onun görevi. Sürecin her aşamasında katılımcılarla birlikte belirlediğimiz kurallar sayesinde herkese kendini ifade etme alanı sağlıyoruz. Eşitliği ve zamanın adil kullanımını gözetiyoruz.

Herkesin kendini ifade etmeye başlaması ister istemez bir noktada bir çatışma yaratıyor. Düşüncelerin karşılıklı akışı içinde katılımcılar mutlaka bir noktada kendilerini ayrı kutuplarda buluyor. İşte, bundan sonrası belki de hayatta ilk defa bir çatışmayı doya doya yaşamak. Belki de ilk defa kendini ortaya koymak, eteğindeki taşları dökmek, öfkesine, isyanına, üzüntüsüne izin vermek.

Elbette bu aşamada da kurallarımız var: Hakaret etmemek, kimsenin onuruyla, gururuyla oynamamak gibi çok temel ilkeler. Ama bunlara uymak şartıyla herkesin ne düşünüyorsa, ne hissediyorsa söylemesini teşvik ederiz ki, aşırı kibar hâlimizin sahteliğini tekrar etmekte içimizi yakan, içimize oturan ne varsa dışarı çıkabilin. Çünkü öbür türlü söylemeye söylemeye bütün bunlar içimizde kemikleşiyor.

Bütün ilişkilerin o kemikleşmeyle yol almaya çalışması da insanları ve süreçleri çok yavaşlatıyor. İlişkiler mekanik, anlayışsız, tatsız bir yere doğru gidiyor. Oysa hepimiz en mekanik işi bile yapsak, insanız. Duygularımız var. Her günü aynı şekilde yaşamıyoruz. Sürekli aynı insan olamıyoruz.

Ancak saygı, uyum, ekip ruhu gibi kavramların boyunduruğu altında düşündüğümüzü ve hissettiğimizi söylemekte o kadar zorlanıyoruz ki! “Derin Demokrasi”de kolaylaştırıcının bir görevi de grup ısrarla uyumlu, kibar ve medeniye, grubun da rızasını alarak söylenenlerin dozunu artırmaktır. Katılımcıların etrafında gezindikleri ama söylemeye cesaret edemedikleri şeylerin adını koymaktır.

Türkiye gibi kutuplaşmaların çok arttığı, herkesin herkesten neredeyse nefret etme noktasına geldiği acımasızlık ve sevgisizlik ortamında bir “Derin Demokrasi”den söz etmek mümkün olabilir mi? Bugün hepimiz bu sertleşmeden ve kabalaşmadan çok şikâyetçiyiz. Bu durum üst siyasette ve yerelde nasıl aşılabılır? “Derin Demokrasi”nin yöntemlerini kullanma konusunda siyasiler nasıl davranabilir? Bu konularda ne düşünüyorsunuz?

EGE ERİM: Evet, Türkiye çatışması bol bir ülke, ama “Derin Demokrasi” de Güney Afrika’da Apartheid döneminde geliştirilmiş bir yöntem. Yani çok acı ve derin bir ayrımcılığın kalbinden doğmuş. Bize yabancı sayılmaz. Ayrıca haklısınız, psikolojiyle yakın dirsek teması var.

Röportaj

“EGE ERİM”

Kolaylaştırıcı & Çatışma Uzmanı

EGE ERİM

İstanbul Bilgi Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü’nden mezun oldu ve aynı zamanda Paris Sorbonne Nouvelle’de yüksek lisansını tamamladı.

Reklam ve metin yazarlığı yaptığı yıllarda grup dinamiklerine olan merakını takip ederek drama, derin demokrasi ve forum tiyatro eğitimleri aldı.

Çeşitli kurumlar ve etkinlikler için iletişim ve sorun çözme atölyeleri yürüttü.

Tchibo markasının Türkiye’deki tekstil tedarikçilerinde işçiler ve yöneticilerle haklara ve muhtelif sorunlara dair kolaylaştırıcılık atölyeleri düzenledi.

Açıkçası nasıl ki bazı şeyleri kitaptan okuyarak öğrenemiyorsak çatışmayı bilmek, öğrenmek de öyle. Bisiklete binmek gibi. Birisine burada kırk sayfalık sunum da yapsam, o bisikletin üstüne çıkmadan öğrenemez. Bu bakımdan “Derin Demokrasi”de ben sadece denemeyle, yanılmayla ve bol bol uygulamayla bir şeyleri değiştirebileceğimizi düşünüyorum.

Dışarıdan sihirli bir değnek değmeyecek, Türkiye siyaseti bir anda değişmeyecek. Partilerden öte toplum olarak da birtakım alışkanlıkların kurbanıyız demeyi hiç istemiyorum. Hiçbirimizin kurban olduğunu düşünmüyorum. Ama öyle düşünmek işimize geliyordur belki. “Biz de böyleyiz işte, bunu yapamıyoruz, şunu becermiyoruz” diye bir cümle kurduğum an, düşünsenize seksen milyon adına konuşmuş oluyorum.

“Derin Demokrasi” pratiğinde katılımcıları cesaretlendirmeye çalıştığımız bir diğer konu da herkesin kendi adına konuşması. Çünkü “Siyaset böyledir, böyle yürür” dediğimiz anda aslında bütün başka yolların, yöntemlerin, ihtimallerin kapısını kapatıyoruz. Kendi üstümüze kapatıyoruz, arkasında kalıyoruz, mahkûm oluyoruz.

Öte yandan bir kurtarıcı bekliyorsak hâlâ kurban rolünü bırakmak istemiyoruz demektir. “Derin Demokrasi” gibi yöntemlerin derdini sizin yerinize çözme, sizi dertten kurtarma gibi bir vaadi elbette yok. Her kim ki dışarıdan gelip derdinize derman olacağını iddia ediyor, inanıp teslim olursanız gücünüzden vazgeçmiş olursunuz. Çünkü derdini en iyi siz bilebilirsiniz. En iyi, en doğru, en kalıcı çözüm de grubunuzun içinde zaten mevcuttur. “Derin Demokrasi” uygulaması sizi bu çözümü duymaya açık hâle getirir. Çatışmayı pratik ettikçe bu süreçlere katılan insanlar ister siyasetin içinde olsun ister yönetici, mühendis, otobüs şoförü olsun fark etmez, kendi iletişim tarzlarında nereye takılıp düşüyor onu fark eder. Yıllardır içinde tuttuğu, bir türlü söyleyemediği şeyleri, bir görev tanımından, bir unvandan öte, bir insan olduğunu fark eder.

Nihayetinde grupların kendi dertlerine derman olma konusunda yeterlilik ve bağımsızlık seviyesine ulaşması hedeflenir. Sonuçta kimsenin sizin ekibiniz/grubunuz için yıllar boyu koltuk değneği olmasını istemezsiniz.

Yerel yönetimlerle çalıştığınızı biliyorum. Yerel yönetimlerle nasıl çalışıyorsunuz?

EGE ERİM: Kadıköy Belediyesi’ne bağlı Anne-Çocuk Ruh Sağlığı Merkezi’nde annelerle atölyeler düzenledim. Duyular, algı, dikkat, uyum, güven, çatışma, empati, kendini ifade etme, iletişim engelleri hakkında doğaçlama ve rol oynama yöntemleriyle etkili sonuçlar aldık. Katılımcıların özgüveni arttı, sosyal becerileri çeşitlendi, iletişim kurmakta ve kendilerini ifade etmekte daha rahat bir hâle geldiler.

Daha sonra İstanbul Bienalleri için genç mihmandarlarla sorun çözme teknikleri üzerine çalıştım. Genellikle sanat hakkında bilgi sahibi insanları gezdirdikleri için çok iyi bir performans sergilemeleri ve olası bir sıkıntıda ego çatışmasına girmeden çözüm sunmaları gerekiyor. Birlikte yoğun bir şekilde çalıştık ve başarılı sonuçlar aldık. Sanırım bu çalışmalarda fark ettim ki, işe yönelik profesyonel bir çalışma bile olsa grup dinamiklerinin iyileştirici ve dönüştürücü bir tarafı var.

Konu hiç önemli değil, kendimizi duymaya o kadar az izin veriyoruz ki bunu teşvik eden bir ortam bulmak, herkeste muhakkak belli bir dönüşümü tetikliyor. Bir şeyleri açıyor, ortaya çıkarıyor. Kendimizin daha fazlası oluyoruz. İlişkilerimiz güçleniyor.

Çok severek destek verdiğim bir diğer proje, TESEV ve F. NAUMANN vakfının ortak çalışması “Sürdürülebilir Kent İçin Kadın Katılımı” idi. Dört farklı ilde kadın atölyeleri düzenledik ve her ilde kent sorunlarını başka başka açılardan ele alıp “Derin Demokrasi” yöntemiyle tartıştık. Gerçek ve çarpıcı sonuçlar elde ettik. Katılımcıları en derinden etkileyen şey, bu derece açık ve dürüst bir tartışma ortamını deneyimlemek, o tartışmadan birbirini daha iyi anlamış olarak empatiyle ve bakış açısı zenginliğiyle çıktıklarını fark etmekte.

Son 1.5 yıldır ise, Tchibo markasının Türkiye’deki tekstil tedarikçisi olan fabrikalarla çalışıyorum. Türkiye ekibinin bir parçası olarak işçilerle ve yöneticilerle çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik çok çeşitli konularda atölyeler düzenliyorum. Hiçbir yerde öğretmeye çalıştığımız bir sunum ve uyguladığımız bir sınav yok. Hep kendini ifade etmeye, karşındakini duymaya, ele aldığımız konu her neyse onun anlamını deneyimletmeye yönelik atölyeler bunlar. Katılımcı ve kapsayıcı yöntemler kullanıyoruz. Bu yöntemlerin bence en güzel tarafı da hangi grupla çalışıyorsanız o grubun içinde çözümlerin ve cevapların olduğunu görmek.

Her atölye çalışmamı “Derin Demokrasi”yle yapmıyorum. Kolaylaştırıcılığın birçok yöntemi var. “Derin Demokrasi” ve “Çatışma Yönetimi” uzmanlıklarımdan sadece bir tanesi. “Forum Tiyatro”, drama, doğaçlama, şiddetsiz iletişim yöntemleriyle de çalışıyorum. Hepsini için olduğu gibi “Derin Demokrasi” için de öncelikle bir grup gerekiyor. Öyle iki-üç kişiyle pek olmuyor, en azından on-on beş kişi lazımdır ki fikir çeşitliliğini ve kutuplaşmayı görebilelim. Azınlığın sesini duyma dediğimiz şey, “Derin Demokrasi”nin özü. Nihayetinde ulaştığımız dürüstlük, birbirimizin gözünün içine bakarak inandığımız şeyi savunabilir hâle getiriyor. Yine çok sevdiğim bir başka “Derin Demokrasi” prensibi de yöneticileri bir kenarda tutup altlarında çalışan grup dertlerini çözsün diye beklemelerine izin vermemesi. İşin içinde bir yönetici varsa o da mutlaka bu çalışmanın bir parçası olmak zorunda. Yöneticileri kapsamayan bir sürecin uzun vadede hiçbir grubun sorununu çözmeyeceğini sanırım hepimiz içten içe biliyoruzdur. Çoğu kez eşitsizliği yaratan ve besleyen faktör, bilerek veya bilmeyerek, yöneticiler de olabilir. Çalışanlar ise, “aman ortalığı karıştırmayayım şimdi” diyerek saçma bulduğu bir karara itiraz etmez ve susmayı seçer.

Oysa ortada bir konu var, alınması gereken bir karar, ileride uygulanacak bir iş var. O grupta bir kişi bile bu kararın saçma olduğunu düşünüyorsa, demek ki ileride dışarıdan bakanlara da saçma gelebilecek bir durum mevcut demektir. O çalışanın saçma, eksik veya yetersiz bulduğu bir şeyi paylaşmaması, kararın daha sonra tedavüle girdiğindeki muhtelif sıkıntılarını tamamen yok saymamız demektir. Herkesin sesini duymak bu yüzden önemlidir, grubunuza 360 derece bakış açısı kazandırır. Belki grubun çoğunluğu bir kararı destekliyor, ama bu kimde, ne gibi tepkiler uyandırabilir? Bu proje nerede hata verebilir, nerede sıkıntı çıkabilir? Eksikler/fazlalıklar neler? Ben bunları gördüğüm hâlde kendime sakladığımda, susup söylemediğimde aslında bu bilgiyi/bilgiyi paylaşmamış oluyoruz.

Dolayısıyla “Derin Demokrasi”yle karar almayı öğrenmiş bir grup, uygulamada çok ciddi farklar yaratır. Alınan kararlar daha sağlıklı olur, herkesin güveniyle ve motivasyonu ile ilerler. Grup üyeleri birbirine güvenir, çünkü birbirini duymayı ve dinlemeyi öğrenir. Çatışmayı bilmek, karar verici ve uygulamacı ekipleri hızlı ve esnek bir hâle getirir. İyi ya da kötü gerçekleşebilecek bütün senaryolara hazırlıklı bir ekibiniz olur.

SOSYAL DENGE TAZMİNATININ GELİR VERGİSİ TEVKİFATI

Sosyal denge tazminatı nedir? Kamuda personellerin maaşları arasında bazı farklar vardır. Bu farklara sosyal denge tazminatıyla müdahale edilir ve gelir farkını dengelemek için düşük maaş alan memurlara sosyal denge tazminatı ödenir. Belediyelerde, il özel idarelerinde çalışmakta olan kamu personelleri sosyal denge tazminatı almaktadır. Öte yandan 4688 sayılı kanun kapsamında kamu personeli olarak tanımlanan herkes ödemelerden faydalanmaktadır. Sosyal denge tazminatı ödemesinde sendika şartı da aranmaz. Memur, 4/B-4/C gibi kamu görevlisi olarak çalışan personeller bu ödemeleri alır.

01.06.2012 tarihli ve 28310 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yerel Yönetim Koluna ilişkin “Mali ve Sosyal Haklara Dair Toplu Sözleşme”nin 5. maddesine istinaden çalışan memur ve toplu sözleşmeli personele ödenecek sosyal denge tazminatının gelir vergisine tabi olup olmadığı hususu tartışma konusudur.

T.C. Gelir İdaresi Başkanlığı’nın 16/08/2012 tarih ve B.071.G İB.4.45.15.01-120[40.01.09]-97 sayılı özgelgesi doğrultusunda; 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 61. maddesinde ücretin, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlarla sağlanan ve parayla temsil edilebilen menfaatler olduğu, ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olmasının veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartıyla kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunmasının onun mahiyetini değiştirmeyeceği hüküm altına alınmıştır. Aynı kanunun 23. ve 25. maddelerinde gelir vergisinden istisna edilecek ücretlerle ücret sayılan ödemeler belirlenmiştir.

Yine 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun, 94. maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendine göre, hizmet erbabına ödenen ücretlerle 61. maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103. ve 104. maddelere göre gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Öte yandan, Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu’nun “Kapsam” başlıklı 2. maddesinde devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyelerle bunlara bağlı kuruluşlarda, kamu iktisadi teşebbüslerinde, özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküllerle bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca, 01.06.2012 tarihli ve 28310 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Mali ve Sosyal Haklara Dair Toplu Sözleşme”nin Sosyal Denge Tazminatı başlıklı 5. maddesinde “Belediyeler ve bağlı kuruluşlarla il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine 4688 sayılı kanunun 32. maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı en yüksek devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %100’üdür. Sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanıyla derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebilir” hükmü yer almıştır.

Diğer taraftan, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin Ek 15. maddesinde belediyeler ve bağlı kuruluşlarıyla il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebileceği, sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu’na göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında anılan kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirleneceği hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, çalışan memura ve toplu sözleşmeli personele ödenecek sosyal denge tazminatlarına ilişkin olarak 4688 sayılı kanunda, Gelir

**“HÜSEYİN
TARIK ERCAN”**
SODEMSEN TİS Uzmanı

Vergisi Kanunu’nda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de herhangi bir istisna hükmüne yer verilmediğinden bahse konu ödemelerin ücret sayılarak Gelir Vergisi Kanunu’nun 61, 63, 94, 103 ve 104. maddeleri kapsamında gelir vergisi tevkifatına tabi tutulması gerekmektedir.

BELEDİYELERDEN HABERLER

HİZMET

Balıkesir Gönen Belediye Başkanı İbrahim Palaz, Sarıköy Mahallesi'ndeki Toki Evleri mevkinde ekipler tarafından yapılacak olan Çocuk Oyun Parkı Alanı'nda incelemelerde bulunarak çocuklarla hatıra fotoğrafı çektirdi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, taksimetre firmalarıyla taksici esnafının talebi üzerine yeni zam ayarlaması için Yenikapı'da alan oluşturdu. 1 Ocak'ta başlayan ve yoğun ilgi gören çalışma, 2 Ocak Cumartesi akşamına kadar devam etti. Esnafın çay, çorba, su, elektrik, internet, dezenfektasyon ve wc gibi sosyal ihtiyaçlarını ücretsiz karşılayan belediye, taksimetre ayarlamasından da hiçbir ücret almadı.

Edirne Belediyesi, Kuka ve vidanjör kullanım ücretlerinde %81'e varan indirim başlattı. Halk sağlığının ve hijyen kurallarının daha da önem kazandığı pandemi nedeniyle yaşanan ekonomik sıkıntılar gibi sebeplerle kuka ve vidanjör kullanım bedeli tek fiyat 50 TL olarak sabitlendi.

Muğla Büyükşehir Belediyesi tarafından Fethiye'ye yapılacak olan 2. etap Fethiye Atıksu Arıtma Tesisi'nin çalışmaları devam ediyor. Yaklaşık 60 milyon TL'ye mal olacak tesis tamamlandığında 125.000 kişilik kapasite 250.000'e çıkartılmış olacak. Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Osman Gürün, "Muğla'da altyapı yatırımlarına büyük önem veriyor ve yazlık nüfusumuza göre yatırım yapıyoruz" dedi.

Mudanya Belediyesi, çağın hastalığı obeziteye karşı mücadeleyi sürdürüyor. Obeziteye bağlı gelişebilecek kronik hastalık risklerinin en aza indirilmesi, vatandaşların sağlıklı bir şekilde kilo vermesi, dengeli ve sağlıklı beslenmeleri için sürdürülen ücretsiz diyetisyen hizmetine devam ediyor. Mudanya Belediye Başkanı Hayri Türkyılmaz, "2019 yılında başlattığımız projemizle bütün köylerde kadın erkek ayrımı yapmadan herkese sağlıklı hayat için diyetisyen hizmeti veriyoruz. Çağın hastalığı obeziteyle mücadelede yerel yönetimler de sağlıklı kent kavramına uygun çalışmalar yapıyor. Biz Mudanya'da daha sağlıklı bir toplum için çalışmalarımızı sürdüreceğiz" diye konuştu.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, yıllardır su krizi yaşayan Polatlı'yı temiz, sağlıklı ve kesintisiz suya kavuşturacak olan isale hattı yapım çalışmalarına devam ediyor. Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'ın "Önceliğimiz insan sağlığı ve insan hayatı. Bizim çalgın projemiz bunlar" dediği "İvedik-Temelli-Polatlı Arası İçme Suyu İletim Hattı, Depo, Terfi İstasyonları ve Tesislerin Yapım İşi" kapsamında çalışmalar hızlandırıldı.

Tarsus Belediye Başkanı Haluk Bozdoğan, belediyenin Covid-19 salgınıyla mücadelede yapması gerekenleri bizzat kendisi koordine ediyor. Salgının bir süre daha etkili olacağını öngören Bozdoğan, Covid-19'la mücadelede görev alan ekip sayısını artırdı. Bozdoğan, dezenfekte işlemleriyle yurttaşlara maske ve dezenfektan ulaştırılmasına yönelik çalışmaların da sürdürüleceğini bildirdi.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Evde Sağlık Hizmeti kapsamında vatandaşlara 2020 yılında 15.441 adet sağlık hizmeti sunuldu.

Karşıyaka Belediyesi, Kentsel Tasarım Müdürlüğü'nce projelendirilen Karşıyaka Kolektif Girişimcilik Merkezi'nin yapım aşamasını tamamladı. Merkez sayesinde genç girişimcilere ve öğrencilere yönelik ihtiyaç duyulacak her türlü altyapıya ve modern bir anlayışla tasarlanmış iç mekâna sahip kolektif bir çalışma ortamı sunulması amaçlanıyor.

Ankara Büyükşehir Belediyesi ANFA Genel Müdürlüğü, başkent prestij parklarını Altınpark serasında üretilen kış mevsimine dayanıklı 150.000 adet rengârenk hercai menekşelerle donattı. Büyük bir kısmı Ankaralı yerli üreticilerden alınan toplam 4 milyon hercai menekşe ise, kent genelindeki caddelere, bulvarlara ve orta refüjlere dikiliyor.

Bodrum Belediyesi'ne ait Bitez Mahallesi'nde bulunan mandalina bahçesinde hasat tamamlandı. Toplanan yaklaşık 3 ton mandalina ücretsiz dağıtıldı.

Odunpazarı Belediye Başkanı Kazım Kurt, 3 üniversitenin bulunduğu Eskişehir'e, üniversiteli kız öğrencilerin barınması için apart yurt açmaya hazırlanıyor. Büyükdere Mahallesi'ne yapılacak apart yurt, için arasa sahibi Ali Ekber Sakıcı ile protokol imzalandı.

Mahmudiye Belediyesi, mahalle kültüründe çok önemli bir yere sahip olacak kapalı pazaryerini fonksiyonel açıdan kullanışlı hâle getirmek için çalışmalarını aralıksız sürdürüyor. Pazaryeri kısa sürede tamamlanarak mahalle sakinlerinin hizmetine sunulacak.

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Vahap Seçer'in göreve gelir gelmez kurduğu Kadın ve Aile Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, 21 aylık süreçte hayata geçirdiği çalışmalarla Mersin'de fark yarattı. Kadına şiddete, tacize ve cinsel saldırıya karşı net bir tavır sergileyen daire, çocuklara yönelik istismara karşı da önemli uygulamalar başlattı. Toplam 15 projeye kadınların, çocukların, engellilerin ve ailelerin yaşamlarına dokunan Kadın ve Aile Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, kurulduğu günden bu yana 99.413 kişiye ulaştı.

Tepebaşı Belediyesi, Eskişehir'in önemli simgelerinden biri olan Havacılık Parkı ve Teknoloji Müzesi'nde gerçekleştireceği çalışmalarla merkezini daha aktif bir hâle gelmesini sağlayacak. Aralık 2020'de Tepebaşı Belediyesi'ne devri gerçekleşen alanın daha etkin biçimde kullanılması, kent halkının yanı sıra Eskişehir'e dışardan gelen vatandaşların da parkı ziyaret edebilmesi adına önemli çalışmalar gerçekleştirilecek. Öte yandan, parkın yeni adının ne olacağını da Eskişehirli belirleyecek.

Nilüfer Belediyesi'nin Bursa Eczacılar Odası işbirliğiyle hayata geçirdiği proje kapsamında farklı mahallelerdeki 5 eczanede vatandaşların getirdiği kullanılmayan ilaçlar toplanıyor. Bu ilaçlar Bursa'da bir ilk olan Nilüfer Belediyesi Atık Merkezi'nde mevzuata uygun şekilde bertaraf edilecek.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yıl sonunda süresi dolacak mevcut internet frekansının 2021 sonuna kadar uzatılmasına BTK onay verdi. İBB Sözcüsü Murat Ongun, sosyal medyadan BTK'ya teşekkür etti. İstanbullular 1 yıl daha ücretsiz İBB WiFi hizmetinden seyahat hâlindeyken de faydalanacak. Ayrıca milyonlarca liralık kamu kaynağı boşa gitmemiş olacak.

Dikili Belediyesi tarafından hayata geçirilen "Sosyal Market" hizmete girdi. Dikili'de ihtiyaç sahibi insanlara ücretsiz kıyafet sağlayan Sosyal Market projesiyle kent merkezinde ve Çandarlı'da sosyal market kuruldu. Sosyal marketler hafta içi mesai saatlerinde vatandaşlara hizmet verecek.

Mersin Büyükşehir Belediyesi MESKİ Genel Müdürlüğü, Silifke'de bulunan ve eskiden Taşucu Beldesi olarak bilinen bölgede yer alan Taşucu, Kum, Bolacalıkoyuncu, Gülümpaşalı Mahalleleri'nin uzun yıllardır süren kanalizasyon sorununa son verdi. MESKİ'nin sözleşme bedeli 9 milyon 138 bin TL olan kanalizasyon imalatları kapsamında 2 adet paket atıksu terfi merkezi, 5 adet kanalizasyon bacası, 7 adet tahliye vana odası ve 7 adet vana odasının yapımı tamamlandı. Taşucu bölgesinin atıksuları Terfi Merkezi aracılığıyla Silifke Atıksu Arıtma Tesisi'ne iletilerek arıtma işlemi gerçekleştiriliyor.

İzmit Belediye Başkanı Fatma Kaplan Hürriyet göreve geldiği günden itibaren önceki dönemlerde yapılan kiralama ihaleleri yerine satın alma yoluna giderek belediyenin milyonlarca lira tasarruf etmesini sağladı. İzmit Belediyesi'ndeki kiralık yazıcı dönemini de sona erdirdi. Bir bölümü Devlet Malzeme Ofisi'nden satın alınan 55 adet yeni nesil çok fonksiyonlu A3 ve A4 printerler İzmit Belediyesi envanterine katıldı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Türkiye'nin ilk dijital turizm ansiklopedisi İzmir için hazırladı. İzmir Vakfı'nın koordinasyonunda İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İzmir Kalkınma Ajansı'nın ortaklığıyla kentin dijital destinasyon envanteri çıkarıldı. Envanterde on bir farklı turizm türünde 2.000'den fazla noktaya dair bilgi ve görsel bir araya getirildi.

Aydın Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı ekipleri, Aydın genelinde kullanılan durakları imal etmeye başladı. İmalatla büyük oranda tasarruf edilmeye başlanırken ekipler trafik işaretlerini de daire başkanlığının bünyesinde standartlara uygun olarak kendileri üretmek bir başka konuda daha tasarruf sağlıyor.

Atakum Belediyesi, kültürel mirasa sahip çıkmak ve öğrencilerin hayal güçlerini geliştirmek amacıyla Türkiye genelinde yürütülen "Anadolu Masalları" projesinin destekçisi oldu. Atakum Belediye Başkanı Cemil Deveci, Samsun'un ilk masal evinin kurulacağı Çakırlar Korusu'nda Samsun İl Millî Eğitim Müdürü Coşkun Esen ve beraberindeki heyetle birlikte incelemelerde bulundu.

Antalya Büyükşehir Belediyesi Mobil Halk Et Satış Mağazası hizmet vermek için gün sayıyor. 11 Ocak Pazartesi günü Kemer ilçesinde hizmete başlayacak Halk Et Mobil Satış Mağazası bir gün arayla Elmalı, Korkuteli, Demre ve Kumluca ilçelerine giderek vatandaşları kaliteli ve uygun fiyatlı et ürünleriyle buluşturacak. Mobil Halk Et tırında mağazalarda yer alan ürünlerin hepsi olacak.

Mersin Büyükşehir Belediyesi, Türkiye'nin en geniş araç filosuna sahip su ve kanalizasyon idarelerinden biri olan MESKİ'nin sahip olduğu araç ve iş makinelerinde verimliliğin artırılmasını hedefliyor. Bu doğrultuda "İş Makinesi ve Taşıt Parkı Modernizasyonu" faaliyetini gerçekleştiren MESKİ, 42 adet yeni kamyonet alımını gerçekleştirdi. Yakıt tasarruflu ve çevre dostu olarak alınan yeni araçlarla hem ekonomik anlamda hem de hizmet bakımından birçok noktaya kısa sürede müdahale edilmesi kolaylaşacak.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, başkentini ihtiyaçları doğrultusunda araç filosunu genişletmeye devam ediyor. Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından temin edilen 15 yeni ilk müdahale aracı Ankara İtfaiyesi tarafından kullanılacak. Fen İşleri Daire Başkanlığı da yeni alınan 15 çekiciyle başkentlilere daha iyi ve hızlı hizmet verecek.

Beylikdüzü Belediyesi, Beylikdüzü SMART Fikir Atölyesi ve Gençlik Merkezi'ni çok yakında hizmete açmaya hazırlanıyor. Vatandaşların bir araya gelerek kendi gelişimleri için çalışmalar yapacağı ve uzmanlar tarafından yönlendirilecekleri merkezi bir kuluçka noktası olarak tanımlayan Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık, "Burada gençlerimiz hem kendi düşüncelerini ve duygularını biraz daha geliştirecekler hem de daha tecrübeli insanlar gençlerimizle deneyimlerini paylaşma imkânı bulacak" ifadelerini kullandı.

Aydın Büyükşehir Belediyesi ile Kuşadası Belediyesi tarafından kentin turistik çarşılarında başlatılan altyapıyı ve üst yapıyı yenileme çalışmaları aralıksız devam ediyor. Kuşadası Belediye Başkanı Ömer Günel, 6 noktada eş zamanlı olarak yürütülen yenileme çalışmalarını yerinde inceledi. Saha amirlerinden çalışmalarla ilgili bilgi alan Başkan Ömer Günel'e esnaftan da tam destek geldi.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, 1997'de hayatını kaybeden tarihi Kemeraltı Çarşısı'nın renkli simalarından "Benzinci Kör Hafız"ın anısına yapılan heykelin açılış töreninde "O kadar büyük bir hız çağında yaşıyoruz ki geçmişteki değerlerimizi, zenginliklerimizi kaybediyoruz. Onları gün ışığına çıkarmak çok kıymetliydi" dedi.

Büyükçekmece Belediyesi Sağlık Hizmetleri Müdürlüğü ekipleri, kısıtlama nedeniyle evinden çıkmayan, yalnız yaşayan, engelli ve yatalak hastalara 4 günlük sokağa çıkma yasağında da reçeteli enjeksiyon, serum uygulaması, yara bakımı, pansuman ve kan alma gibi sağlık hizmeti verdi. Evde verilen sağlık hizmetleri dışında hasta nakil hizmeti de veren belediye ekipleri, Covid-19 tedavisi tamamlanan ve taburcu olan vatandaşları da tedavi gördükleri hastanelerden alarak evlerine ulaştırdı.

Hatay Büyükşehir Belediye ekipleri, Defne Ballöz Mahallesi'nde bulunan ve vatandaşlar için tehlike arz eden eski menfezi yıkarak yerine yenisini yaptı. Çalışmalara geçen aylarda başlayan ve ilk olarak eski menfezi yıkan ekipler, 18 metre uzunluğunda ve 8 metre genişliğindeki 3 gözlü köprü'nün yapımını kısa sürede tamamladı.

Mezitli Belediye Başkanı Neşet Tarhan, Şahintepe Mahallesi'nde hayata geçirilen Mutlu Yaşam Köyü'nü ziyaret ederek yapılan çalışmalar hakkında bilgi aldı. Birim müdürlerinin ve mahalle muhtarlarının da katıldığı ziyarette Mutlu Yaşam Köyü'nü gezen Başkan Tarhan, bahçeler arasında ortaya çıkan güzel çalışma nedeniyle personele teşekkür etti. Mutlu Yaşam Köyü'nün içeriğiyle çok özel bir konuma sahip olduğunu ifade eden Başkan Tarhan, yaptığı değerlendirmede "Amacımız Mezitli'de herkesin her yerde mutlu olması. Özellikle insanlarımızın toprakla, tarımla iç içe olması için kent merkezinde çok sayıda projemiz var. Kent içi tarımla, hobi bahçeleriyle insanımızın üretime katılması ve doğal ortamda toprakla uğraşması için projeler geliştirdik. Bunun yanında kentte yaşayanların köy havasını yaşayabilmesi için Mutlu Yaşam Köyü projemizi hayata geçirdik" dedi.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı bünyesinde hizmet veren Kıyafet Evi, kış aylarının gelmesiyle birlikte çocukların mont ve bot ihtiyaçlarını da karşılıyor. Özellikle kış aylarında kullanılması için mont, bot, eşofman ve spor ayakkabı alımı yapan Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı sayesinde aileler kışkıklarını Kıyafet Evi'nden ücretsiz tamamlıyor. Soğuyan havalarda da minikler Kıyafet Evi aracılığıyla giydiriliyor.

Lüleburgaz Belediyesi'nin şeffaflık ilkesi doğrultusunda her hafta duyurduğu "Haftalık Pandemi Raporu" yayınlandı. Bu kapsamda 28-31 Aralık tarihleri arasında 15 aileye daha nakdi destekte bulunulurken belediye personeli ve vatandaşlar için 11.401 adet maskeyle 5.800 adet eldiven kullanıldı. Öte yandan geçtiğimiz hafta zabıta ekipleri 224 adet işyerini denetimden geçirdi.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Elmalı Otobüs Terminali'nin inşaatını tamamladı. 10.000 metrekarelik alana inşa edilen yeni terminal binası, modern ve kullanışlı bir yapı olarak vatandaşa konforlu ve kolay ulaşım imkânı sağlayacak.

Nilüfer Belediyesi, çocuklar tarafından tasarlanan "Oyun Engel Tanımaz Parkı"ndan sonra yine çocuklar tarafından tasarlanan bir sokak ve park projesini daha hayata geçirmeye hazırlanıyor. Nilüfer Belediyesi, Nilüfer Kent Konseyi ve Özel 3 Mart Beşevler Anaokulu'nun ortak çalışması sonucu hayata geçirilecek olan Çocuk Sokağı Projesi'nde bu kez 6 yaş grubundaki çocukların hayal gücü sokağa yansıtılacak.

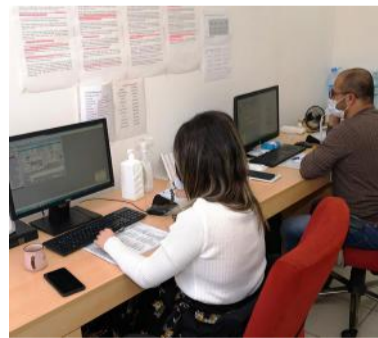
Ankara Büyükşehir Belediyesi, vatandaşların belediyeye olan borçlarını peşin yada taksitli olarak yapılandırmaya devam ediyor. Yapılandırma imkânından yararlanmak isteyen mükellefler için başvuru süresi 1 ay daha uzatıldı. 31 Ağustos 2020 tarihinden önceki dönemlere ait vergi borcu olan mükellefler "https://yapilandirma.ankara.bel.tr" adresinden online ya da Mali Hizmetler Daire Başkanlığı bankosundan 1 Şubat 2021 tarihine kadar yapılandırma başvurusunda bulunabilecek.

Çorlu Belediyesi, e-imar hizmeti, çağrı merkezi ve mobil kent uygulamalarıyla vatandaşların evden çıkmadan işlemlerini halledebilmelerine 7/24 olanak sağlıyor. Bu kapsamda 2020 yılında Bilgi İşlem Müdürlüğü bünyesinde yürütülen teknolojik hizmetler vatandaşlar tarafından da büyük ilgi görüyor. Vatandaşların belediye binasına gelmeden, evden ya da iş yerlerinden telefonlarındaki mobil uygulama veya www.corlu.bel.tr adresindeki "e-belediye", "e-imar" ve "Kent Rehberi" seçenekleri üzerinden yapabildikleri çevrimiçi işlemler büyük kolaylık sağlıyor.

Bornova Belediyesi, geçtiğimiz Ağustos ayında yenileyerek işler hâle getirdiği Beton Santrali'nin üretim kapasitesini 5.000 metreküpe çıkardı. Beton maliyetini en az yarı yarıya düşüren santralde 2021 yılında yapılacak üretim, yol yapım çalışmalarında kullanılacak.

Artvin Belediye Başkanı Demirhan Elçin'le Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası (TÜMBER-SEN)il temsilcisi Erkan Öztürk arasında belediyede görev yapan memur ve sözleşmeli personel için Sosyal Denge Tazminatı sözleşmesi imzalandı. Bu sözleşmeye göre, belediyede memur ve sözleşmeli olarak çalışan 49 personel 2021 yılında maaşlarına ek olarak net 1.100 TL Sosyal Denge Tazminatı alacak.

Borçka Belediyesi tarafından Çoruh Nehri kıyısında kurulması planlanan Yaşam Vadisi'yle kent insanlarının nefes alabileceği yeni sosyal alanlar kurulacak. Yaşam Vadisi projesiyle Çoruh Nehri kıyısında atıl durumda bulunan yaklaşık 10 dönümlük alanın Borçka halkının sosyal yaşamına katkı yapması düşünülüyor. Borçka Yaşam Vadisi projesi içerisinde rekreasyon alanı, bisiklet ve yürüyüş yolu, piknik ve spor alanlarının bulunacağından bahseden Borçka Belediye Başkanı Ercan Orhan, "Yaşam Vadisi projemizle birlikte kent insanımız nefes alacak. Borçka, yaylalarıyla ve meralarıyla zaten saklı bir doğal cennet. Ancak kent merkezimizde insanlarımızın dinlenebileceği, nefes alabileceği, spor yapabileceği alanlara da ihtiyaç var" ifadelerini kullandı.

DAYANIŞMA

Bornova Belediyesi'nin kiracısı olan ve pandemiden etkilenen esnaftan 2021 yılında da kira alınmaması için çalışma başlatıldı. 2021 yılının toplantısını gerçekleştiren Bornova Belediye Meclisi'nde belediye mülkiyetindeki taşınmazlarda kiracı olan esnafa destek olunmasına ilişkin önerge oybirliğiyle ilgili komisyonlara gönderildi.

Karşıyaka Belediyesi, STK'larla kurulan ve hayırsever vatandaşların da desteklediği Karşıyaka Dayanışma Platformu'nda 2020 yılında pandemiden ve depremden dolayı zarar gören vatandaşlara 1 milyon TL'lik bir destekle 778 adet çeşitli yardımlarda bulunuldu.

Menteşe Belediyesi kiracısı olan esnafına sahip çıkıyor. Pandemi sürecinden etkilenen 344 kiracısına yönelik indirimine giden Mentşe Belediyesi, kiracısı olan 63 işyerinden kapalı olduğu sürece kira almayacak. Pandemi sürecinde açık olan ancak kısıtlamalar nedeniyle işleri kötüleşen 73 işyerine %50, 208 işyerine de %25 kira indirimi uygulayacak. Ayrıca 6 ay boyunca işyerlerinin kiralara zam yapılmayacak.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, pandemi sürecinde ekonomik açıdan zor dönemden geçen esnafar başta olmak üzere kent merkezi ve kırsal mahallelerde ihtiyaç sahiplerine sosyal yardımlarla destek olmaya devam ediyor. Büyükşehir belediyesi, "Şehir Paylaşmak" diyerek başlattığı destek uygulamasıyla hem ihtiyaç sahiplerinin hem de kooperatifler aracılığıyla üreticinin yüzünü güldürüyor.

Ergene Belediyesi Sevgi Kenti Ergene'de ihtiyaç sahibi kişilere yönelik olarak başlattığı sıcak yemek dağıtımına pandemi döneminde de kesintisiz devam ediyor.

Çan Belediyesi, GÜNGÖREN'deki hemşerilerine yardımlarını sürdürüyor. Karantınanın ilk günlerinde aralıklı zamanlarda gıda ihtiyaçlarını karşılayan Çan Belediyesi, yeni yılın ilk gününde yine her haneye ekmeçlerini bırakarak günlük ihtiyaçlarını karşıladı.

Saruhanlı Belediye Başkanı Zeki Bilgin, Paşaköy mahalle meydanında düzenleme ve peyzaj çalışmalarının tamamladığını, Paşaköy'ün modern bir meydana kavuştuğunu söyledi. Başkan Zeki Bilgin, gazetecilere yaptığı açıklamada mahallelerin çehresini değiştirmek ve vatandaşların daha güzel ortamlarda yaşam sürmelerini sağlamak amacıyla projeler geliştirdiklerini belirtti.

Kuşadası Belediyesi'nden esnafa yeni yılın ilk meclis toplantısında sevindirici haber geldi. Kuşadası Belediyesi, 175 esnafın kira borcunu 5 ay sonraya erteleyip 4 eşit vadeye yaydı.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, vatandaşların zor günlerinde yanında olmaya devam ediyor. Koronavirüs salgını sonrasında işlerini kaybeden ve ihtiyaç sahibi vatandaşların mağdur olmaması için titizlikle çalışmaya devam ediyor. Antalya Büyükşehir Belediyesi, Alanya'da talepte bulunan ve yapılan inceleme sonucu ihtiyaç sahibi olduğu tespit edilen 250 aileye gıda kolisi yardımı yaptı.

Gazimir Belediye Başkanı Halil Arda, göreve geldiği günden bu yana uyguladığı ekonomik tedbirlerle ve gelir getirici projelerle belediyenin esnafa olan borcunu sıfırladı. Başkan Arda, 2020 yılının Gazimir için tüm olumsuzluklara karşın çok iyi geçtiğini belirterek "Mali açıdan çok umutluyum. Uyguladığımız ekonomik tedbirlerle şimdiye kadar çalışanlarımızın maaşını hiç aksatmadık. Hatta maaşları gününden önce ödemeye başladık. Esnafımıza da vadesi gelmiş bir kuruş borcumuz kalmadı" dedi.

Sinop Belediyesi

Meclisi 2021 yılı Ocak Ayı Olağan Meclis Toplantısı yapıldı. Belediye Meclisi'nde alınan kararla belediye mülklerinde kiracı olan vatandaşlardan üç ay boyunca kira alınmayacak. Belediye Meclisi, esnafın yanında olduklarını, bu zorlu süreci hep birlikte atlatacaklarını belirtti.

Akhisar Belediye Başkanı Besim Dutlulu, 2021 yılı Ocak ayı belediye meclis toplantısında sunduğu önergeyle pazarcı esnafından 2 ay süreyle işgaliye ücreti alınmayacağını duyurdu.

Mudanya Belediye

Başkanı Hayri Türkyılmaz, belediyeye ait olup İçişleri Bakanlığı tarafından koronavirüsle mücadele kapsamında alınan tedbirler gereği paket servis ve gel-al sipariş hizmetine devam eden işletmelere %50 kira indirimi uygulanacağını, faaliyetleri durdurulan iş yerlerinden ise kapalı kaldıkları süre boyunca kira almayacaklarını duyurdu.

EĞİTİM

Antalya Büyükşehir Belediyesi, amatör balıkçıların daha bilinçli olta avcılığı yapabilmeleri amacıyla "Amatör Balıkçılık Eğitimi" düzenliyor. Verilecek amatör balıkçılık eğitiminde ekipman tanıtımı, olta yapımı, uygun avlanma metodlarıyla Akdeniz balıkları ve avlanabilir türler hakkında bilgi verilecek. Online olarak düzenlenecek eğitimin kayıtları başladı. Eğitime katılmak isteyen vatandaşlar (0242) 345 00 14 numaralı telefondan müracaat yapabilecek.

Esenyurt Belediyesi Kültür İşleri Müdürlüğü, üniversite ve lise hazırlık kurslarını online ortama taşıdı. Branşında uzman 55 eğitmenin haftanın beş günü eğitim verdiği sistemde öğrenciler için eğitim kitapları, yeni nesil soru çözümlerine uygun 120.000 soru desteği ve 25 deneme sınavı yer alıyor. Online eğitim sisteminden YKS hazırlık kursuna kayıtlı 2.200 ve LGS hazırlık kursuna kayıtlı 800 öğrenci yararlanıyor. Öğrenciler ayrıca sistem üzerinden online rehberlik hizmeti de alabiliyor.

Arhavi Belediyesi salgın döneminde aldığı önlemlere ve desteklerine devam ediyor. Belediye başkanı Vasfi Kurdoğlu'nun girişimleriyle ihtiyaç sahibi öğrencilere tablet bilgisayar sağlandı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Kadın Çalışmaları Şube Müdürlüğü'ne bağlı sığınma evindeki kalan kadınların koronavirüs salgınıyla mücadele kapsamında eğitimlerine uzaktan devam eden çocuklarına tablet desteği verdi.

Çankaya Belediyesi, pandemi nedeniyle yüz yüze eğitimlerin yapılamadığı kişisel gelişim ve hobi kurslarıyla spor derslerini sanal ortamda veriyor. Çankaya Belediyesi, YouTube kanalında hobi ve spor dersleri yayınlanmaya başladı. Çankaya Evleri ayrıca yabancı dil derslerini de online veriyor.

Çiğli Belediyesi tarafından Kadın Emeği ve Değerlendirme Vakfı'nın (KEDV) katkılarıyla başlatılan "Kadın Liderliğinde Afete Hazırlık, Risk Azaltma ve Dirençlilik" programında Çiğlili kadınlara afet dönemlerinde "Kadın liderliğinde Afete Hazırlık, Risk Azaltma Eylem Planı" kapsamında eğitimler verilip farkındalık çalışmaları yürütülüyor.

Şişli Belediyesi, Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla Şişli'de ikamet eden ya da eğitim gören öğrencilerin akademik başarılarını artırmak, öğrencilerin eğitim süreçlerini çağımıza uygun teknolojik hizmetlerle çeşitlendirmek için uzaktan eğitim programı olarak tasarladığı "Dijital Sınıf"ı hayata geçirdi.

İzmit Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü, babaların pandemi koşullarında da çocuklarının iyi olma hâlini desteklemeleri, çocuk gelişimi konusunda bilgilendirilmeleri, rol ve sorumluluk almalarını teşvik etmek amacıyla "Baba Buluşmaları" uygulamasını hayata geçirdi. Babaları aile içinde demokratik ilişkiler kurma konusunda desteklemek amacıyla yürütülen, malzeme destekli ve çevrimiçi bir uygulama olan "Baba Buluşmaları"na İzmit ilçesinde ikamet eden, 3-6 yaş ve 7-11 yaş arası çocuğu olan babalar katılım gösterebiliyor. AÇEV gönüllü eğitimcisi Muharrem Köse'nin rehberliğinde haftada bir gün görüntülü olarak gerçekleştirilen uygulama, 3-6 yaş çocukları olan on babanın katılımıyla devam ediyor.

Kuşadası Belediyesi, pandemi nedeniyle uzaktan eğitim gören çocuklara tablet bilgisayar dağıtmaya devam ediyor. Hayırseverler tarafından bağışlanan ve Kuşadası Belediyesi'nin satın aldığı 125 tablet ihtiyaç sahibi ailelerin çocuklarına ulaştırıldı. Kuşadası Belediye Başkanı Ömer Günel, bugüne kadar uzaktan eğitim gören 350 çocuğa tablet bilgisayar dağıtıldığını belirterek "Onca imkânsızlığa rağmen bularak ve hayırsever hemşerilerimizden destek alarak çocuklarımızın eğitimine katkı sağlamak için elimizden geleni yapıyoruz" dedi.

Buca Belediyesi tarafından kurulan Dijital Dershane, LGS ve YKS öğrencilerine ödüllü deneme sınavı düzenledi. 16, 23 ve 24 Ocak 2021 tarihlerinde online gerçekleştirilecek deneme sınavlarında ilk 3'e giren öğrencilere tablet bilgisayar hediye edilecek. Sınava katılmak isteyen öğrenciler Dijital Dershane üzerinden ücretsiz kayıt yapabilecek.

ANTALYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
AMATÖR BALIKÇILIK
EĞİTİMİ

🔗 Ekipman Tanıtımı
🔗 Olta Yapımı
🔗 Uygun Avlanma Metodları
🔗 Akdeniz Balıkları ve Avlanılabilir Türler

Müracaat: (0242) 345 00 14
(Pandemi sebebiyle müracaatlar yalnızca telefon ile alınacaktır.)
Antalya Büyükşehir Belediyesi Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı

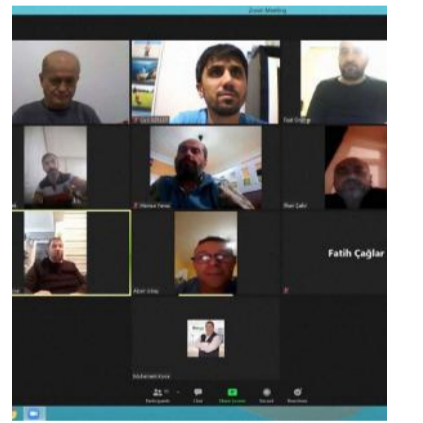
ANTALYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ **Muhittin BÖCEK**
Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı #BizBirlikteYaparız

BUCA BELEDİYESİ DİJİTAL DERSHANE
DİJİTAL DERSHANE
ÖDÜLLÜ ONLINE DENEME SINAVINDA
KENDİNİ DENE

ONLINE DENEME SINAVI (ÜCRETSİZDİR)
LGS 16 OCAK
TYT 23 OCAK
AYT 24 OCAK

ÖDÜLLER:
LGS İLK 3 KİŞİYE TABLET
YKS (TYT-AYT) İLK 3 KİŞİYE TABLET

Detaylı bilgi ve kayıt için: dijitaldershane.buca.bel.tr **BUCA'DAKİ TÜM ÖĞRENCİLER!**

ŞİŞLİ DİJİTAL SINIF'TA
DERSLER BAŞLIYOR!

İster Bilgisayar
İster Tablet
İster Telefon ile

Seni de bekliyoruz!

www.dijitalsinif.sisli.bel.tr

5.-12. SINIFLAR için
4K EĞİTİM
ÇEVİRİMİÇİ DERSLER
DENEME SINAVLARI
REHBERLİK

www.dijitalsinif.sisli.bel.tr

f /tcsislibelediyesi | t /sislibelediyesi | i /sislibelediyesi | y /sislibelediyesi | sisli.bel.tr | 444 31 12

ŞİŞLİ BELEDİYESİ

TARIM-ÜRETİCİYE DESTEK

Muğla Büyükşehir Belediyesi yıllardır Muğla'da yetiştirilen Gökova susamını meydana gelebilecek salgın, doğal afet, kıtlık gibi durumlarda korunması için özel laboratuvarında dondurarak gelecek nesillere aktarılmasını sağlıyor.

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin yerelden kalkınma hamlesiyle tarıma ve hayvancılığa desteği sürüyor. Korkuteli'den ve Elmalı'dan sonra Manavgat'taki süt üreticilerine 4 tonluk süt soğutma tankı verildi. Manavgat Süt Üreticileri Birliği Başkanı Bilal Ay, "Türkiye'nin en kaliteli soğutma tankını bize kazandıran Başkan Muhittin Böcek'e teşekkür ediyorum" dedi. Antalya Büyükşehir Belediyesi, Antalya'da besicilerin ürettikleri sütleri Halk Süt projesiyle ihtiyaç sahibi ailelere en iyi şartlarda ulaştırmak için kooperatiflere son teknoloji süt tankları teslim ediyor.

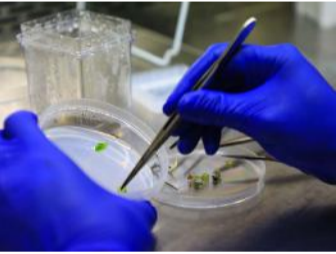
Tuzlukçu Belediyesi'nin birlik ve beraberlik içinde yürüttüğü çalışmada Tuzlukçu halkı tek yürek oldu ve fidanları büyük özenle toprağa gömdü. Başkan Nurettin Akbuğa açılan çukurlara fidanları dikti, can suyunu verdi. Ayrıca vatandaşlara fidanlara özenle davranmaları konusunda uyarılar yapıldı. Daha güzel ve yeşil yarınlar için ilk adım atıldı, fidanlar toprakla buluştu.

Muratpaşa Belediyesi, başta çocuklar olmak üzere kent sakinlerinin tarımla buluşmasını sağlamak ve üretime yönelik çalışmaların parçası olmaları için 2.500 eve marul, maydanoz ve fesleğen ekili saksı hediye edecek. Başkan Ümit Uysal, "Küçük bir fideyi yetiştirmek için verilen emeğin değerini çocuklarımıza anlatalım istiyoruz" dedi.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'in "Başka Bir Tarım Mümkün" vizyonu doğrultusunda İzmir'de tarım sektörü 2020 yılında da her alanda desteklendi. Yerli tohumu ve yerli hayvan ırklarını öne çıkaran büyükşehir, bu yıl ilk kez yem desteği projesini başlattı. İzmir mozerellasını dünya markası yapmak üzere manda yetiştiriciliğini yaygınlaştırma çalışmalarına da hız kazandıran büyükşehir belediyesi, bu yıl üretici kooperatiflerinden de 130 milyon TL'yi aşan alım yaptı.

Tepebaşı Belediyesi'nin destekleriyle faaliyete geçirilen süt toplama merkezlerinde üreticilerin emeği kazanca dönüşüyor. Merkezlerde günde 100 üreticiden 3 ton süt toplanarak işleniyor.

Muğla Büyükşehir Belediyesi katma değeri yüksek ürün elde etmek ve üreticilerin daldaki kalan ürünlerinin pazarlanmasını kolaylaştırmak amacıyla hayata geçirdiği meyve-sebze kurutma tesisinde 2020 yılında 24.700 kg. ürün kuruttu.

ÇEVRE

Buca Belediyesi, atık ilaçlar nedeniyle oluşan doğa kirliliğine dur demek için atık ilaç toplama projesi başlattı. ÇEKÖP işbirliğiyle düzenlenen proje kapsamında vatandaşların kullanmadıkları veya tarihi geçen ilaçları atabilmeleri için Buca'daki eczanelere Atık İlaç Toplama Noktaları yerleştirdi. Projenin ilk adımını atan Buca Belediye Başkanı Av. Erhan Kılıç, vatandaşlara çevre kirliliğine karşı işbirliği çağrısı yaptı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, kuraklık yüzünden suları çekilen baraj göllerinin kıyılarındaki atıkları temizlemek için harekete geçti. İlk olarak Terkos, Sazlıdere ve Ömerli Barajları'nda başlatılan kapsamlı çalışma, 15 gün içinde diğer tüm barajları da kapsayacak şekilde yaygınlaştırılacak.

Karşıyaka Belediye Başkan Cemil Tugay, CHP il yöneticilerine ve milletvekillerine 650 günde gerçekleştirdikleri faaliyetleri, her alandaki hizmetleri ve hedeflerini anlattı. Tugay, geçen sürede 102 milyon 351 bin TL'lik borç ödediklerini söyledi. Başkan Cemil Tugay, "Ağaçlandırma çalışmaları, yeşil alanlar, yeni parklar, park revizyonları, otopark düzenlemeleri yaptık. Rezerv alan taleplerinde bulunduk" dedi. Çöp toplama sistemini değiştirdiklerini ve geri dönüşüm konularında da önemli adımlar attıklarını dile getiren Tugay, bir hekim başkan olarak "Sağlıklı Karşıyaka" yolunda önemli çalışmaları da bir bir hayata geçireceğini belirtti. Kültür sanat alanındaki çalışmalarını da pandemi sonrası halkla buluşturmak için sabırsızlandıklarını söyledi. Karşıyaka Belediyesi Oda Orkestrası (KODA) ile yeni dönem için pek çok güzel projeleri olduğunun müjdesi verdi.

Bayraklı Belediyesi son 1 yılda yaklaşık 15.000 ton atık toplayarak geri dönüşüme kazandırdı. Daha temiz ve yaşanabilir bir Bayraklı için çalışmalarını sürdüren ekipler, ambalaj, bitkisel yağ ve pil atıklarını kaynağında ayrıştırarak geri kazanılmasını sağladı. Bayraklı Belediye Başkanı Serdar Sandal, "Gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmak için üzerimize düşeni her zaman yapacağız" dedi.

Gazimir Belediyesi, ambalaj atıklarının evsel atıklardan ayrı toplanması, ayrıştırılması ve değerlendirilmesi için ihaleye çıktı. Geri dönüşebilen atıkların toplanması, taşınması ve değerlendirilmesi için ihale yapan Gazimir Belediyesi'nin kasesına geri dönüşümden 3 yılda 1 milyon 150 bin TL girecek.

Turgutlu Belediyesi'yle SCA Atık Yönetimi A.Ş.

Firması arasında ambalaj atığı toplama sözleşmesi imzalandı. İmza töreni Turgutlu Belediye Başkanı Çetin Akın'ın makamında gerçekleşti.

Muğla Büyükşehir Belediyesi'nin Bağ-Bahçe-Sera Atıklarının Kompostlaştırılması ve Geri Kazanım Tesisi fizibilite çalışmasının hazırlanması için GEKA'ya yaptığı başvuru projesi kabul edildi. İmzalar Başkan Osman Gürün ve GEKA Genel Sekreteri Özgür Akdoğan tarafından atıldı. Fizibilite projesinin uygulama süresi 12 ay, bütçesi 150.000 TL olarak belirlendi. Bütçenin %90'lık kısmını hibe (135.000 TL) olarak GEKA, %10'luk kısmını (15.000 TL) Muğla Büyükşehir Belediyesi öz kaynaklarıyla karşılayacak.

Merkezefendi Belediyesi, atıkların ayrıştırılmasını kolaylaştırmak ve çevre temizliğini sağlamak için Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü ekipleri, her ay 1 milyon 120 bin adet siyah, her iki ayda bir 1 milyon 120 bin adet mavi poşet olmak üzere 2020 yılı boyunca 20 milyon 160 bin adet evsel atık ve ambalaj atığı poşeti dağıttı. Ekipler, 50 mahalledeki 140.000 haneyi kapı kapı dolaşarak mavi ve siyah poşetlerini teslim etti.

ULAŞIM

Antalya Büyükşehir Belediyesi, 3. Etap Raylı Sistem Projesi tüm hızıyla devam ediyor. Otogar kavşağıyla Müze arasında ray montaj ve asfalt imalatları tamamlandı. Otogar kavşağı altındaki yeraltı tünellerinde ray döşeme çalışmaları başladı. Ekipler, Ocak ayının sonuna kadar Varsak ve Müze arasındaki ray bağlantısını tamamlamış olacak.

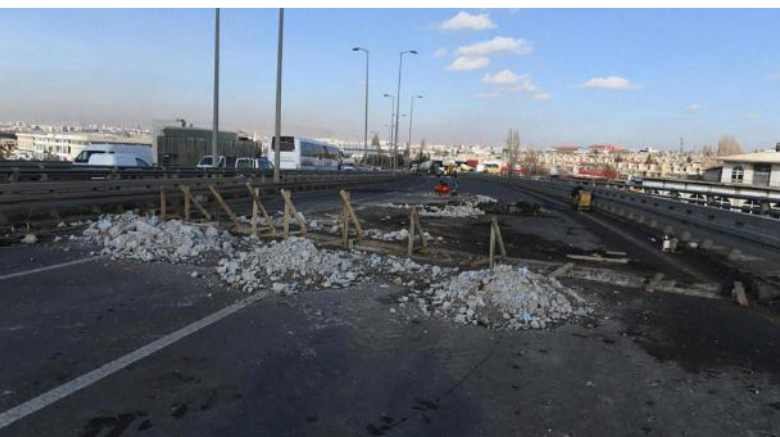
Balikesir Gönen Belediyesi ekipleri, şehir merkezinde ve kırsal mahallelerde altyapı yenilemesini, çevre düzenlemesini, asfalt tamiratını, yol tesviyesini, parke-taş yol yapımını ve tamirat çalışmalarını yapıyor.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi ve Çerçezköy Belediyesi tarafından vatandaşların daha konforlu ve güvenli yolculuk yapabilmesi amacıyla kentteki işçi duraklarının sayısı artırılıyor.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin toplu ulaşımdaki en kritik yatırımlarından biri olan hafif raylı sistemin geliştirilmesi için çalışmalar aralıksız devam ediyor. Büyükşehir belediyesinin yürüttüğü Fahrettin Altay-Narlıdere metro hattının yapım çalışmalarında önemli bir eşik daha aşıldı. 10.746 metrelik tünel uzunluğuna ulaşılan inşaatta Şehitlik İstasyonu'yla buluşma sağlandı.

Hatay Büyükşehir Belediyesi, koronavirüs salgını nedeniyle sağlık çalışanlarının toplu taşıma araçlarından ücretsiz faydalanmaya devam edeceğini duyurdu. Büyükşehir yetkilileri, 31.12.2020 tarihli 31351 sayılı Resmi Gazete'de yer alan karar kapsamında sağlık hizmeti veren kamu ve özel sektöre ait tüm sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan personelin ücretsiz ulaşımdan yararlanma hakkının 6 ay uzatıldığını açıkladı.

Ankara Büyükşehir Belediyesi kent genelinde bir yandan yol ve asfalt çalışmalarını aralıksız sürdürürken bir yandan da üst geçit ve köprülerde yenileme çalışmaları gerçekleştiriyor. Kent Estetiği Daire Başkanlığı, ilk etapta 13 köprüde genişleme derzi tadilatları gerçekleştirecek. Bu kapsamda Şaşmaz Bulvarı Sanayi Girişi Köprüsü'nde çalışmalar başladı.

SPOR

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Silivri'de bulunan Müjdat Gürsü Stadı'nı baştan aşağı yeniliyor. Zemin çalışmalarının tamamlandığı tesiste mevcut 2.500 kişilik tribün modernize edilirken 1.700 kişilik ilave bir seyirci alanı daha yapılıyor. Bölgedeki amatör ve profesyonel spor kulüplerine hizmet verecek olan statta çalışmaların Nisan ayında tamamlanması planlanıyor.

Gaziemir Belediyesi Gençlik ve Spor Kulübü sporcuları, geçtiğimiz yıl boyunca katıldıkları ulusal ve uluslararası müsabakalarda 10 kupa, 25 altın, 31 gümüş ve 30 bronz olmak üzere toplam 86 madalya kazandı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Gençlik ve Spor Kulübü sporcuları, 2020'de 11 farklı branşta 295 madalya kazandı ve kulüp müzesine 28 kupa götürmeyi başardı. Kulüp sporcuları bir yıl içinde 152 altın, 69 gümüş ve 74 bronz madalyaya sahip olurken madalyaların 114'ü kulübün son yıllardaki en iddialı branşı judodan geldi.

Lüleburgaz Belediye Başkanı Murat Gerenli, Türkiye Bisiklet Federasyonu'nun düzenlediği Yol Bisiklet Yarışları-2020 Yıldız Erkekler Klasmanı'nda 4'üncü olan bisiklet sporcularının teşekkür belgesi etkinliğinde konuştu. "Bisiklet dostu kent olan Lüleburgaz'da başarılarınızın artarak devam edeceğine inanıyorum" dedi.

Odunpazarı Belediyesi, Koronavirüs salgını nedeniyle evlerinde vakit geçiren yurttaşların sağlığını koruması için "Evde Kal Hareketsiz Kalma" sloganıyla başlattığı spor yayınlarına devam ediyor. Odunpazarı Belediyesi'nin Facebook, YouTube ve Instagram sayfalarından yapılan yayınlarda yurttaşlar evlerinden spor hocalarına eşlik edebiliyor.

Sarıyer Belediyesi, şehrin ortasında ekolojik yaşama ilişkin farklı yaş gruplarının çeşitli eğitimler aldığı, atölyelerin gerçekleştirildiği ve vatandaşların kendi elleriyle ekim yaptığı sosyal yaşam merkezlerinden bir yenisini Maden Mahallesi'nde açmaya hazırlanıyor. Daha önce milli basketbolcu Cevahir Sönmez'in adını verildiği bir spor kompleksi olan alanda inşası devam eden ve 14 Mart Tıp Bayramı'nda açılması planlanan merkeze, geliştirdikleri koronavirüs aşısıyla tüm dünyaya umut olan Özlem Türeci ve Uğur Şahin'in ismi verilecek.

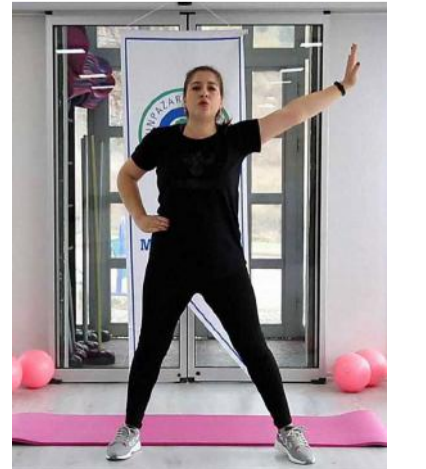
Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin düzenlediği "Evde Spor Zamanı" etkinlikleri büyük ilgi görüyor. Pandeminin başladığı ilk günden bu yana haftada 13 programla YouTube üzerinden gerçekleştirilen yayınlara vatandaşlar evde spor yapmanın rahatlığını yaşıyor.

KÜLTÜR SANAT

Burdur Belediyesi El Sanatları Merkezinde Burdurlu kadınlar tarafından Alaca Kilimleri üretilmeye başladı. Kilimlerde Burdur'un kendi kültürünü yansıtan ve kendi motiflerini buluşturulduğuna dikkat çeken Başkan Ercengiz, "Burdur Belediyesi olarak Burdur kültürüne de sahip çıkmaya devam ediyoruz. Alaca dokumalarından sonra Alaca Kilimi ile de yaptığımız çalışmanın ürünlerini almaya başladık. Alyazma Kilimi ile de bu ürünleri bundan sonra tüketicinin beğenisine sunuyoruz." dedi.

Karşıyaka Belediyesi, Türk kültüründe özel bir yere sahip olan kolonyayı kente özel kokular ve değerler ile birleştirerek yeni bir simge ürün yaratıyor. Kolonya çeşitleri, tamamen Karşıyaka semtine özgü kokuları içerecek. Proje kapsamında yakın zamanda üretim ve satışa başlanacak. İlerleyen süreçte kolonya çeşitliliği daha da arttırılacak.

HAYVANLARA DESTEK

Kartal Belediyesi Veteriner İşleri Müdürlüğü ekipleri tarafından rutin olarak yapılan sokak hayvanlarına mama temini çalışmaları, hayvanseverlerin 4 günlük sokağa çıkma kısıtlamasına takılmaları nedeniyle ilçe genelindeki farklı noktalarda ve daha fazla miktarda mama teminiyle artırıldı. Kartal'ın çeşitli noktalarında sokak hayvanlarına mama ve su desteği sağlayan Veteriner İşleri Müdürlüğü ekipleri, kedilerin ve köpeklerin yanı sıra kuşları da unutmadı.

Ergene Belediyesi koronavirüs tedbirleri kapsamında 4 günlük sokağa çıkma kısıtlamasının olduğu günlerde sevimli dostları için mama dağıtımlarında bulundu. Belediye Zabıta Müdürlüğü ekipleri, gün içerisinde barınaktan temin ettiği mamaları sevimli dostlarıyla buluşturdu.

Tepebaşı Belediyesi Doğal Yaşam Merkezi, sokak hayvanlarının sıcak bir yuvaya kavuşmaları için faaliyetlerine devam ediyor. Çalışmalar kapsamında geçtiğimiz ay sahiplendirilen sokak hayvanı sayısı 633'e ulaştı.

Antalya Büyükşehir Belediyesi Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı ve Antalya Asayiş Şube Müdürlüğü Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Büro Amirliği ekipleri, 3 günlük sokağa çıkma kısıtlamasında sokak hayvanlarını besledi. Antalya'nın çeşitli noktalarına 200 kg. köpek maması ve 150 kg. kedi maması bırakıldı.

Aydın Büyükşehir Belediyesi, sokağa çıkma kısıtlamasının olduğu günlerde de beslenme noktalarına mama bırakarak can dostlarını unutmayor.

Tepebaşı Belediyesi, ülke genelinde koronavirüsle mücadelenin sürdüğü bugünlerde, sokaklarda yiyecek bulmakta güçlük çeken hayvanlara sağladığı mama desteğini aksatmıyor. Koronavirüsle mücadele kapsamında kafelerin ve restoranların çalışmalarıyla ilgili düzenlemelerin yapılması ve vatandaşların da büyük bir bölümünün evlerinden çıkmamasıyla birlikte Tepebaşı Belediyesi Veteriner İşleri Müdürlüğü ekipleri, sokak hayvanlarına yönelik besleme çalışmalarına hız verdi.

Adalar Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü, bağışçıların mamalarını dağıtmaya, sokak hayvanlarının ihtiyaçlarını karşılamaya devam ediyor.

Sarıyer Belediyesi Safiye Kaya Sokak Hayvanları Geçici Bakımevi'nde bir ayda yaklaşık 1.200 sokak hayvanı tedavi ediyor. Düzenli olarak dezenfekte yapılan bakımevinde 32 personel hizmet veriyor. Sadece kedi ve köpeklere bakılmayan merkezde martıların, kanatlı kuşların ve kumruların da tedavisi yapıyor.

Elmadag Belediyesi, yeni bir çalışmaya daha imza attı. Kış aylarının gelmesiyle soğuk havanın kendini iyiden iyiye hissettirdiği bugünlerde, sokak hayvanlarının zorlu kış şartlarında mücadelesine destek olmak amacıyla ormanlık alan içerisindeki farklı noktalara belediye çalışanları tarafından köpek kulübeleri yapılarak kulübelerin bulunduğu alanın etrafına da fidan dikimi gerçekleştirildi.

KARTAL BELEDİYESİ, 4 GÜNLÜK KISITLAMADA SOKAK HAYVANLARINI UNUTMADI

ETKİNLİK

Buca Belediyesi, hemşerilere moral olması için yeni yıla hediye dolu yarışmayla merhaba dedi. Sokağa çıkma yasağıyla geçen yılbaşı haftasında Buca Belediyesi'nin sosyal medya hesaplarında canlı olarak gerçekleştirilen Bil Bakalım adlı bilgi yarışmasında hediyeler dağıtıldı.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ve eşi Dilek Kaya İmamoğlu, 2021'in ilk günlerinde "Yuvamız İstanbul Online Oyun Grupları Projesi"nin 4. dönem katılımcısı minik öğrencilerle bir araya geldi. Çocuklarla renkli sohbetler gerçekleştiren Başkan İmamoğlu, "Cesur ve gerçekten donanımlı bir yaşam diliyorum hepsine. İstanbul olarak da bu zemini hazırlamak sorumluluğumuz" dedi.

Karşıyaka Belediyesi, vatandaşların evde kaldığı süreçlerde psikolojik açıdan yıpranmalarını engellemek ve sosyal hayatı eve taşıyabilmek adına belediyenin sosyal medya hesaplarından canlı olarak takip edebilecekleri aktiviteye bir yenisi ekledi. Vatandaşlar her Çarşamba saat 10:00'da yayınlanan Pilates Programı'nı canlı olarak sosyal medya hesaplarından takip edebilecek.

Bodrum Belediyesi'nin tarihe, kültürel miraslara sahip çıkmak ve yaşatmak adına yürüttüğü çalışmalar kapsamında başlattığı "Kültürel Miraslar Sergileri" devam ediyor. "Sualtı Arkeolojisinin Doğduğu Yer: Bodrum Türkiye" adlı sergi, Mausolos Sergi Salonu ve Artemisa Sergi Salonu'nda sergilenmeye başladı.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları oyuncuları, kısıtlamalar ortadan kalkana kadar sanatseverlerle aralarındaki bağı sıcak tutmayı hedefliyor. Tiyatrocular bu süreçte "Radyo Tiyatrosu"yla tiyatroseverlerin evlerine sesleriyle de konuk olacak.

Efeler Belediyesi, kültür ve sanat etkinliklerini koronavirüs tedbirleri kapsamında online olarak sanatseverlerle buluşturmaya devam ediyor. Sanata ve sanatçıya verdiği değerle Efeler'de yaşayan vatandaşların gönlünde taht kuran Efeler Belediye Başkanı Mehmet Fatih Atay, sokağa çıkma kısıtlamasının olduğu günlerde çocukları online olarak tiyatroyla buluşturacak.

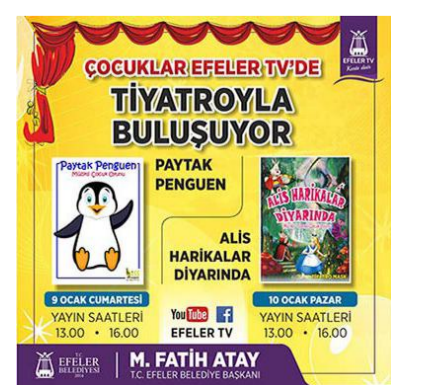
Bandırma Belediyesi, Dünyada ve ülkede koronavirüs salgını sebebiyle evde kalan gençlerin ve e-spor alanına ilgi duyan vatandaşların kaliteli, verimli ve doğru vakit geçirebilmesi için ülkemizde federasyonu kurulu olan ve geleceğin sporu olarak görülen elektronik sporların yaygınlaştırılmasına destek olmak amacıyla "League of Legends 3v3, FIFA20 ve NBA2K20" oyun kategorilerinde turnuva düzenliyor.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Türkiye'de turizm sektörünün ilk sanal fuarı olmaya hazırlanan 14. Travel Turkey İzmir Dijital Fuarı, 25-27 Şubat 2021 tarihleri arasında sektör profesyonellerini buluşturacak. Pandemi nedeniyle turizm sektöründe oluşan karamsarlığı bünyesinde gerçekleştirecek görüşmeler, anlaşmalar ve işbirlikleriyle çözmeyi hedefleyen Travel Turkey İzmir Dijital Fuarı, Türkiye'de turizm fuarları açısından yeni bir dönemi başlatacak.

Nilüfer Belediyesi Kütüphane Müdürlüğü'nün Türkçede yayımlanmış şiir eleştirilerinin önemine dikkat çekmek, Türk şiirine katkı sunmak amacıyla bu yıl beşinci kez düzenlediği Mehmet H. Doğan Ödülü başvuru süreci başladı. Çağdaş Türk şiirinin önemli eleştirmenlerinden Mehmet H. Doğan'ın anısını yaşatmak amacıyla da düzenlenen ödüle başvurular 1 Ocak'tan itibaren başladı. Başvurular 29 Ocak'ta sona erecek. 2021 ödülü, 1 Ocak 2020-31 Aralık 2020 tarihleri arasında yayımlanan şiir eleştirisine, incelemesine ve araştırmalarına verilecek.

Ataşehir Belediyesi E-Kültür Merkezi, kültür-sanat etkinliklerine devam ediyor. Pandemi nedeniyle kültür merkezlerini bir süre daha kapalı tutacak olan Ataşehir Belediyesi, etkinliklerini vatandaşların evine konuk ediyor. Ataşehir'de Ocak ayında da birbirinden keyifli ve eğlenceli konserler, çocuk tiyatroları, atölyeler, söyleşiler, seminerler ve daha birçok etkinlik YouTube, sosyal medya hesapları ve Radyo Ataşehir'den yayınlanırken tüm podcastlere de yine bu mecralardan erişilebilecek.

DİĞER

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'ın döneminde uygulanan mali politikalar uluslararası arenada da karşılık buluyor. Uluslararası Kredi Derecelendirme Kuruluşu Fitch Ratings yaptığı değerlendirme sonucunda Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne uzun dönem ulusal kredi notu olarak "AAA" verdi. Ankara Büyükşehir Belediyesi hem borcun sürdürülebilirliği hem de mali disiplinde gösterdiği başarı nedeniyle uluslararası derecelendirme kuruluşu Fitch tarafından Türkiye'nin kredibilitesi en yüksek belediyesi olarak tescil edildi.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı İzmir Metro A.Ş., KalDer İzmir Şubesi'nin 20'nci kez düzenlediği Ege Bölgesi Mükemmellik ve Yılın Başarılı Ekibi Ödülleri organizasyonunda bronz ödülün sahibi oldu. Dereceye giren kuruluşlar pandemi nedeniyle online düzenlenen törenle duyuruldu.

Mezitli Belediyesi, 2430'uncu Bölge Rotary Kulübü ve Mersin Rotary Kulübü'nün işbirliğiyle başlatılan ve yaklaşık 1 yıldır devam eden proje kapsamında geçen yıl olduğu gibi girişimcilik, dijital teknoloji kullanımı, sosyal medya, e-ticaret üzerinden satış ve pazarlama teknikleri üzerine eğitimler verilecek. 300'ün üzerinde kadının yer aldığı ilk derse Mezitli Belediye Başkanı Neşet Tarhan da katılarak yaptığı açılış konuşmasında geçtiğimiz yıl yaşanan tecrübeleri aktardı. Konuşmasında Mezitli'de kadınlara yönelik gerçekleştirilen çalışmalar hakkında bilgiler veren Başkan Tarhan, "Mezitli'nin kadınları diğer kentlerde yaşayanlara göre daha ayrıcalıklı diye düşünüyorum. Belediye olarak kadınların daha iyi şartlarda yaşaması için her türlü çalışmayı gerçekleştiriyoruz. Kadınların daha büyük işler başarabilmesi için projeler üretmeye devam ediyoruz" dedi.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, engelli dostu kent projelerine ara vermeden devam ediyor. Engelli vatandaşları sosyal yaşamdan koparmamak ve ekonomik yönden destek olmak amacıyla 150 simit cemekeanı 12 Ocak'ta noter huzurunda yapılacak kura çekilişiyle engelli vatandaşlara teslim edilecek.

Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği tarafından yürütülen "Mültecileri Güçlendirme Projesi"yle kadın istihdamının desteklenmesi amaçlanıyor. Proje kapsamında bir yandan kız çocuklarının okullarına destek veren büyükşehir belediyesi, bir yandan da mültecilerin mesleki eğitimlerine öncelik veriyor. Altındağ BELMEK'te açılan dikiş kursunda mülteci kadınlara gelinlik dikimi öğretilirken kurs bitiminin ardından kurulacak kooperatif sayesinde mülteci kadınlar diktikleri gelinlikleri satarak ekonomilerine katkı sağlayacak.

Karabağlar Belediyesi tarafından yapımına başlanan ve pandemiyin yarattığı ekonomik krize karşı çalışmalarını devam eden birçok büyük proje bu yılın ilk yarısında tamamlanacak. Kıbar Çok Amaçlı Tesis, Tahsin Yazıcı Kültür Merkezi, Nasrettin Hoca Çocuk Bilim Kültür ve Sanat Merkezi, Mobilyacılar Çıraklık Eğitim Merkezi gibi mekânlar birbiri ardına hizmete açılacak. Ayrıca 500.000 nüfuslu Karabağlar'ın önemli bir ihtiyacını karşılayacak Karabağlar Gençlik Merkezi'nin temeli de 2021'de atılacak.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Akdeniz Üniversitesi 23. Çevre Hizmet Ödülleri değerlendirmesinde "2019 yılı Antalya Ölçeği (Kamu Kurumu) Çevre Hizmet Ödülü"ne layık görüldü. Doğa dostu projelere devam eden Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek, "Antalya'yı çevre dostu kent yapmak hedefiyle çevre ve doğa dostu projelerimize devam edeceğiz. Ödülün alınmasında emek veren ve bu önemli ödüle layık gören herkese teşekkür ederiz" dedi.

Adalar Belediyesi, 19 Aralık 2020 tarihli Büyükkada Fayton Meydanı Kentsel Tasarım Yarışması katılım süreci bilgilendirme toplantısının ardından Büyükkada Fayton Meydanı Kentsel Tasarım Yarışması şartname toplantısı gerçekleştiriyor. Büyükkada Fayton Meydanı Kentsel Tasarım Yarışması katılım sürecinin parçası olmak ve Mart ayında ilan edilecek yarışmanın şartnamesine ilişkin görüş ve taleplerini iletmek isteyen tüm İstanbullular 9 Ocak 2020 saat 14:00'da gerçekleşecek çevrimiçi toplantıya katılabilecek.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Gençlik Merkezi tarafından düzenlenen online satranç turnuvalarında dereceye giren ve kitap ödülü kazanan gençler Büyükşehir Belediye Başkanı Yılmaz Büyükerşen imzalı kitaplarını teslim aldı.

Kartal Belediye Başkanı Gökhan Yüksel, Sonar Araştırma şirketi tarafından yapılan 2020 yılının son anketinde %66.6 oy alarak İstanbul'un en başarılı ilçe belediye başkanı oldu.

Turgutlu Belediyesiyle Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası (TÜM BEL-SEN) arasında sözleşme imzalandı. Buna göre, Turgutlu Belediyesi'nde çalışan memur ve sözleşmeli çalışanlar 2021 yılında net 850 TL sosyal denge tazminatı alacaklar.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, su tüketimindeki israfın önüne geçmek için "Kademeli Su Faturası" uygulamasını Ocak ayı meclis toplantısı gündemine taşıyacak. Kademeli tarifenin mecliste kabul edilmesi halinde sosyal yardım alan ailelere suyun metreküp birim fiyatı 1 TL'ye indirilecek. 10 metreküp ve üzeri su kullanan aboneler 7,5 TL, 15 metreküp ve üzeri su tüketimi yapan aboneler ise 9 TL ödeyecek. ASKİ Genel Müdürü Erdoğan Öztürk, Ankara'yı besleyen barajlar için alarm uyarısında bulunarak başkente içme suyu sağlayan barajların doluluk oranının %20.91 olduğunu ve 110 günlük su kaldığını söyledi.

Konak Belediyesi'ni Alsancak liman arkası bölgesinde yer alan tarihi binanın restore edilmesiyle uzun zamandır beklenen meclis salonuna da kavuşturacak olan restorasyon projesi Koruma Kurulu'nda onaylandı. Çok yakında ihalesi yapılacak olan projeye ilgili bina hem belediye meclis toplantılarına hem de sanat etkinliklerine ev sahipliği yapacak.

Atakum Belediyesi'nin Samsun'da geçen yıl kurduğu Karadeniz'in ilk tohum bankası AtaTohum, bölgedeki yerel yönetimler için model proje oldu. Komşu şehir Ordu'da tohum bankası kurma çalışmalarına başlayan Altınordu Belediyesi, AtaTohum'a inceleme ziyareti gerçekleştirdi.

Mersin Yenışehir Belediyesi ve KKTC arasındaki Barış Parkuru'nun dünya genelinde tanınması ve resmiyet kazanması amacıyla Dünya Açık Su Yüzme Birliği'ne (WOWSA) yapılan başvuru kabul edildi. Böylece uluslararası bir kuruluş ilk kez KKTC'yle ilgili bir organizasyonu tanıdı. Barış Parkuru'ndaki yüzme geçişi "2020 Yılın Performansı Adayı" olarak da gösterildi. Mersin ve KKTC arasında bir yüzme parkuru oluşturmak, KKTC'ye uygulanan haksız ambargoya dikkat çekmek ve uluslararası yüzücülerin bu parkura çekmek gibi önemli hedefleri olduğunu sık sık dile getiren Mersin Yenışehir Belediye Başkanı Abdullah Özyiğit, "Başardık, hedefimize ulaştık" dedi.

Turgutlu Belediyesi'nde 2021 yılında en düşük asgari ücret net 3.300TL oldu.

“İNSANA DOKUNAN PROJELER ÜRETMEYE DEVAM EDECEĞİZ”

Belediyenin il/büyükşehir belediyesiyle işbirliği yaptığı çalışma alanları nelerdir? Olumlu-olumsuz neler yaşanıyor?

SEMİH ESEN: Antalya Büyükşehir Belediyesi'yle tam bir uyum içindeyiz. İki yönetim olarak sık sık görüş alışverişinde bulunuyoruz. Şu anda Büyükşehir Belediye Başkanı olan Muhittin Böcek, 4 dönem ilçemizin belediye başkanlığını yaptı. Büyükşehirdeki çok sayıda bürokrat, belediyemizin eski bürokratlarıdır. Bu nedenle büyükşehirle çok rahat iletişim kuruyor, sorunları ve sıkıntıları birlikte kısa süre içinde çözüyoruz.

Konyaaltı Meclisi'nden geçen ve Büyükşehir Meclisi'ne giden kararlarımızda bugüne kadar hiçbir sıkıntı yaşamadık. Ortak hareket etmeyi önemsiyoruz.

Örneğin, bazen vatandaşlarımız büyükşehir belediyesinin yetkisindeki işleri bizim görevimiz olduğu düşüncesiyle bize iletiyor. Vatandaşımızın talep ya da şikâyetini hemen ciddiye alıyor, büyükşehir belediyesiyle iletişim kurarak sorunun kısa sürede çözümlenmesini sağlıyoruz.

Büyükşehir belediyesiyle ortak yapacağımız projeler pandemi nedeniyle kesintiye uğrasa da salgının sona ermesinin ardından Antalya ve Konyaaltı için el ele yürümeye devam edeceğiz.

İlçenizde STK'larla işbirliği çalışmalarınız var mı? Varsa nelerdir? Katılma yönelik faaliyetleriniz neler? Kent konseyiniz var mı?

SEMİH ESEN: “Konyaaltı her şeyin en iyisine layık” anlayışıyla yolumuza devam ediyoruz. Yaptığımız her iş kapsamında projenin muhataplarıyla görüş alışverişinde bulunuyoruz. Mahallelerin en önemli temsilcileri olan muhtarlarımızla sık sık bir araya geliyoruz. Kurduğumuz Muhtarlık İşleri Müdürlüğü'yle mahallelerin sorunlarını muhtarlarla iletişim kurarak çözüyoruz. 39 mahallemizin muhtarlarının dahil olduğu WhatsApp grubuyla anlık görüşüyor, birlikte ilçemizi güzelleştiriyoruz.

İlçedeki hayvansaver gruplarıyla bir araya gelerek pandemi günlerinin önemli mağdurlarından can dostlarımız için yine ortak hareket ediyor, hayvanların beslemesinde gönüllülerle iletişimi hiç koparmıyoruz.

İlçedeki SİAD yöneticileriyle pandemi öncesinde sık bir araya gelirken tedbirler sonrası uzaktan iletişim yöntemiyle çözüm odaklı hareket etmeye devam ediyoruz.

Kent konseyi, 2010 yılında kuruldu. 2019 yılında kent konseyi üyeleri beni başkan olarak belirledi. Kent konseyinden çıkan kararların ilçemizde uygulanması için her türlü girişimde bulunuyoruz. Kent konseyinin kararları belediye yönetimize yol göstermektedir.

Kırılğan gruplara yönelik ne tür projeleriniz var?

SEMİH ESEN: Konyaaltı denilince her ne kadar akla turizm gelse de dağlarımızın yamaçlarında hayvancılık faaliyetlerinin yanı sıra önemli tarım faaliyetleri de gerçekleştiriliyor. Üretimin önemi son yıllarda çok daha belirgin olarak ortaya çıktı. Bu nedenle üreticileri teşvik etmek, üretimin niteliğini artırmak için bu gelir grubunda yer alanlara öncelik tanıyoruz.

KONYAALTI BELEDİYESİ

KONYAALTI BELEDİYESİ

MİSYON: Huzurlu ve kaliteli yaşamın odağına insanı koyan, belediye hizmetlerini etkin, verimli ve kaliteli olacak şekilde sunan, şehir hayatının içerisinde insanı kucaklayan doğası, denizi, kültürel ve sanatsal etkinlikleri harmanlayarak yaşam kalitesini yükselten bir belediye olmak.

VİZYON: Yaşanılmaktan mutluluk duyulan ve geleceğimizin teminatı olan çocukların spor, sanat, bilim, kültür ve teknolojiyle donatılmış bir ilçede büyümelerini sağlayarak özgürlükçü, girişimci, yenilikçi, çevreye duyarlı ve katılımcı bireyleri mutlu yarınlara taşıyan sosyal bir belediye olmak.

TEMEL İLKELERİMİZ: Atatürk ilkelerine ve Cumhuriyet değerlerine bağlılık. Sürekli gelişime ve değişime açık olmak. Sunulan hizmetlerde şeffaf ve hesap verebilir olmak. İnsana, doğaya ve tüm canlılara saygılı olmak. Tarihi ve kültürel değerlere bağlılık. Toplumun her kesimine ayrımcılık gözetilmeksizin hizmet götürmek. Sunulan hizmetlerle halkın güvenini kazanmış belediye olmak. Öğrenen ve kendini yenileyen belediyecilik. Kurum içi güçlü iletişim. Kalite odaklı hizmet anlayışı. Sosyal belediyecilik. Etik değerlere bağlılık.

DEĞERLERİMİZ: Güvenilirlik, Etkinlik ve Verimlilik, Şeffaflık ve Hesap Verilebilirlik, Katılımcılık, Adalet ve Eşitlik, Çözüm Odaklı Olmak, Kalite

BÜTÇE: Konyaaltı Belediyesi'nin 2021 yılı için 235 milyon TL olarak planlanan Performans Programı ve Gelir Gider Bütçesi, belediye meclisindeki partilerin desteğiyle oybirliğiyle kabul edildi.

Tarım ve hayvancılıkla uğraşanları kırılğan gruplar arasında sayıyoruz. Çünkü tarımdaki olumsuzluklar, hayvancılıktaki problemler sadece ilçemizi değil, ülkemizdeki birçok sektörü ve insanı negatif yönde etkiliyor. Hayvancılığın sürmesi için ilçedeki bütün hayvanların aşularının ücretsiz yapılmasını sağladık. Verimli yaylalar için meraları kış süresince tohumla zenginleştiriyoruz. Üretimi 2 tona kadar düşmüş Çandır fasulyesi üretimini bu yıl 30 tona çıkaran bir projeye imza attık. Belediyeye ait bir tarlada üretimini yaptığımız fasulyeyi Yarbaşıçandır'daki üreticilere tohumluk olarak sağladık. Böylece 3 yıl gibi kısa sürede üretimi 15 kat artırdık. Öte yandan yine kırılğan gruplar arasında sayabileceğimiz kadınlar için Antalya Barosu'yla işbirliği sağladık. Adalet Bakanlığı'nın katkılarıyla ve Antalya Barosu işbirliğiyle şiddetle etkin mücadelede, koruyucu ve önleyici tedbirler kapsamında şiddet mağduru kadınlara ve çocuklara hukuki danışmanlık ve koruyucu hizmeti verecek olan “Şiddet Önleme Merkezi” protokolü yaptık. Merkez, kısa süre içinde faaliyete geçecek.

BELEDİYELER ÇALIŞIYOR/1

SEMİH ESEN

Antalya-Konyaaltı Belediye Başkanı

İlk ve orta öğretimini Kayseri'de ve Ankara'da tamamladı. Ankara Başkent Lisesi'nden mezun olduktan sonra yüksek öğrenimini İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde tamamladı. Antalya'da serbest avukatlık yaparak meslek hayatına başladı.

Mesleğe başlamasıyla birlikte çeşitli sivil toplum kuruluşları bünyesindeki sosyal sorumluluk projelerinde görev aldı. Antalya Barosu İnsan Hakları Merkezi'nde yürütme kurulu üyeliği görevini üstlenen Semih Esen, Cumhuriyet Halk Partisi'nde İl Yönetim Kurulu Üyeliği, İl Eğitim Sekreterliği ve İl Başkanlığı görevlerinde bulundu. Cumhuriyet Halk Partisi tarafından 2019 Yerel Seçimleri'nde Antalya ili Konyaaltı İlçesi Belediye Başkan Adayı olarak gösterildi. Evli ve iki kız çocuk babasıdır.

Seçimlerde en önemli vaatleriniz nelerdi? Hangilerini gerçekleştirebildiniz?

SEMİH ESEN: Konyaaltı'nın kimliğini zenginleştirmek için göreve başladık. Halka doğrudan dokunan projeler üretmek, vatandaşa derman olmak hedeflerimiz arasında ilk sırada yer alıyor. Ancak hayatın her noktasını olumsuz etkileyen pandemi maalesef projelerimizin bazılarını ertelememize neden oldu. Son bir yılımız halk sağlığını korumaya yönelik önlemlerle geçti. Ülkemizde salgın daha görülmemişken 117.000 dönümlük ormanlık alanın işletme ihalesini alarak ilçenin merkezinde vatandaşların konforlu zaman geçirebileceği HayatPark isimli projemiz adına önemli adımlar attık. Kaliteli hizmeti uygun fiyatlarla halkın kullanımına sunduk. Tenis kortları, kafeleri, yürüyüş güzergâhları ve doğal yapılarıyla HayatPark tam anlamıyla faaliyete geçmemiş olsa da yurttaşlarımızın şimdiden takdirini alıyor. HayatPark'ın içinde yapımına başladığımız otizm merkeziyle otizmli bireyler ve aileleri kaliteli zaman geçirecek.

Yeni açtığımız kreşlerle aileler gönül rahatlığıyla minik yavrularını bize teslim ediyor. Yeni kreşler açmaya devam edeceğiz. Konyaaltı Sahili'nde tamamlanan ancak pandemi nedeniyle açılışını ertelediğimiz "Bebek Parkı" Antalya'nın özgün projelerinden biri olarak yer alıyor.

Konyaaltı Spor Kulübü'nün spor çeşidini artırmak adına adımlar attık. Kulüp bünyesine ilk kez alınan Kadın Hentbol Takımı, Süper Lig'de kalıcı olmak adına bu yıl önemli bir mücadele veriyor. Geçen yıl kurulan ve tamamı amatör oyunculardan oluşan Konyaaltı Belediye Tiyatrosu, salgın sonrası sanatseverlere kaliteli oyunlar sergileyecek. Çocukların ve gençlerin sanatla yetişmesi için kurduğumuz Müzik Akademisi kısa sürede önemli başarılar imza attı. Akdeniz Üniversitesi Konservatuarı'nın 20 kişilik kontenjanının yarısını akademimizdeki öğrenciler oluşturdu.

Sırada öncelikle yapmayı planladığınız neler var?

SEMİH ESEN: İnsana dokunan projeler üretmeye devam edeceğiz. Mimarisi, içeriği ve barındırdığı hizmetleriyle ilçemize dev bir kütüphane kazandırmak istiyoruz. Eğitimde fırsat eşitliğini savunuyoruz. Bu bakış açısıyla eğitim kurumlarımızda her çağdaki öğrenciler için eğitim desteği veriyoruz, bu anlayışımızı zenginleştirmeye devam edeceğiz.

Keşke yapmak zorunda kalmamız dediğimiz bir projemiz de var. Toplumumuzun kanayan yarısı hâline gelen "kadına şiddet" konusunda bir yandan bilinçlendirme çalışmaları yaparken bir yandan da şiddete uğrayan kadınları korumak için kadın sığınma evi inşa edeceğiz. Kadınların elinden her iş geliyor. Üreten kadınların emeklerini Hanımeli Girişim Merkezi'yle değerlendireceğiz.

Önemsediğimiz bir diğer projemiz de "Esnafım" uygulaması. Esnafı korumak için oluşturacağımız yerel alışveriş uygulamasıyla vatandaşların ilçemizdeki esnaftan ihtiyaçlarını karşılamasını sağlayacağız. Modern Konyaaltı'nda modern pazarlar oluşturacağız. "Konyaaltı Pazarı"yla halkın her türlü günlük ihtiyacını karşılayabileceği sabit bir pazar kuracağız.

Konyaaltı'nda yaşayanların deniz mahsullerine en taze ve ekonomik koşullarda ulaşabilecekleri "Balık Pazarı" projesini hayata geçireceğiz. Konyaaltı'nın yaylaları da görmeye değerdir.

Uygun bir yaylamızda tamamen doğal koşullarda kalmış "Ekolojik Köyü" Konyaaltı'nda kuracağız. Özel temalı müzeler, hayvanlara yönelik projeler gibi halkın ihtiyaçlarının yanı sıra kaliteli yaşam sürmelerini sağlamak için projelerimizi hayata geçirmeye devam edeceğiz.

Belediye hizmetlerini yerine getirirken ne tür zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

SEMİH ESEN: Konyaaltı ilçesini sorunları en az olan ilçelerden biri olarak tanımlayabiliriz. Ancak ilçemizdeki en önemli problem, mülkiyet sorunlarına yönelik.

Kamunun kullanımına tahsis edilmiş alanların ilkokul, ortaokul, cami, sağlık merkezi, pazar alanı gibi değerlendirilmesi gerekiyor. Kamulaştırma bedellerinin aşırı yüksekliği nedeniyle bu alanların içerisindeki özel mülkiyetleri kamulaştıracak bütçeler birçok belediyede yok. Bunun bir an önce çözülmesi gerekiyor.

TBMM yasal bir düzenleme yapabilir, ama biz sorunu yerinde yaşayan yöneticileriz. Buralardaki hisselerin -vatandaşlar da mağdur edilmeyerek- eşdeğer başka hazine arazilerinin takası yoluyla kamunun kullanımına açık hâle getirilmesi mümkün.

“TURGUTLU, BEREKETLİ TOPRAKLARIYLA TANINAN BİR İLÇE”

Belediyenizin il/büyükşehir belediyesiyle işbirliği yaptığı çalışma alanları nelerdir? Olumlu-olumsuz neler yaşanıyor?

ÇETİN AKIN: Turgutlu Belediyesi'yle Manisa Büyükşehir Belediyesi arasında doğalgaz, su, elektrik ve internet altyapısı, bozulan yolların tamirati için girişimlerimiz sonucu bir protokol imzaladık. Bozulan yolların tamiratını biz yapıyoruz, ücretini büyükşehir belediyesi tarafımıza yatırıyor.

İlçenizde STK'larla işbirliği çalışmalarınız var mı? Varsa nelerdir? Katılıma yönelik faaliyetleriniz neler? Kent konseyiniz var mı?

ÇETİN AKIN: Kent konseyi biz göreve gelmeden önce son 3 yıl hiç toplanmamıştı. Göreve gelir gelmez vatandaşlara verdiğimiz birlikte yönetme sözünün hayata geçeceği oluşum olarak gördüğümüz kent konseyinin hemen genel kurulunu yaptık. Ayrıca Kadın Meclisi'ni ve Muhtarlar Meclisi'ni oluşturduk. Genel kurulları ve toplantıları düzenli olarak yapıyor. Çok güzel bir işbirliği içindeyiz.

İlçemizde esnaf odalarıyla ve başkanlarıyla, muhtarlarımızla birlikte ayrı ayrı WhatsApp grupları oluşturarak sürekli iletişim kurduk. Ayda bir kez mutlaka toplantı yapıyoruz. Pandemi sürecinde özellikle esnaf odaları başkanlarıyla birlikte hareket ettik. İşyeri kapanan, faaliyeti durdurulan esnaflara gıda yardımında bulunduk. Faaliyetine devam eden esnaflara maske desteğinde bulunduk. Zor bir süreci birlik ve beraberlik içerisinde atlatmak için çalışıyoruz.

Kırılgan gruplara yönelik ne tür projeleriniz var?

ÇETİN AKIN: Aşevi ve Hayır Merkezi aracılığıyla her gün 700 vatandaşa sıcak yemek ulaştırıyoruz. Dosteli Kıyafet Yıkama ve Teslim Merkezi'yle her ay ortalama 5.600 kişiye kıyafet yardımında bulunuyoruz. Uzaktan eğitime geçilmesi nedeniyle "Gelecek Seninle Aydınlan" isminde tablet başışı kampanyası başlattık. Kampanyamızı Grup Başkanvekili Özgür Özel, Manisa Milletvekilleri Bekir Başıvirgen ve Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'nun desteğiyle bir meydan okuma "challenge"ı hâline getirdik.

TURGUTLU BELEDİYESİ

BAŞKAN YARDIMCILARI VE SORUMLULUK

ALANLARI: Başkan Yardımcısı Fırat Honaz'ın Sorumluluk Alanları: Yazı İşleri Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü, Basın Yayın Halkla İlişkiler Müdürlüğü, İşletme ve İştirakler Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü.

Başkan Yardımcısı Ahmet Daşkan'ın Sorumluluk Alanları: İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Park Bahçeler Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü.

Başkan Yardımcısı ve Temizlik İşleri Müdürü: Evren Erbaş Ser

Başkan Yardımcısı ve Destek Hizmetleri Müdürü: Mithat Erden

STRATEJİK HEDEFLER: Turgutlu'da yoksulluğun etkilerini azaltmak için etkin sosyal yardım ve hizmet uygulamaları yapmak, mahalleler arası dengesizliği ortadan kaldırmak, sosyal belediyeçilik anlayışını tanıtmak. İlçenin rekabet gücünü artırmak için işsizliğin azaltılmasına yönelik çalışmalar yapmak, kırılgan gruplara yönelik uygun sosyal ve fiziki şartlar oluşturmak.

BÜTÇE: Turgutlu Belediyesi'nin 2021 yılı bütçesi 153 milyon TL.

Bu sayede 517 adet tablet topladık ve ihtiyaç sahibi öğrencilere ulaştırdık. Kırsal mahallelerde internet altyapı sorunu vardı. Turgutlu Belediyesi olarak internet altyapı sorununu çözmek için projemizi hayata geçirdik ve kırsal mahallelerdeki öğrencilerin eğitimde geride kalmalarının önüne geçtik. Geçtiğimiz yıl İstanbul'da cebinde yemek parası olmadığı için intihar eden bir üniversite öğrencisinin haberini duyduktan sonra ilçemizde üniversite öğrencilerine yönelik bir proje başlattık. 4 çeşit yemeği 3.5 TL'ye öğrencilere ulaştırıyoruz. Kadınları hayatın her alanında destekliyoruz. Kadın Basketbol Takımı kurduk. Kadın cinayetlerinin yoğun yaşandığı bir dönemdi. İlçemizde faaliyetine devam eden Engelliler Derneği'ne her ay düzenli olarak kira yardımı yapıyoruz. Ayrıca engelsiz ulaşım aracımız var. Dezavantajlı gruplardan vatandaşlar hastaneye ulaşımında bu araçtan faydalanabiliyor. Ayrıca pandemi öncesinde geziler düzenliyorduk.

BELEDİYELER ÇALIŞIYOR/2

ÇETİN AKIN

Manisa -Turgutlu
Belediye Başkanı

Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi ön lisans mezunu olan Çetin Akın, 1992 yılında Turgutlu Belediyesi'nde zabıta memuru olarak göreve başladı. Sırasıyla zabıta komiseri, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü, Belediye Başkan Yardımcısı olarak görevine devam ederken 31 Mart 2019 tarihinde yapılacak seçimlere katılmak için görevinden istifa ederek ayrıldı. 31 Mart Mahalli İdareler Genel Seçimleri'ni kazandı. Evli ve iki çocuk babasıdır.

Sokakta yaşayan sahipsiz canlılara yönelik sürekli yeni yuvalar oluşturuyoruz. Beslenme odalarına mama takviyeleri düzenli yapıyoruz.

Seçimlerde en önemli vaatleriniz nelerdi? Hangilerini gerçekleştirebildiniz?

ÇETİN AKIN: En önemli vaatlerimizden bir tanesi, şeffaf belediyecilikti. Göreve gelir gelmez meclis toplantılarını ve belediye ihalelerini canlı yayınlamaya başladık. Ayrıca ayda bir kez gazetecilerle toplantı yaparak belediyenin ekonomik durumu hakkında bilgilendirme yapıyoruz.

Bir diğer önemli proje başlığımız eğitimdi. Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun da eğitimde eşitsizliğin önüne geçilmesi için bizlerden proje beklentisi vardı. Bu nedenle Turgutlu Belediyesi Eğitim Merkezi (TURBEM) projesini hayata geçirdik. Özel bir okul gibi eğitim merkezi oluşturduk. Burada ekonomik durumu iyi olmayan öğrenciler çok uygun rakamlarla eğitim alıyor. Bu sayede de eğitimdeki fırsat eşitsizliğini bir nebze de olsa ortadan kaldırdık. Üniversite sınavına giren öğrencilere yönelik tercih merkezi oluşturduk. Tercih yapacak öğrenciler merkezimize gelerek uzmanlar tarafından yardım alıyor. Toplamda 2.500 öğrencinin tercihlerine yardımcı olduk.

Taziye evi sözü vermiştik. Atatürk Mahallesi Kültür ve Taziye Evi projesini hayata geçirdik. Bu mahallenin önemli bir eksiği ve vatandaşların bizden öncelikli talepleri arasındaydı. Pandemi nedeniyle tam olarak faaliyete başlayamadı, ancak projemiz bitmiş durumda.

Atatürk Kültür Sanat ve Gençlik Merkezi projemizi bitirdik. Halk Eğitim Müdürlüğü'yle Turgutlu Belediyesi olarak burada kurslarımızı hayata geçiriyoruz. Resim, bilgisayar, tiyatro, halk oyunları, dikiş nakış gibi birçok farklı alanda kurslarımız bulunuyor.

Göreve geldiğimizde Turgutlu Belediyesi'nin asfalt şantiyesi ömrünü tamamlamıştı ve asfalt olan yollarda tamirat yapılamıyordu. Yaklaşık 2 milyon TL yatırım yaparak yeni bir asfalt şantiyesi kurduk. Havaların düzelmesiyle birlikte faaliyete başlayacak.

Sırada öncelikle yapmayı planladığınız neler var?

ÇETİN AKIN: Turgutlu, bereketli topraklarıyla tanınan bir ilçe. Ova yollarını kullanan çok fazla çiftçi var. Asfalt şantiyesini kurduk. Öncelikli projemiz, ova yollarının asfaltlama çalışmalarını bitirmek. Vatandaşların arazilerine sağlıklı bir şekilde ulaşmalarını sağlayacağız.

Kamulaştırmasını kredi kullanmadan, yaptığımız tasarruflarla, belediyeye ait bir taşınmazı satmadan, parasını biriktirip gerçekleştirdiğimiz bir alanda kreş ve taziye evi projemiz var.

Ayrıca Cemevi, hayvan pazarı, atış poligonu ve sahipsiz canlar için bir hayvan barınağı projemiz var. Önümüzdeki süreçte bu projeleri hayata geçirmeyi planlıyoruz. Hepsisiyle ilgili ön hazırlıklarımız devam ediyor.

Belediye hizmetlerini yerine getirirken ne tür zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

ÇETİN AKIN: İlçe belediyeleri olarak karşılaştığımız en büyük zorluk, ekonomik. Çıkarılan büyükşehir kanunu nedeniyle ilçe belediyelerinin gelir getiren birçok birimi büyükşehir belediyesine devredildi. Büyükşehir belediyesi muhalif bir partide olduğunda gerçekten ekonomik açıdan çok sorun yaşıyorsunuz.

Ayrıca Turgutlu Belediye Meclisi'nde çoğunluğumuz bulunmuyor. Mecliste azınlık olduğumuz için rahat hareket edemiyoruz. İsteddiğimiz kararları her zaman alamıyoruz.

Ayrıca personel konusunda da liyakatlı kadrolar olmadığı için sorunlar yaşıyoruz.

“EKONOMİK ZORLUKLARA RAĞMEN ALTYAPI ÇALIŞMALARIMIZ HIZ KESMEDEN DEVAM EDİYOR”

Belediyenizin il belediyesiyle işbirliği yaptığı çalışma alanları nelerdir? Olumlu-olumsuz neler yaşanıyor?

METİN SEMERCİ: “Atık Yönetimi” hizmetinin yürütülmesi amacıyla belediyemiz, Çanakkale, Lapseki, Kepez Umurbey Belediyesi'yle İl Özel İdaresi'nden oluşan ve 184.000 nüfusa hizmet veren Çanakkale Katı Atık Yönetim Birliği'ne (ÇAKAB) üyedir. Belediyemiz sınırları içerisinde toplanan evsel atıklar 2009 yılından bugüne Türkiye'deki ilk AB Destekli Katı Atık Yönetimi yatırımlarından olan Çanakkale Düzenli Depolama Tesisi'nde bertaraf edilmektedir. Ayrıca geri dönüştürülebilir atıklar kaynağında ayrı toplanarak Sıfır Atık Sistemi'yle entegre biçimde Birlik havzasında toplanmaktadır. 01.07.2019 tarihi itibarıyla ÇAKAB, mevcut katı atık yönetimi kavramını yeniden yapılandırmış ve mevzuata uygun, fonksiyonel, çevreci ve sürdürülebilir bir Entegre Katı Atık Yönetimi (EKAY) Sistemi kurulması için çalışmalara başlamıştır. Bu kapsamda katı atıkların geri dönüştürülerek/geri kazanılarak değerlendirilmesi ve hiçbir şekilde değerlendirilemeyen, depolamaya tabi olacak katı atık miktarını en az miktara indirerek mevcut depolama alanlarının ekonomik ömürlerinin uzatılması ve katı atıkların çevreye olan zararlı etkilerinin yok edilmesi amaçlanmaktadır.

EKAY sisteminin tamamlanmasıyla birlikte mevcut Düzenli Depolama Tesisi lotlarının iyileştirilmesi, genişletilmesi ve dolan lotların kapatılması, depolamadan kaynaklanan katı atık sızıntı sularının arıtılması için Sızıntı Suyu Arıtma Tesisi'nin kurulması ve oluşan depo gazından elektrik enerjisi elde edilmesi için Depo Gazı Toplama Sistemi kurulması ve katı atıkların geri kazanılması amacıyla Mekanik Biyolojik Arıtma Tesisi, Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi, Kompost Tesisi, Atıktan Türetilmiş Yakıt Tesisi kurulması hedeflenmektedir.

ÇARDAK BELEDİYESİ

BELEDİYEMİZİN KISA TANITIMI: İdari yönden Çanakkale ili Lapseki ilçesine bağlı bulunan Çardak, Çanakkale Boğazı'nın Marmara Denizi'yle keşiştiği kuzey ucunda bir sahil kasabasıdır.

Güneybatısında Lapseki, doğusunda Biga ilçeleriyle komşudur. Gelibolu'nun tam karşısında, Çanakkale-Bursa karayolu üzerinde, Çanakkale'ye 37 km. uzaklıkta 1930 yılından beri belediye olan, son nüfus sayımına göre 3.551 nüfusu bulunan Çardak'ta yaz aylarında nüfus 10-12.000 olmaktadır.

KURUMSAL YAPI: 3 birim müdürlüğü bulunan belediyenin encümen üye sayısı 2'dir. Belediye meclis üye sayısı 9'dur.

ÇALIŞAN SAYISI: Çardak Belediyesi'nde 9 memur, 3 sözleşmeli personel, 12 kadrolu işçi, 3 geçici işçi, 43 şirket işçisi bunlardan 18 kişisi KHK'lı toplam 70 kişidir.

STRATEJİK PLANA GÖRE ÖNCELİKLİ HEDEFLER: Başlatmış olduğumuz doğal gaz çalışmalarının bir an önce sonuçlandırılması, iki rampalı iskele projesinin tamamlanması ve 5 katlı binalara müdahale edebilmek için 20-24 metrelik merdiven uzunluğu olan itfaiye aracı temin edilmesi.

BÜTÇE: Çardak Belediyesi'nin 2021 yılı bütçesi 14.350.000 TL.

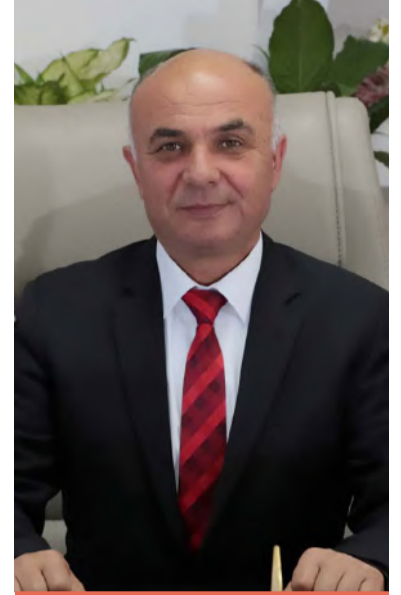

Beldenizde STK'larla işbirliği çalışmalarınız var mı? Varsa nelerdir? Katılıma yönelik faaliyetleriniz neler? Kent konseyiniz var mı?

METİN SEMERCİ: “Çardaklıyız Biz Derneği”yle beraber gerçekleştirdiğimiz, geleneksel hâle gelen Çardaklı Sanatçılar sergimizi Tarihi Han'da açarak beldemiz sanatçılarıyla halkımızı buluşturuyoruz. Sokak hayvanlarıyla ilgili tedbirler kapsamında can dostlarımız için Çardak Belediyesi olarak her ay 18 paket köpek ve 5 paket kedi maması alıyoruz. Dönem dönem sokak hayvanları kısırlaştırma projelerini gerçekleştiriyoruz. Kent konseyimiz yoktur.

BELEDİYELER ÇALIŞIYOR/3

METİN SEMERCİ

Çanakkale-Çardak Belediye Başkanı

İlk ve orta öğrenimini Çardak'ta, lise öğrenimini Gelibolu Endüstri Meslek Lisesi'nde, askeri eğitimini Balıkesir Ordu Donatım Astsubay Sınıf Okulu'nda tamamladı.

1985 yılında Jandarma Genel Komutanlığı saflarına katılarak sırasıyla Ankara, Şanlıurfa, Sivas, Erzurum, Adana, Diyarbakır, Edirne ve Batman illerindeki jandarma birliklerinde görev yaptı. 2008 yılında Batman Jandarma Komando Taburu'ndan Kademeli Kıdemli Başçavuş rütbesiyle emekli oldu.

İstanbul'da 3 yıl boyunca özel güvenlik şirketlerinde yönetici (Operasyon Müdürü) olarak görev yaptı. Orta seviyede İngilizce bilmektedir. Evli ve iki çocuk sahibidir.

Kırılgan gruplara yönelik ne tür projeleriniz var?

METİN SEMERCİ: Kırılgan gruba yönelik çalışma olarak Çardak'ta bulunan Adsız Alkolikler Ayık Yaşam Derneği'yle çalışmalarımız bulunmaktadır. "Hoş Geldin Bebek" projesi kapsamında beldemizde doğan bebekler ve aileleri ziyaret edilerek iyi dilek kutlamaları yapılıyor.

Seçimlerde en önemli vaatleriniz nelerdi? Hangilerini gerçekleştirebildiniz?

METİN SEMERCİ: Seçim döneminde Çardak halkına verdiğimiz vaatlerden biri, çiftçi vatandaşların isteği doğrultusunda soğuk hava deposu yapmaktı. 550 metrekare kapalı alanla, 150 metrekare terasla toplam 700 metrekare soğuk hava deposunu beldemize kazandırdık. Ayrıca 100 kw gücünde bir jeneratörle 100 kw gücünde bir trafo merkezi de belediyemizce kurulmuştur.

Çardak iskelesindeki doğal balıkçı barınağımıza uzun yıllardır hiçbir bakım ve temizleme yapılmadığından sığlaşmış ve neredeyse kayık yanaşamaz duruma gelmişti. Belediyemiz, Balıkçılar Kooperatifi ve Gelçar Denizcilik'le birlikte tüm gerekli izinleri de alarak iskelemizi derinleştirmeye başladı. Böylece balıkçılarımızın bağlama sorunlarına bir nebze olsun çözüm buluyoruz.

Günümüzün ekonomik zorluklarına rağmen altyapı çalışmalarımız hız kesmeden devam ediyor. 1.700 metre kanalizasyon hattı, 1.100 metre yağmur suyu hattı, 700 metre 90 cm. pvc boruyla içme suyu hattı yapılmıştır.

Caddelere, sokaklara ve ara sokaklara parke taş döşenmiştir, 9.120 metrekare yol yapılmıştır.

Belediye garajımızın alt katı tadil edilmek suretiyle işçilerimizin toplanma ve dağılma amaçlı hizmet grupları binası olarak tanzim edilmiştir.

Cumhuriyet Meydanı'nın gece görüntüsü için bir proje yapılmış, 20 adet özel direk dikilerek meydanımızın aydınlanması sağlanmıştır.

Küçük Sanayi Sitesi'nde işyerlerinin önüne 4 metre eninde, 80 metre boyunda sundurma yapılmış, önüne de beton parke taş döşenmiştir.

İçme suyu arıtma tesisi su deposunun sızdırmazlığını korumak amacıyla eski seramikler yenilenmiş, 2 kat yalıtımlı siva yapılarak su sızdırmazlığı sağlanmıştır.

Garaj meydanı ve garaj kahvesi önüne galvanizli saç kullanılarak gölgelik yapılmış, işyerleri güneşten ve yağmurdan korunmuştur.

Küçük Sanayi Sitesi önüne bir adet, Nergis ile Zübeyde Hanım Caddesi kesişme noktasına bir adet olmak üzere iki adet üç kurnalı çeşme bir hayırsaver vatandaşımızın desteğiyle yaptırılmıştır.

Tarihi Han'ın üst çatı bakım ve onarımları Vakıflar Genel Müdürlüğü ve belediyemiz işbirliğiyle tamamlanmıştır.

Covid-19'la mücadelemiz ilk olarak Şubat 2020'de başladı. Öncelikle belediye zabıtalarımızı ve işçilerimizi iki gruba ayırdık. Bu grupların halkın ihtiyacını karşılamak, gelen ihbar telefonlarına cevap vermek ve gereğini yapmak amacıyla 24 saat nöbet tutmalarını sağladık.

İki rampalı iskele projesinin 1/1000 ve 1/5000 planları onaylanmış, iskele Milli Emlak'tan 30 yıllığına kiralanmıştır. Mimari, statik ve tarama projeleri yaptırılmış, ÇED raporu alınmıştır.

Tekke ardı mevkisine, İnönü Caddesi'ne, Lapseki sınırına ve Aşağıova'ya orman fidanlığından aldığımız değişik fidanları dikerek Çardak'ı yeşillendirmeye devam ediyoruz.

Belediye olarak Çardak Spor Gençlik Kulübü, İlkadım Çardak Gençlik ve Spor Kulübü, Çardak Gençler Gücü Spor Kulübü derneklerine faaliyetlerini yürütmeleri amacıyla desteğimizi sürdürmekteyiz.

Çiftçilerimizin ilaçlama işlerinde su teminini sağlamak maksadıyla Kasapoğlu yoluna ve Kızılbaş yolundaki su deposu yanına su tankeri doldurma istasyonu yapılmıştır.

Hacıömerler Köyü yoluna belediyemiz tarafından hayvanların da su içmeleri amacıyla yalaklı çeşme yaptırılmıştır.

Kültür Evi'ni ve kütüphanemizi hayata geçirdik. İnternet bağlantısı ve bilgisayar desteğiyle EBA Merkezi hâline de getirilerek evinde imkânı olmayan öğrencilere çalışma olanağı sağlanacaktır.

Beldemizin hâlen en önemli ihtiyaçlarından biri, mezarlık. Bu sorunu çözmek üzere faaliyet ediyoruz. Çardak Mezarlığı arkasındaki 145 nolu parselin mezarlık alanı olarak imar planı onaylanmış, resmi kurumlardan gerekli olan bütün izinler tamamlanmıştır. Satın alma işlemlerini takiben yeni mezarlık 2021 yılında istimlak/takas yoluyla belediyemiz adına tescil edilecek ve hizmete girebilecektir.

2020 Mayıs ayı içinde düşüncede başlayan spor salonu projemiz halkımızın hizmetine sunulmuştur.

Küçük çöp kamyonu belediyemiz imkânlarıyla değiştirilerek sulama, basınçlı su, arazöz görevlerini yerine getirmek amacıyla tadil edilerek çok amaçlı kullanıma hazır edilmiştir.

Sokaklarımızın temizlenmesini sağlamak amacıyla yol süpürme makinemiz hizmete alınmıştır.

Sırada öncelikle yapmayı planladığınız neler var?

METİN SEMERCİ: Öncelikle yapmayı planladığımız iki rampalı iskele projesinin 1/1000 ve 1/5000 imar planı onaylanmıştır. Hazırlatılan projeler onaylanması için DLH. Ankara Genel Müdürlüğü'ne sunulmuştur.

Çardak'a doğal gaz getirmek üzere çalışmalarımıza başladık. Bu çerçevede vatandaşlardan gerekli imzaları topladık. Elektrik/ su abonelerimizi hesapladık. Aksa ve Enerji Piyasası Kurulu'na

müracaatlarımızı yaptık. Çalışmalarımız devam ediyor.

Beldemizin kum çakıl ihtiyacını karşılamak üzere Bayramdere civarında uygun bir yerde açılacak ruhsatlı kum çakıl ocağı projemiz başlamış ve ruhsatlandırma için gereken çalışmalara başlanmıştır.

Çardak Belediyesi Kreş ve Gündüz Bakımevi yapılarak halkımızın hizmetine sunulacaktır.

Belediye hizmetlerini yerine getirirken ne tür zorluklarla karşılaşılıyorsunuz?

METİN SEMERCİ: Belediye hizmetlerini yerine getirirken en çok zorlandığımız konu, maddi koşullar. Bir önceki dönemden borçlu bir belediye devraldık. Koltuğa oturduğumuzda 10 milyon TL borçla karşılaştık. Buna bağlı olarak maddi yetersizlik yaşamaktayız. Kardeş belediye ilan ettiğimiz Esenyurt Belediyesi'nden şu ana kadar hiçbir destek alamadık, Bürokrasi engelleriyle ve teknik eleman yetersizliğiyle karşılaşıyoruz. İş-kur desteği programlarından yararlandırılmamaktayız.

